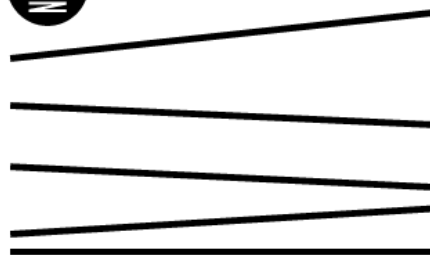

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Shakespeare, William.; oversatte af P. Foersom.
Titel Title:	<u>William Shakspeare's Dramatiske Værker</u>
Alternativ titel Alternative title:	Dramatiske Værker.
Udgavebetegnelse Edition Statement:	3. Udg. /
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 16
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Schubothe, 1861-1873
Fysiske størrelse Physical extent:	Del 1-18 i 16 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

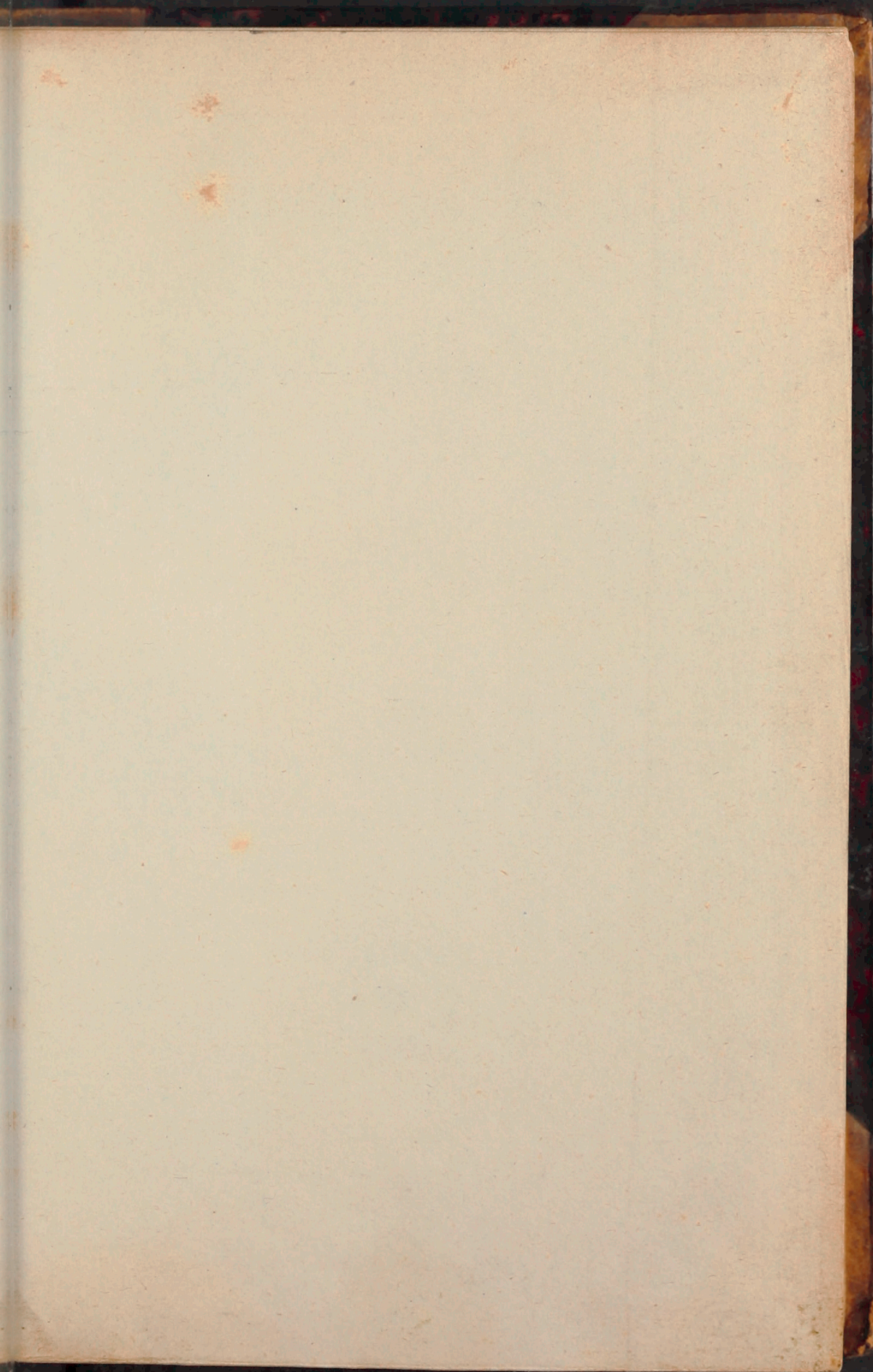
56.- 150.- 8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

1 1 56 0 8 01067 3

Georgii Augusti

Tramontani

1771

1771

1771

1771

1771

William Shakspeare's

Dramatiske Værker,

oversatte

af

P. Foersom og Edo. Lembocke.

Sextende Del.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel.

Trykt i Græbes Bogtrykkeri.

1871.

William Shakspeare's

Dramatiske Værker,

oversatte

af

Edo. Lembocke.

Ellevte Del.

Kjøbenhavn.

Forlagt af D. H. Schuboths Boghandel.

Trykt i Græbes Bogtrykkeri.

1871.

De mathe-
maticis

Indhold af sextende Del.

	Side
Lige for Lige	1.
De lystige Røner i Windsor	139.

Journal of William Lloyd Garrison

1840

1840

1840

Lige for Lige.

Personer.

Vincentio, Hertug.

Angelo, Regent i Hertugens Fraværelse.

Escalus, en gammel Adelsmand.

Claudio, en ung Adelsmand.

Lucio.

To Adelsmænd, Lucios Venner.

Barrius, en Adelsmand i Hertugens Følge.

En Fangefoged.

Thomas }
Peter } to Munk.

En Dommer.

Albu, Anfører for Borgervagten.

Skum, en Landjunker.

Ræddelig, Skarpretter.

Barnardino, en dømt Forbryder.

Pompejus, Kjældersvend hos Madam Mør.

Isabella, Claudios Søster.

Julia, Claudios Trolovede.

Mariana, Angelos Trolovede.

Francisca, en Nonne.

Madam Mør, Bærtinde, Koblerke.

Adelsmænd og Hofkavalerer, Vagt, Retsbetjente og Følge.

Handlingen foregaaer i Wien.

Første Act.

Første Scene.

En Sal i Hertugens Slot.

(Hertugen, Escalus, Lucio og Følge kommer ind.)

Hertugen.

Escalus!

Escalus.

Eders Naade.

Hertugen.

Hvis jeg vilde

udvikle her Regjeringskunstens Væsen,
det vilde ligne vigtig Talehøst,
da jeg har Prover paa, at Eders Indsigt
gaaer over alle Raad, som jeg formaaer
at give Jer. Der staaer ei meer tilbage
end, at I faaer den Myndighed, som svarer
til Eders Værd, og lader begge virke.
Bort Folks Natur og Skik, vor Stads Forfatning,
hvert Lovens Bud, deri har I en Rundskab,
saa rig, som nogen Mand, jeg veed, har vundet
ved Lærdom og Erfaring. Eders Fuldmagt
er her, som I tør ikke vige fra. —

(til Følget)

Gaa, byd Herr Angelo at komme til os.

(Gaa af Følget gaaer.)

Hvorledes, troer I, han vil træde op paa vore Begne? thi det skal I vide, i særlig Hensigt har vi udvalgt ham til at træde i vort Sted, mens vi er borte, laant ham vor Skræk, beklædt ham med vor Naade og rusted ud hans Embed med hvert Middel, vor Magt besidder. Sig, hvad mener I?

Escalus.

Hvis nogen Mand i Wien er værdig til at smykkes med saa rig en Gunst og Hæder, er det Herr Angelo.

Hertugen.

Der kommer han.

(Angelo kommer ind.)

Angelo.

Altid mod Eders Naades Villie lydig,
kom jeg for at erfare Eders Bud.

Hertugen.

Dit Liv har paa sig, Angelo, et Stempel,
der lægger helt frem for Betragteren
dit Levnetsløb. Du selv og dine Gaver
er ei din Eiendom, saa du tør øde
dig selv paa dine Dyder, dem paa dig.
Forsynet gjør med os, som vi med Falsken;
den tændes ikke for sin egen Skyld;
hvis vore Dyder ei kom ud i Verden,
det var det samme, som vi ingen eied.
Til skjøn Bedrift blev Aanden skjønt udrustet.
Naturen laaner aldrig mindste Gran
ud af sin Rigdom, uden at Gudinden
husholderist betinger sig sin Gjældsret
til Tak og Rente. Dog jeg vender Talen

til En, der kunde lære mig mit Hverv,
som jeg betroer ham. Hør da, Angelo,
vær du vort andet Jeg, mens vi er borte;
i Wien bo Død og Naade paa din Læbe
og i dit Hjerte. Gamle Escalus,
skjønt kaldet først, er efter dig den Næste.
Tag her din Fuldmagt.

Angelo.

O, min ædle Herre,
lad først Metallet mere grundigt prøves,
før et saa høit og ædelt Billed sættes
som Præg derpaa.

Hertugen.

Der gjælder ingen Udflugt;
vi har med velbetænkt og modent Valg
vendt os til Jer; saa modtag Eders Hæder.
Vor Reises Hastværk kræver saadan Il,
at den maa gaae for Alt, og lade Sager
af Vigtighed staae uafgjorte hen.
Naar Tid og Leilighed tilskynder os,
skal I faae Brev, hvorledes vi er stedt,
og vi erfare, hvad der her er hændet.
Dermed Farvel! vi overlader Jer
til freidig Virksomhed i Eders Hverv.

Angelo.

Tillad dog Eders Høihed, at vi følge
et Stykke med paa Bei.

Hertugen.

Min Skyndsomhed

vil ei tilstede det. Og, paa min Ære,
det er unødigt, at I gjør Jer Skrupler;
saa vidt som min gaaer Eders Magt. I kan

formilde Loven eller stjærpe den,
 som Eders Hjerte lyfter. Næf mig Haanden.
 Jeg reiser stille bort. Jeg elsker Folket,
 men stiller nødig mig til Skue for det;
 hvor godt det gjør, saa huer mig dog ikke
 den høie Jubel og det stærke Hurra;
 og ikke troer jeg nogen sindig Mand
 har Lyft dertil. Endnu en Gang Farvel!

Angelo.

Gud lade Eders Gjerning sikkert lykkes!

Escalus.

Og føre Jer paa Bei og trygt tilbage!

Hertugen.

Jeg takker Jer; Farvel!

(gaaer.)

Escalus.

Jeg beder, Herre,

tillad mig, at jeg taler frit med Jer.

Det ligger mig paa Hjerte at forstaae
 mit Embed ret tilbunds. Jeg har en Magt,
 men dens Natur og Kraft er mig endnu
 ei ret bekendt.

Angelo.

Saa gaaer det ogsaa mig.

Rom, lad os følges ad; saa skal vi snart
 tilfulde faae den Sag bragt paa det Rene.

Escalus.

Jeg er til Eders Tjeneste, min Herre.

(de gaae.)

Anden Scene.

En Gade.

(Lucio og to Adelsmænd komme ind.)

Lucio.

Hvis Hertugen og de andre Hertuger ikke kommer til Forlig med Kongen af Ungarn, saa vil alle Hertugerne falde over Kongen.

Første Adelsmand.

Himlen skjænke os sin Fred, men ikke Kongen af Ungarns!

Anden Adelsmand.

Amen!

Lucio.

Du beder ligesom den gudfrygtige Sørøver, der gik tilsøs med de ti Bud, men frabsede det ene ud af Tablen.

Anden Adelsmand.

„Du skal ikke stjæle“?

Lucio.

Ja, det flettede han ud.

Første Adelsmand.

Naa, det var jo ogsaa et Bud, der bød Kaptainen og hele Mandskabet at svigte deres Kald; de var jo gaaet tilsøs for at stjæle. Der er ingen Soldat iblandt os, der synes godt om, naar man læser tilbords, at høre den Bøn om Fred.

Anden Adelsmand.

Jeg har aldrig hørt, at nogen Soldat har havt Noget imod den.

Lucio.

Det troer jeg nok; for du har vist aldrig været tilstede, hvor der blev læst den Bøn: „Dig til Ære, os til Gavn“.

Anden Adelsmand.

Ikke det! et Dusin Gange idetmindste.

Første Adelsmand.

Hvad? paa Vers?

Anden Adelsmand.

Paa alle Versemaal og i alle Sprog.

Første Adelsmand.

Og i alle Religioner kan jeg troe.

Lucio.

Ja, hvorfor ikke? Guds Vre er Guds Vre, tiltrods for alle lærde Kjævlerier, ligesom du er gudsforgaaen Stjelm og ikke i nogen Maade til Guds Vre.

Første Adelsmand.

Godt, saa er vi to Allen af et Stykke.

Lucio.

Ja vist, ligesom Klædet og Lysten; jeg er Klædet, du er Lysten.

Første Adelsmand.

Bevares! du er Fløil, og meget Slid har du holdt ud, efter dine mange luvslidte og skaldede Pletter at domme. Jeg vilde hellere være Lysten af et Stykke engelsk Badmel end stemplet til fransk Fløil med det Mærke, du har paa dig. Det var en Hib, der kunde soie.

Lucio.

Saa mærkede du vel selv Svien? men af din egen Tilstaaelse er jeg bleven saa klog, at jeg nok vil drikke dig til, men aldrig i mine Levedage drikke af Krus efter dig.

Første Adelsmand.

Jeg har vist gaaet mig selv for nær, har jeg ikke?

Anden Adelsmand.

Jo, det har du, enten du saa har brændt dig eller du er sluppen.

Lucio.

Se, se, der kommer Madam Lindring. Under hendes Tag har jeg kjøbt saamange Sygdomme, at det løber op til —

Anden Adelsmand.

Hvormeget?

Første Adelsmand.

Gjæt.

Anden Adelsmand.

Til tre tusinde Daler om Aaret.

Første Adelsmand.

Og lidt til.

Lucio.

Og en fransk Krone til.

Første Adelsmand.

Du skal altid dutte mig Sygdomme paa, men du tager Feil, jeg er ganske rask.

Lucio.

Saa, ikke saadan hvad man kalder sund; saa rask som Noget kan være, der er hult; dine Ben er hule; Ugudeligheden har fortæret dig.

(Madam Mør kommer ind.)

Første Adelsmand.

Naa, hvor gaaer det? hvilken af Hosterne værker det mest i?

Madam Mør.

Saa, ja! Nu nylig blev en ung Herre arresteret og ført i Fængsel, der var ligesaameget værd som femtusinde af Jer.

Første Adelsmand.

Men, hvem var dog det?

Madam Mør.

Oh, Herre, det er Claudio, Junker Claudio.

Første Adelsmand.

Claudio i Fængsel? det er ikke sandt.

Madam Mør.

Ja, men jeg veed, at det er sandt; jeg saa ham blive arresteret; jeg saa ham blive ført bort, og hvad mere er, inden tre Dage skal Hovedet hugges af ham.

Lucio.

Men, alle Arrestreger tilside, jeg vilde ikke ønske, det var sandt; er I vis derpaa?

Madam Mør.

Jeg er altfor vis derpaa; og det er fordi Frøken Julia er kommen tilstade ved ham.

Lucio.

Ja, min Tro, det er nok muligt; han havde lovet at mødes med mig for to Timer siden, og han pleier altid at holde punktlig, hvad han lover.

Anden Adelsmand.

Desuden passer det jo paa, hvad I nok veed, vi talte om i den Retning.

Første Adelsmand.

Og fremfor Alt, det stemmer med Kundgjørelsen.

Lucio.

Rom, lad os gaae hen og saa at vide, hvad sandt der er deri.

(Lucio og de to Adelsmænd gaae.)

Madam Mør.

Ja, den Krig og den Svedetur og den Galge og den Fattigdom, derved mister jeg alle mine Runder. — Hvad nu? hvad Nytt har du at melde?

(Pompejus kommer ind.)

Pompejus.

Nu er Manden ført i Fængsel.

Madam Mør.

Naa, hvad har han forsyndet sig med?

Pompejus.

Med et Fruentimmer.

Madam Mør.

Ja, men, hvad Ondt har han gjort?

Pompejus.

Han har fisset i en privat Strøm.

Madam Mør.

Er der en Pige med Barn ved ham?

Pompejus.

Nei, men der er et Kvindsfolk med Pige ved ham. Har
I ikke hørt Rundgjørelsen? hvad?

Madam Mør.

Hvad for en Rundgjørelse, Menneſte?

Pompejus.

Alle Hufene i Wiens Forſtæder ſkal rives ned.

Madam Mør.

Og hvad ſkal der blive af dem i Byen?

Pompejus.

De ſkal blive ſtaaende til Grø; de var ogsaa bleven revet
ned, hvis ikke en velvis Borger var gaaet i Forbøn for dem.

Madam Mør.

Men ſkal da alle vore Huſe i Forſtæderne rives ned?

Pompejus.

Til Grunden, Madam.

Madam Mør.

Det kan man kalde en Omvæltning i Staten! hvad
ſkal der blive af mig?

Pompejus.

Na, I ſkal ikke være bange; gode Advokater ſabner al-
drig Klienter. Om I ogsaa ſkifter Sted, behøver I ikke at

stifte Næringsvei. Jeg skal blive ved at være Eders Kjeldersvend. Frist Mod! man vil nok vise Medlidenhed mod Jer. Jer, som næsten har slidt Dinene op i Tjenesten, vil man nok see lidt igjennem Fingre med.

Madam Mør.

Hvad er derved at gjøre, Thomas Kjeldersvend? lad os gaae hjem.

Pompejus.

Se, der kommer Junker Claudio, som bliver ført i Fængsel af Fogeden, og der er Frøken Julia.

(de gaae.)

Tredie Scene.

Sammested.

(Fangefogeden, Claudio, Julia, Retsbetjente, Lucio og to Adelsmænd komme ind.)

Claudio.

Karl, hvorfor viser du mig for Alverden?
før mig i Fængsel; dertil er jeg dømt.

Fogeden.

Jeg gjør det ei af Skadesryd; det er
Herr Angelos udtrykkelige Bud.

Claudio.

Saa kan den Halvgud, Myndigheden, lade
os bøde for vor Skyld den fulde Bægt.
„Den vil forbarmes over hvem den vil“,
som strevet staaer, og har dog altid Ret.

Lucio.

Hvad er det, Claudio? hvoraf kommer det Fangenskab?

Claudio.

Af altformegen Frihed, Lucio. Frihed. —

- Som Fraadseri er Faderen til Faste,
saa fører hver en Misbrug af vor Frihed

til Tvang. Som Rotterne, der graadigt sluger
den dødelige Gift, saaledes drives
vor Menneſtenatur af Syndetørſt,
og naar vi drikke, bliver det vor Død.

Lucio.

Hvis jeg kunde tale ſaa viſelig, naar jeg blev fængſlet,
vilde jeg ſende Bud efter nogle af mine Kreditorer. Og al-
ligevel, naar jeg ſkal ſige Sandheden, vilde jeg hellere have
Frihedens Daarſkaber end Fængſlets Moralitet. Hvad er
din Brøde, Claudio?

Claudio.

At nævne det var at forøge Brøden.

Lucio.

Hvad er det? Mord?

Claudio.

Nei.

Lucio.

Løsagtighed?

Claudio.

Det kan du kalde det.

Fogeden.

Nu videre, Herre; I maa gaae.

Claudio.

Endnu et Ord, min Ven! — Hør, Lucio.

(tager Lucio tilſide.)

Lucio.

Ja, hundrede, hvis det kan gavne dig.

Er man ſaa ſtræng imod Løsagtighed?

Claudio.

Saaledes ſtaaer min Sag: paa ærlig Viſ
trolovet har jeg vundet Julias Leie;
du kjender hende; hun er helt min Huſtru,

kun paa den offentlige Lysning nær,
 som ydre Skik udfræver; denne fattes
 alene for en Medgifts Skyld, som ligger
 i hendes Frænders Kiste. Vi beslutted
 at holde skjult for dem vor Elskovspagt,
 til Tiden stemte dem for os. Men nu
 har sig vort Samlivs skjulte Lykke tegnet
 med altfor stærke Træk paa Julia.

Lucio.

Med Barn maaftæe?

Claudio.

Saa er det, destoværre.

Og nu vor Hertugs nye Rigsforstander, —
 hvad enten det er Nyhedsglandsens Feil,
 hvad eller Staten er ham som en Hest,
 som Styrreren skal ride paa, og han,
 som end er ny i Sadlen, lader strax
 den søle Sporen, for at den skal mærke,
 at han har Magten, — enten Haardhed er
 hans Embeds Medføjer eller boer kun i
 hans høie Sjæl, der nu beklæder det,
 det er mig dunkelt; — men den nye Herfter
 har vakt mod mig de gamle Loves Trusler,
 der som et rustent Harnisk hang paa Bæggen
 saa lang en Tid, at nitten Solhverv randt,
 mens Ingen bar det; for at vinde Ry
 har han den søvnige, forsømte Lov
 vendt frist mod mig; — ja, for at vinde Ry.

Lucio.

Ja, det tør jeg svare for; og dit Hoved sidder saa løst
 paa dine Skuldre, at en forelsket Mallepige kunde sukke det af.
 Send Bud til Hertugen og skyd din Sag ind under hans Dom.

Claudio.

Det har jeg gjort; men han er ei at finde.
 Jeg beder, Lucio, vis mig det Vensteb:
 min Søster skulde gaae idag i Kloster
 og der indtræde i sin Prøvestand;
 meld hende, hvilken Nød jeg stedes i;
 bed i mit Navn, at hun vil ivrigt søge
 den strænge Riggsforstanders Gunst; bed hende,
 at hun vil selv gaae til ham; dertil sætter
 jeg meget Haab; thi hendes Ungdom er
 et stumt men mægtigt Sprog, som rører Alle.
 Desuden har hun lykkelige Gaver,
 naar hun vil bruge Talens Kløgt og Kunst,
 og hun forstaaer helt vel at overtale.

Lucio.

Gid hun kunde! baade til Trøst for Andre, der er i
 samme Stilling, — thi ellers vil de komme i en haard
 Klemme, — og til Frelse for dit Liv; thi det skulde gjøre
 mig ondt, om du mistede det paa saa tofsset en Maade for
 et Spil Trik=trak. Jeg vil gaae til hende.

Claudio.

Jeg takker dig, min kjære Lucio.

Lucio.

Inden to Timer, —

Claudio.

Kom, Foged, lad os gaae.

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Et Kloster.

(Hertugen og Broder Thomas komme ind.)

Hertugen.

Nei, fromme Fader, bort med disse Tanter!
tro ei, at Elstovs matte Pil kan saare
et veludrustet Bryst. Det Diemed,
hvorfor jeg bad Jer om en lønlig Tilflugt,
har meer af rynket Alvor end de Formaal,
den hede Ungdom følger.

Thomas.

Er det tilladt

at kjende dette?

Hertugen.

Ingen veed jo bedre
end J, min fromme Ven, hvor høit jeg altid
har elsket et tilbagetruffet Liv
og agtet lidet kun det store Selstaa,
hvor Ungdom, Odselhed og daarlig Pral
har hjemme. Derfor har jeg overgivet
Herr Angelo, en Mand af strænge Sæder
og prøvet Renhed, al min Herskermagt
og Høihed her i Wien. Han har den Tro,
at jeg er reist til Polen; thi det Rygte
har selv jeg strøet omkring i Folkets Dren;
og det er bleven troet. Nu, fromme Fader,
vil J vel spørge mig, hvorfor jeg gjør det?

Thomas.

Det vil jeg saare gjerne, Eders Naade.

Hertugen.

Vi har helt strænge Paabud, skarpe Love, —
Rapsun og Bidsel for en stridig Ganger, —

som vi lod slumre nu i fjorten Aar,
 ret som en gammel Løve i sin Hule,
 der ikke gaaer paa Rov. — Men, som det gaaer,
 naar omme Fædre bandt af Virkelivste
 et Truselsris og hang det op til Skue
 for deres Børn, til Stræk og ei til Brug,
 saa bliver Riset spottet meer end frygtet, —
 saa gaaer det og med Loven, naar dens Straf
 er uden Liv, saa er den selv udelevet,
 og Frækhed trækker Lov og Ret ved Næsen,
 og Barnet slaaer sin Amme; Skik og Orden
 forstyrres helt.

Thomas.

Det stod til Eders Naade
 den bundne Lov at løse, naar I vilde,
 og selv I kunde vaft en større Frygt,
 end Angelo formaaer.

Hertugen.

Maafsee for stor.

Det var min Feil at give Folket Toilen,
 og det var grumt af mig at overfuse,
 og revse dem for, hvad jeg bød dem gjøre;
 thi naar vi give Synden Raaderum
 og ikke straffe den, saa byde vi
 at øve Synd. Og derfor, fromme Fader,
 har jeg nu lagt det Hverv paa Angelo;
 han kan beskyttet af mit Navn slaae til,
 mens selv jeg aldrig blander mig i Striden,
 hvor Dadel kunde naae det. — For at see,
 hvordan han hersker, er det nu min Agt
 at gaae omkring som Munk af Eders Orden
 til Folk og Fyrste. Derfor beder jeg,

skaf mig en Dragt og lær mig saa, hvordan
 jeg skal i al den ydre Skik betee mig
 som ægte Munk. Naar jeg har bedre Stunder,
 skal jeg end meer forklare Jer min Handling.
 Kun Et endnu: Herr Angelo er stræng,
 paa Vagt mod Alvinds Braad; han tilstaaer knap,
 at det er Blod, der flyder i hans Arer,
 og at han heller attraaer Brød end Sten.
 Hvis Magt omstifter Sindet, skal vi see,
 hvor disse Dydens Mønstre sig vil tee.

(de gaac.)

Femte Scene.

Et Nonnekloster.

(Isabella og Francisca komme ind.)

Isabella.

Og har I Nonner ikke større Frihed?

Francisca.

Er dette ikke nok?

Isabella.

Jo, ganske vist!

jeg taler ei, som om jeg ønsked meer;
 nei, heller saae jeg, der var større Strængthed
 for Søsterskabet af Sankt Claras Orden.

Lucio. (banker udenfor.)

Fred over dette Hus!

Isabella.

Hvem kalder der?

Francisca.

Det er en Mandsrøst; kjære Isabella,
 luk Døren op og spørg ham, hvad han vil.
 I kan, jeg ikke; I har ikke svoret;

naar I har afslagt Løftet, tør I ikke,
 undtagen Priorinden er tilstede,
 samtale med en Mand, og naar I taler,
 tør Ingen see Jert Ansigt, eller viser
 I Eders Ansigt, tør I ikke tale. —
 Nu kalder han igjen, saa svar ham dog.

(gaaer.)

Isabella.

Fred og Velsignelse! Hvem kalder der?

(hun lukker op; Lucio kommer ind.)

Lucio.

Hil Gomsfru, hvis I er det; — Kindens Roser
 bevidner, at I er det. Kan I hjælpe
 mig til at træffe Frøken Isabella,
 som er Novice her i Klosteret,
 en Søster til den stakkels Claudio?

Isabella.

Hvorfor den stakkels Claudio? jeg spørger
 med Ret derom; thi jeg kan sige Jer,
 at jeg er selv hans Søster Isabella.

Lucio.

Jer Broder hilser Jer, min skønne Frøken,
 i ret venligt, — fort og godt, han er i Fængsel.

Isabella.

Ve mig! hvorfor?

Lucio.

For det, han skulde roses
 og ikke straffes for, var jeg hans Dommer;
 Hans Hjertenskjer gaaer nu med Barn.

Isabella.

Min Herre,

driv ikke Gjæk med mig.

Lucio.

Jeg talte sandt.

Endstjøndt det er min Skjodesynd at hase
 med Pigerne med Vibens Gjætkerøst,
 saa vilde jeg dog ikke skæmte saa
 med alle Gomsruer. Ser agter jeg
 som et forklaret, overjordist Bæsen,
 og ved Forsagelse en himmelsk Aand,
 som man tør ifkun tale Sandhed til
 som til en Helgen.

Isabella.

J bespotter jo
 de Hellige, imens J gjækker mig.

Lucio.

Tro ikke det. Den korte Sandhed er,
 Ser Broder tog sin Hjertenskjer i Favn;
 som Jøden mætter, som den nøgne Brakmark
 naar Udsæd steer i Blomstringsliden, saaer
 en yppig Høst, saa viser hendes Liv
 nu rige Frugter af hans Slid og Dyrkning.

Isabella.

Med Barn ved ham? min Frænke Julia?

Lucio.

Er Julia Eders Frænke?

Isabella.

Ja, ved Valg,

som Pigebørn, der ofte bytte Navne
 i legende, men velment Kjærlighed.

Lucio.

Ja, hende.

Isabella.

O, saa lad ham ægte hende!

Lucio.

Saa, det er Knuden; Hertugen, som er
 saa sært reist bort, holdt mange Adelsmænd,
 mig deriblandt, i Haab og tryk Forventning
 om snar Befordring; men vi høre nu
 af dem, der kjender alle Statens Nerver,
 at der er Miles Afstand fra hans Ord
 og til hans sande Hensigt. I hans Sted
 og med det hele Omfang af hans Magt
 staaer nu Herr Angelo, en Mand, hvis Blod
 er ægte Snevand, og som aldrig føler
 de faade Sanders Rørelser og Kildren,
 men døver og slaer ned Naturens Dd
 med Sjælens Binding, Gransfninger og Faste.
 Han har nu draget frem, til Skræmsel for
 den tøileløse Stik, der længe sværmed
 omkring den biftre Lov, som Muus om Løven, —
 et Lovsted, af hvis strænge Bud nu følger,
 at Eders Broder har sit Liv forbrudt;
 i Kraft af dette har han fængslet ham
 og følger nøie Lovens hele Strængthed,
 til Stræk for Andre. Alt vort Haab er ude,
 hvis ei I har den Gave at formilde
 ved Eders hulde Bønner Angelo.
 Og det er Hovedsummen af det Grind,
 som Eders Broder har betroet mig til Jer.

Isabella.

Bil han hans Død?

Lucio.

Han har alt dømt ham, Fogden
 har, som jeg hører, faaet Fuldmagt til
 Henrettelsen.

Isabella.

At, hvilke svage Kræfter
har jeg dog til at hjælpe ham!

Lucio.

Forsøg,

hvad Eders Magt formaaer.

Isabella.

Min Magt! — jeg tvivler, —

Lucio.

Vor Tvivl er en Forræder, der forvolder,
at vi, ved Frygt for at forsøge, miste
det Gode, som vi ofte kunde vundet.

Gaa til Herr Angelo; lad ham erfare,
naar Piger bede, give Mænd og Guder;
men knæle de og græde, faae de Bønnen
saa fuldt opfyldt, som de kun selv vil eie.

Isabella.

Jeg vil forsøge, hvad jeg kan.

Lucio.

Men snart.

Isabella.

Jeg gaaer til Bærket strax; jeg venter kun,
til jeg saaer meldt vor Moder, Priorinden,
hvad jeg har for. Jeg talter Jer af Hjerte.
Min Hilsen til min Broder; inden Aften
skal han faae Bished om, hvad Held jeg har.

Lucio.

Jeg anbefaler mig.

Isabella.

Farvel, min Herre.

(de gaae.)

Anden Act.

Første Scene.

En Sal i Angelos Hus.

(Angelo, Escalus, en Dommer, Fangefogeden, Retsbetjente og andre Tjenere komme ind.)

Angelo.

Nei, Loven skal ei gjøres til en Stræmsel,
der sættes op til Skræk for gridse Fugle,
altid i samme Dragt, til Banen voldes,
at uden Frygt de sætte sig derpaa.

Escalus.

Sa vist; men heller dog med skarpen Egg
et lille Snit end lade knusende

Dødshugget falde. Ak! den Adelsmand,
jeg vilde frelse, er af ædel Slægt.

Betænk dog ifkun dette, Eders Naade, —
jeg troer, at Eders Dyd er saare streng, —
om, hvis mens Eders Attraa rørte sig,
Lid havde passet godt til Sted og Stedet
til Onsket, og hvis Blodets raske Drift
just havde kunnet naae, hvad I begjæred,
om ikke stundom dog i Eders Liv
I havde faret vild i det, hvorfor
I dømmer ham, og draget Lovens Straf
ned over Eder selv.

Angelo.

Et er at fristes,

et Andet er at falde, Escalus.

Jeg nægter ikke, i den Nævningsret,

der sidder over Fangens Liv til Doms,
maaſtee der findes blandt de ſvorne Tolv
en Røver eller to, langt mere ſkyldig
end den, de dømme. Hvad der lægges frem
for Loven, det kan Loven ramme. Loven
veed Intet af, at Lyve dømme Lyve.

Det er jo klart, den Edelſteen vi ſee,
den bukke vi os ned og tager op,
fordi vi ſee den; hvad vi ikke ſee,
det træde vi med Fod og ændſe ikke.
I gjør hans Brøde ikke dermed mindre,
at jeg har haft den ſamme Feil; men viſ mig,
naar jeg, der dømmer ham, begaaer det ſamme,
og lad min egen Dom min Død udtale
og intet Henſyn gjælde. — Han maa døe.

Escalus.

Det ſkee, ſom Eders Viſdom vil.

Angelo.

Er Fogden

tilſtede?

Fogeden.

Hvad befaler Eders Naade?

Angelo.

Lad Claudio henrette Kloffen Ni
imorgen. Hent en Skriftefader til ham,
og lad ham forberede ſig til Døden;
thi dette er hans Balfarts ſidſte Maal.

(Fogeden gaaer.)

Escalus.

Gud naadigt ſe til ham og til os Alle!
En ſteg ved Synd, En ved ſin Dyd maa falde;

En slap ustraffet fra en Skov af Brøde,
En Anden for et Feiltrin blot maa bøde.

(Albu, Skum, Pompejus, Retsbetjente o. s. v. komme ind.)

Albu.

Naa, træk af med dem! hvis det skal kaldes gode Borgere i Staten, som ikke gjør andet end føre en slet Opsørsel paa berøgte Huse, saa veed jeg ikke, hvad Lov og Ret er. Træk af med dem!

Angelo.

Hvad er det? Hvad hedder I? hvad er der paa færde?

Albu.

Med Eders Høivelbaarenheds Tilladelse, jeg er kun den uværdige Hertugs Vagtmester, og mit Navn er Albu; jeg støtter mig paa Lov og Ret, og jeg bringer her for Eders gode Høivelbaarenhed to notoriske Beneficianter.

Angelo.

Beneficianter? hvad Slags Beneficianter er det? er det ikke Maleficanter?

Albu.

Med Eders Høivelbaarenheds Tilladelse, hvad det er for Nogen, det veed jeg ikke saa rigtig; men rigtige Hallunker er de, det er jeg vis paa, og blottede for al Skamløshed, som burde være hos et Christenmenneske.

Escalus.

Det var godt sagt; det kan man kalde en forstandig Vagtmester.

Angelo.

Naa, videre! hvad Slags Folk er det? Albu er Eders Navn? hvorfor taler I ikke, Albu?

Pompejus.

Han kan ikke, Herre, han har faaet et Albustød.

Angelo.

Hvem er du, Karl?

Albu.

Han, Herre? en Kjældersvend, Herre, en Halvkobler; han tjener hos en slet Kvinde, og nu da hendes Hus i Forstaden er revet ned, som man siger, holder hun Badstue, og det er nok ogsaa et meget slet Hus.

Escalus.

Hvoraf veed I det?

Albu.

Min Kone, Herre, som jeg protesterer for Gud og Eders Høivelbaarenhed, —

Escalus.

Hvad? Eders Kone?

Albu.

Ja, Herre, min Kone, som jeg takker Gud for er en retskaffen Kone, —

Escalus.

Og derfor protesterer I hende?

Albu.

Jeg siger, Herre, at jeg protesterer baade mig og min Kone, at hvis det Hus ikke er et Gomfruhus, saa er det baade Synd og Skam, for et meget slet Hus er det.

Escalus.

Hvoraf veed I det, Vagtmester?

Albu.

Af min Kone, Herre; for hvis hun havde været en Kvinde, der var hengiven til *libido cardinalis*, saa kunde hun være bleven anklaget for Løstgængighed, Ægteskabsbrud og al Urenlighed i det Hus.

Escalus.

Ved den Kones Skyld?

Albu.

Ja, Herre, ved Madam Mors Skyld; men hun spytte ham i hans Dine, og gav ham en god Dag.

Pompejus.

Med Eders Høivelbaarenheds Tilladelse, det er ikke sandt.

Albu.

Bevis det for disse Kjeltringer her, du Hædersmand, bevis det!

Escalus. (til Angelo.)

Hørte I den Fortællelse?

Pompejus.

Hun kom ind høit frugtstommelig og havde en Altraa, — med Eders Høivelbaarenheds gunstige Forlov, — efter togte Svedster; men vi havde kun to i Huset, Herre, netop i det selvsamme Tidsmoment, og de laa paa en Frugttallerken, saa at sige, en Tallerken til en tre Skilling, Eders Naade har nok seet saadanne Tallerkener; det er ikke kinesiske Tallerkener, men det er alligevel meget gode Tallerkener.

Escalus.

Videre, videre; det kan være det samme med Tallerkenerne.

Pompejus.

Ja, det er sandt, Herre; det gjør ikke en Døit; det har Eders Høivelbaarenhed Ret i; men for at komme til Sagen, som sagt, denne Madam Albu, der var paa gode Veie, som sagt, og meget spær, og der havde faaet en Vyst, som sagt, til Svedster, og da der kun var to paa Tallerkenen, som sagt, fordi Herr Skum, den selvsamme Mand, som her staaer, havde, som sagt, spist Resten og havde, som sagt, betalt

meget anstændigt for dem, for I veed nok, Herr Skum, jeg kunde ikke give Jer tre Skilling igjen.

Skum.

Nei, det er sandt.

Pompejus.

Meget godt! og hvis I erindrer det, saa var I just isærd med at knække Stenene af de omtalte Svødsfer.

Skum.

Saa, det gjorde jeg rigtignok.

Pompejus.

Naa! det var meget godt; jeg fortalte Jer netop, om I erindrer det, at den og den og den og den kunde aldrig blive kurerede for det, I veed nok, hvis de ikke holdt god Diæt, fortalte jeg Jer.

Skum.

Det er Altsammen sandt.

Pompejus.

Naa, det var jo meget godt.

Escalus.

Hør, du er en kjedelig Nar. — Nu til Sagen: Hvad er der vederfareet Albus Kone, som han har Grund til at klage over? Lad os strax komme til det.

Pompejus.

Nei, Eders Høivelbaarenhed kan ikke komme til det endnu.

Escalus.

Nei, det er jo heller ikke det, jeg mener.

Pompejus.

Men Eders Høivelbaarenhed skal nok komme til det siden, hvis I tillader; men jeg beder Jer, se paa Herr Skum der, det er en Mand paa siirfindstøve Pund om Naret; hans

Fader døde Allehelgensdag; var det ikke Allehelgensdag, Herr Skum?

Skum.

Allehelgensaften.

Pompejus.

Naa, meget godt; her skulde jeg troe, man kan faae Sandheden at høre. Som sagt, han sad i en Rænestol, — det var i „Den forgyldte Drue“, hvor han holder saa meget af at sidde; gjør I ikke, Herr Skum?

Skum.

Ja, det gjør jeg rigtignok, fordi det er en aaben Stue og god om Vinteren.

Pompejus.

Naa, det er meget godt; her skulde jeg troe, man faaer Sandheden at høre.

Angelo.

Den Sag er længer end den længste Nat i Rusland; jeg vil overlade Jer at høre den til Ende, og jeg haaber, den ender med, de bliver Alle pidsket.

Escalus.

Det tænker jeg. God Morgen, Eders Naade.

(Angelo gaaer.)

Naa, Mossø, endnu en Gang, hvad har man gjort Madam Albu?

Pompejus.

Endnu en Gang, Herre? der var Ingen, der gjorde Madam Albu noget endnu en Gang.

Albu.

Jeg beder Jer, Herre, spørg ham, hvad denne Mand har gjort ved min Kone.

Pompejus.

Jeg beder Eders Høivelbaarenhed, spørg mig.

Escalus.

Godt; hvad har denne Herre gjort ved hende?

Pompejus.

Jeg beder Jer, Herre, se paa den Herres Ansigt. — Gode Herr Skum, se paa hans Høivelbaarenhed; det er i en god Mening. — Lægger Eders Høivelbaarenhed Mærke til hans Ansigt?

Escalus.

Jo, meget godt.

Pompejus.

Ja, men jeg beder Jer, Herre, læg rigtig nøie Mærke til det.

Escalus.

Naa, ja, det gør jeg.

Pompejus.

Seer Eders Høivelbaarenhed noget Ondt i hans Ansigt?

Escalus.

Na, nei.

Pompejus.

Jeg vil supponere for Retten paa Evangeliebogen, at hans Ansigt er det Værste paa ham. Godt, altsaa; naar hans Ansigt er det Værste paa ham, hvor kunde saa Herr Skum gjøre Vagtmesterens Kone nogen Fortræd? det vilde jeg spørge Eders Høivelbaarenhed om.

Escalus.

Det har han Ret i; Vagtmester, hvad siger I til det?

Albu.

For det første er Huset et respektabelt Hus, og han der er en respektabel Karl, og hans Madame er et respektabelt Kvindfolk.

Pompejus.

Saa sandt jeg lever, Herre, hans Rone er meget mere respektabel end Nogen af os.

Albu.

Hallunk! du lyver; du lyver, din nederdrægtige Hallunk! Den Tid har aldrig været endnu, at hun har været respekteret enten af Mand, Kvinde eller Barn.

Pompejus.

Herre, hun har været respekteret af ham, førend hun blev gift med ham.

Escalus.

Hvem er nu visest, Retfærdigheden eller Uretfærdigheden?
— Er det sandt?

Albu.

O, du Skarnsmenneffe! o, du Hallunk! o, du ugudelige Hannibal! har jeg respekteret hende, førend jeg blev gift med hende? Hvis jeg nogensinde har respekteret hende eller hun mig, saa maa Eders Høivelbaarenhed aldrig ansee mig for en uværdig Hertugs Vagtmester. — Bevis det, du ugudelige Hannibal, eller jeg vil lægge Sag an imod dig for Vold og Drab.

Escalus.

Hvis han havde givet Jer et Dredast, kunde I ogsaa have anlagt Sag imod ham for Bagtalelse.

Albu.

O, jeg takker Eders ædle Velbaarenhed for det! Hvad er det Eders Velbaarenheds gunstige Villie, at jeg skal gjøre ved det ugudelige Skarn?

Escalus.

Sa, hør, Vagtmester, jeg mener, at eftersom der er adskillig Skarnagtighed ved ham, som I gjerne vilde opdage, hvis I kunde, saa maa I helst lade ham kontinuere sin Løbane, indtil I seer, hvad det er.

Albu.

O, jeg takker Eders Velbaarenhed for det! — Seer du nu, du ugudelige Skarn, hvorledes det gaaer dig? du skal kontinuere, du Skarn; du skal kontinuere!

Escalus. (til Skum.)

Hvor er I født, min gode Mand?

Skum.

Her i Wien, Herre.

Escalus.

Har I firfindsthye Pund om Naret?

Skum.

Ja, med Eders Naades Tilladelse.

Escalus.

Ja, saa. — (til Pompejus.) Hvad Haandtering driver du, min Ven?

Pompejus.

Rjældersvend, Herre; en stakkels Enkes Rjældersvend.

Escalus.

Din Madmoders Navn?

Pompejus.

Madam Mør.

Escalus.

Har hun haft flere end een Mand?

Pompejus.

Nei, Herre; Mør hed den sidste.

Escalus.

Nei! — Kom hid til mig, Herr Skum; Herr Skum, jeg seer ikke gjerne, at I har Omgang med Rjældersvende; det fører til, at I bliver trukken op, Herr Skum, og de bliver hængte. Gaa Jer Wei, og lad mig ikke høre mere om Jer.

Skum.

Jeg takker Eders Velbaarenhed; jeg for min Del kommer aldrig ind i en Skjænkstue, uden at jeg bliver trukken op.

Escalus.

Godt; nu ikke meer om det, Herr Skum; Farvel.

(Skum gaaer.)

Kom du herhen til mig, Mossø Kjældersvend; hvad er dit Navn, Mossø Kjældersvend?

Pompejus.

Pompejus.

Escalus.

Hvad mere?

Pompejus.

Bagsvær.

Escalus.

Saamænd! din Bag er rigtignok det største paa dig, saa i bestialst Forstand er du Pompejus den Store. — Pompejus, du er et Stykke af en Kobler, om du længe nok giver dig Udseende af Kjældersvend. Er du ikke? Naa, sig nu Sandhed; det vil tjene dig selv bedst.

Pompejus.

Oprigtig talt, Herre, jeg er en fattig Djævel og vil gjerne leve.

Escalus.

Men hvorledes vil du leve, Pompejus? af at være Kobler? hvad synes dig om den Næringsvei? er det en lovlig Næringsvei?

Pompejus.

Hvis Loven tillader den, Herre.

Escalus.

Men Loven tillader den ikke, og den vil ikke blive tilladt her i Wien.

Pompejus.

Har Eders Velbaarenhed isinde at kapunere alle unge Mandfolk i Byen?

Escalus.

Nei, Pompejus.

Pompejus.

Urlig talt, Herre, saa vil de ikke lade det være, efter min ringe Mening. Hvis Eders Velbaarenhed vil holde Styr paa Tøiterne og Skjelmerne, saa behøver I ikke at være bange for Koblerne.

Escalus.

Der er ganske nette Anstalter i Gang til at holde Styr paa dem, kan jeg sige dig. Netterblot og Galge, ikke Andet.

Pompejus.

Hvis I vil blive ved ti Aar i Raad at hals hugge og hænge alle dem, der er skyldige i det Punkt, saa vil I være glad ved at gjøre Bestilling paa flere Hoveder. Hvis denne Lov varer ti Aar her i Wien, saa vil jeg leie det smukkeste Hus for tre Skilling Daget. Hvis I oplever det, kan I sige, at Pompejus har sagt det.

Escalus.

Jeg takker dig, min gode Pompejus, og til Gjengjæld for din Spaadom vil jeg give dig det Raad: lad mig aldrig mere træffe dig her med nogen Klage imod dig, hvad det saa er, heller ikke den, at du boer, hvor du nu boer; thi gjør jeg det Pompejus, saa slaaer jeg dig tilbage til din Leir og bliver dig en frygtelig Cæsar; for at tale rent ud, Pompejus, saa lader jeg dig pidffe. Og nu Farvel for denne Gang, Pompejus.

Pompejus.

Jeg takker Eders Velbaarenhed for det gode Raad; jeg skal følge det, alt eftersom Kjød og Blod og Skjæbnen bestemmer.

Jeg pidstes! nei, et Dg kan Pidsken tæmme;
en Helt kan Pidsk ei fra hans Bane stræmme.

(gaaer.)

Escalus.

Rom nu I herhen, Mosjø Albu, kom her, Vagtmester.
Hvorkænge har I havt den Vagtmesterbestilling?

Albu.

Syv og et halvt Aar, Herre.

Escalus.

Jeg kunde nok tænke, siden I er saa flink i Embedet,
at I har havt det i længere Tid. Syv hele Aar, sagde I?

Albu.

Og et halvt.

Escalus.

Staffels Mand! det har været stort Besvær for Jer!
Det er Synd imod Jer, at man har valgt Jer saa tidt til
den Bestilling. Er der ingen flere Mænd i Eders Sogn,
som er brugelige dertil?

Albu.

Al, Herre, der er kun Faa, der har Hoved til saadanne
Ting, og naar de bliver valgte, er de glade ved at vælge mig
i deres Sted; jeg gjør det for en Skillings Penge, og saa
besørger jeg hele Historien.

Escalus.

Hør nu. Bring mig Navnene paa en sex, syv Styk-
ker af Sognemænd, der er de dygtigste.

Albu.

Hjem til Eders Velbaarenhed selv?

Escalus.

Ja, hjem til mig selv. Farvel!

(Albu gaaer.)

Hvad, troer I, Klokken er?

Dommeren.

Elleve, Herre.

Escalus.

Tør jeg bede Jer at gaae hjem med mig og spise til Middag?

Dommeren.

Jeg takker ærbødigt.

Escalus.

Det smerter mig, at Claudio skal døe;
men der er ingen Hjælp.

Dommeren.

Herr Angelo

er streng.

Escalus.

Det er nødvendigt. Mildhed gjør,
naar tidt den vises, kun sit Navn tilstamme,
Benaadning er den næste Brødes Amme. —
Dog stakkels Claudio! — der er ingen Hjælp.
Kom, Herre.

(de gaae.)

Anden Scene.

Et andet Værelse i Angelos Hus.

(Fangefogeden og en Tjener komme ind.)

Tjeneren.

Han holder et Forhør; han kommer strax;
nu skal jeg melde Jer.

Fogeden.

Gjør det.

(Tjeneren gaaer.)

Jeg vil

erfare hans Beslutning; muligvis
kan han formildes. — Al, han har jo syndet
som i en Drøm; hver Stand, hver Alder har

en Smag af denne Synd, og han alene
skal døe derfor!

(Angelo kommer ind.)

Angelo.

Hvad nu? hvad vil I, Foged?

Fogeden.

Har I besluttet Claudios Død imorgen?

Angelo.

Jeg har jo sagt Jer det; I har Befaling;
hvad spørger I da for?

Fogeden.

Jeg vilde nødig

forhaste mig; undskyld mig, Eders Naade,
men jeg har seet en Dommer før fortryde
sin Dom, naar den var udført.

Angelo.

Det er min Sag.

Gjør I Jer Pligt; hvis ikke, tag Jer Afsted;
vi kan undvære Jer.

Fogeden.

Tilgiv mig, Herre. —

Hvad skal der gøres med den syge Julia;
thi hendes Tid er nær.

Angelo.

Send hende bort

til et beleiligt Sted, og det paa Stand.

(Tjeneren kommer ind igjen.)

Tjeneren.

Her er en Søster til den dømte Mand;
hun ønsker Afgang.

Angelo.

Har han da en Søster?

Fogeden.

Ja, Herre, og det er en dydig Pige,
der agter snart at gjøre Klosterløfte,
hvis ei hun har det alt.

Angelo.

Lad hende komme.

(Tjeneren gaaer.)

Sørg for, at den forførte Kvinde flyttes,
og faaer fornøden, ikke ødsel Pleie;
Befalingen skal blive udstedt.

(Lucio og Isabella komme ind.)

Fogeden.

Herre,

jeg anbefaler mig.

(vil gaae.)

Angelo.

Bliv lidt endnu.

(til Isabella.)

J er velkommen. Hvad er Eders Ønske?

Isabella.

Jeg kommer som en sorgfuld Bedende,
om Eders Naade vilde høre mig.

Angelo.

Tal, hvad er Eders Bøn?

Isabella.

Der er en Synd,

som inderligt jeg affstyer, og jeg ønsker
Retfærdighedens Arm maa ramme den.

Jeg vil ei bede for den; men jeg maa;
jeg maa ei bede for den; men jeg er
i Krig imellem vil og ikke vil.

Angelo.

Saa tal.

Isabella.

Jeg har en Broder, der er dødsdømt; jeg beder Jer, lad Dommen ramme Broden, men ei min Broder.

Fogeden. (affides.)

Gud forunde dig den Magt at røre Hjertet!

Angelo.

Dømme Broden og ikke Gjerningsmanden? Hver en Brode er dømt, før den er øvet. Saa var jo mit Embed rent et Nul, hvis blot jeg skulde domfælde Broden, som af Loven straffes, mens Gjerningsmanden slap.

Isabella.

Retsfærdige, men strænge Lov; saa har jeg havt en Broder. — Jeg beder Gud bevare Eders Naade.

(vil gaae.)

Lucio. (affides til Isabella.)

Giv ikke tabt; træng paa ham; bønfaald ham; gjør Knæfaald for ham; hæng Jer ved hans Kappe; I er for kold; gjaldt det en Knappenaal, I kunde ikke bede mere tamt. Endnu en Gang!

Isabella.

Maa han nødvendigt døe?

Angelo.

Sa, Pige, der er ingen Redning.

Isabella.

At,

hvis I benaadet ham, fortørned I

vist hverken Gud ei heller Menneffer
ved eders Mildhed.

Angelo.

Men det vil jeg ikke.

Isabella.

Og kan I, hvis I vil?

Angelo.

Hvad ei jeg vil,

det kan jeg ikke.

Isabella.

Var det ikke muligt,

I kunde, uden Uret imod Verden,
dog gjøre det, hvis Eders Hjerte sølte
den Bnk for ham, som mit?

Angelo.

Hans Dom er fældet;

det er forilde.

Lucio. (affides til Isabella.)

I er altfor kold.

Isabella.

Forilde? nei; den, der har sagt et Ord,
kan kalde det tilbage. Tro mig kun,
flet ingen af de Stores Herligheder,
ei Kongens Krone, ei Rigsdrostens Sværd,
ei Marfens Stav, ei Dommerkaaben smykker
sin Eier halv saa smukt, som Naaden gjør.
Hvis I nu stod som han, og han som I,
som han I havde snublet; men han vilde
i Eders Sted ei været streng som I.

Angelo.

Jeg beder, gaa.

Isabella.

Gud give jeg nu havde
den Magt I har, og I var Isabella!
Mon da det vilde gaae saaledes? Nei;
jeg vilde vise, hvad en Dommer er,
og hvad en Fange er.

Lucio. (som før.)

Ja, rør ham; der traf I den rette Stræng.

Angelo.

Alf Loven sælges Eders Broders Dom.

I spilder Eders Ord.

Isabella.

Al, alle Sjæle,

der var i Verden til, var engang dømte;
og Han, der kunde have brugt sin Magt,
fandt dog en Frelse. Hvordan stod det til
med Jer, hvis han, den store Overdommer,
nu vilde dømme Jer, som den I er?

O, tænk paa det, og da vil Naaden aande
paa Eders Læber, som i Paradiset.

Angelo.

Vær rolig, stjerne Frøken; det er Loven
og ikke mig, der dømmer Eders Broder;
var han min Frænde, Broder, ja, min Søn,
det hjalp ham ikke; han maa døe imorgen.

Isabella.

Imorgen? O, saa brat! o, staa ham, staa ham!
han er endnu ei forberedt til Døden.

Selv Hjerkræ til vort Kjøkken slagte vi
jo først, naar det er stiftet til vort Brug.
Skal vi da tjene Gud med mindre Omhu,
end vi betjene vore grove Sandser?

O, gode, gode Herre, tænk Jer om:

Hvem er dog hidtil død for denne Brøde,

skjønt Mange har begaaet den?

Lucio. (som før.)

Vel talt.

Angelo.

Loven var ikke død, skjønt den har sovet.

De Mange havde aldrig vovet Brøden,

hvis blot den første Mand, der krænked Loven,

var straffet for sin Daad; nu er den vaagen;

optegner Brøden, skuer, som en Spaamand

i Tryllespeilet, hvilke Fremtids Synder, —

nu eller snart, — utidig Mildheds Fostre, —

udvilke sig og klækkes ud og fødes;

men som ei skulde voge Skridt for Skridt,

men døe der, hvor de fødes.

Isabella.

Vis dog Mildhed!

Angelo.

Jeg viser den mest, naar jeg viser Retfærd;

da er jeg mild mod dem, jeg ikke kender,

som siden kunde krænkes ved den Brøde,

der blev ustraffet; og gjør Ret mod den,

der, mens han soner ud den ene Brøde,

oplever ikke at begaae den anden.

Taalmodig! Eders Broder døer imorgen.

Giv Jer tilfreds.

Isabella.

Det er den Første da, der sælger Dommen,

og han det første Offer. O, hvor herligt

at have Settestyrke, men hvor grumt

at bruge den paa Settevis!

Lucio. (som før.)

Godt sagt!

Isabella.

Hvis Stormænd kunde slynge Tordenkilen
som Jupiter, sit Guden aldrig No;
thi hver en stakkels Smule Foged brugte
hans Himmel til at tordne, — evig Torden! —
Du naadefulde Himmel! Du vil heller
med dine hvasse Svovlildstiler fløve
den knudrede, uflækkelige Eg
end Myrtens spæde Stamme. O, men Manden,
den stolte Mand, udrustet med en lille,
fortvarig Magt og mest uvidende
om, hvad han mest er sikker paa, sit Væsen,
saa størt som Glas, gjør, som en arrig Abe
for Himlens Afsyn slige Daaresagter,
at Englene maa græde; — havde de
vort bittre Lune, lo de sig tildøde.

Lucio. (som før.)

Bliv ved, bliv ved! han giver efter, Barn;
han er paa Gled; jeg mærker det.

Fogeden. (affides.)

Gud give,

hun maa beseire ham!

Isabella.

Vi kan ei maale

vor Broder med vort eget Maal; de Store
tør stjemte frit med Helgener; det gjælder
for Vid hos dem, hvad der hos Smaafolk kaldes
vanhellig Spot.

Lucio. (som før.)

Godt, det var Ret; bliv ved.

Isabella.

Hos Hovedsmanden er det djærve Ord,
hvad hos Soldaten er Formastelse.

Lucio. (som før.)

Hvem har dog lært dig det? bliv ved, bliv ved!

Angelo.

Mod mig I vender alle disse Ordsprog?

Isabella.

Ja; Magten, skjønt den farer vild som Andre,
har i sig selv dog en Slags Lægedom,
der overtrækker Syndens Saar. Bant paa
ved Eders eget Bryst; spørg Eders Hjerte,
om ei det veed af Noget, der er ligt
min Broders Brøde, og hvis det beklender
en syndefuld Natur som hans, saa lad
ei nogen Tanke naae derfra til Læben
imod hans Liv.

Angelo. (affides.)

Der er i hendes Tale

saa dyb en Sands, at mine Sandser fyldest
med nysødt Lyst. — (høit.) Farvel.

Isabella.

O, kjære Herre,
vend om!

Angelo.

Jeg vil betænke mig; kom hid
igjen imorgen.

Isabella.

Hør, hvordan jeg vil
bestikke Jer; vend om, o bedste Herre!

Angelo.

Hvordan? bestikke mig?

Isabella.

O, ja, med Gaver,

! som Himlen selv skal dele med Jer.

Lucio.

Godt!

ellers var Alt fordærvet.

Isabella.

Ei som Daarer

med Mønt af prøvet Guld og ei med Stene,

hvis Værd er høi og lav, altsom vort Lune

urderer dem; men med et Hjertes Bønner,

der gaae til Himlen og som naae derind,

før Sol gaaer op, med frelste Sjæles Bønner,

fastende Jomfruers, hvis Hu ei staaer

til Verdens Lyft.

Angelo.

Godt; kom til mig imorgen.

Lucio. (som før.)

Gaa kun; nu er det godt; kom!

Isabella.

Himlens Gud

bevare Eders Naade!

Angelo. (affides.)

Amen! ja,

nu er jeg paa den Fristelsernes Bei,

hvor Bønner frykses.

Isabella.

Hvilken Tid imorgen

behager Eders Naade, —

Angelo.

Hver en Tid

før Middag.

Isabella.

Gud bevare Eders Naade!

(Isabella, Lucio og Fogeden gaae.)

Angelo.

Fra dig, ja fra din Dyd! — Hvad er dog det?
 Hvad nu? er Brøden hendes eller min?
 Hvem synder mest? mon den, som frister, eller
 den Fristede? nei, det er ikke hende;
 hun frister ikke; det er mig, der ligger
 i Solstin ved Violens og lig Adslæt,
 ei Blomsten lig, forpester Lustens Renhed. —
 Og kan en Kvindes Renhed da bedaare
 meer end Letfærdigheden vore Sandser?
 Naar vi har øde Tomter nok, skal da
 vor Hu staae til at sløise Helligdommen
 og der opslaae vor Frælheds Bo? O, sy!
 sy! sy! hvad gjør du, Angelo? hvad er du?
 skal det, som just gjør hende god, da vælke
 din onde Lyst? — Lad hendes Broder leve!
 Tyven har Hjemmel for sit Ran, naar ogsaa
 hans Dommer stjæler. — Hvad? er det da Elskov,
 at jeg begjærer hendes Røst at høre
 paany og spørge mig ved hendes Blik?
 Hvad er det for en Drøm? O, lumste Fjende,
 naar du en Helgen fange vil, du sætter
 en Helgen paa din Krog til Løkkemad.
 Den Fristelse er farligst, der os ægger
 til Synd ved Kjærlighed til Dyden. Aldrig
 formaaede Skjøgen med sin Dobbeltmagt,
 Natur og Kunst, at faae mit Blod i Oprør;
 men denne rene Mø betvinger mig.

Før, naar jeg traf paa en forelsket Mand,
med Smil jeg spurgte undrende: hvordan?

(gaaer.)

Tredie Scene.

Et Fængsel.

(Hertugen i Munkedragt og Fængslefogeden komme ind.)

Hertugen.

Guds Fred, Herr Foged; thi det er I vel?

Fogeden.

Ja, jeg er Fogeden; hvad vil I, Fader?

Hertugen.

Som Christenpligt og som et helligt Kald
mig byder, kommer jeg for at besøge
de stakkels Sjæle her i Fangenskab.

Tilsted mig efter Skik og Brug at see dem,
og sig mig ret Bested om deres Brøde,
at jeg kan yde dem min Trost derefter.

Fogeden.

Seg gjorde gjerne meer, hvis meer blev krævet.

(Julia kommer ind.)

Der kommer En, en Frøken her fra Fængslet,
som snubled i sin egen Ungdoms Flamme
og spød sit Rygte; hun gaaer nu med Barn,
og Faderen er dømt, — en Ungersvend,
meer stiftet til at synde saa igjen
end til at døe derfor.

Hertugen.

Naar skal han døe?

Fogeden.

Imorgen, troer jeg.

(til Julia.)

Jeg har sørget for Jer.

Vent lidt, saa skal I blive bragt derhen.

Hertugen.

Barn, angrer du den Synd, du bærer paa?

Julia.

Ja, og min Skam vil jeg taalmodigt bære.

Hertugen.

Saa vil jeg lære dig at finde Nede

i din Samvittighed og at ransage

din Taalmod, om den er oprigtig eller

kun tom og falsk.

Julia.

Jeg vil jo gjerne lære.

Hertugen.

Sig, elsker du den Mand, der frænkede dig?

Julia.

Ja, som den Kvinde, der har frænket ham.

Hertugen.

Saa hviler Eders største Brøde vel

i Fællesskab paa begge?

Julia.

Ja, paa begge.

Hertugen.

Saa var din Brøde mere svar end hans.

Julia.

Ja, Fader, det bekjenner jeg og angrer.

Hertugen.

Godt, Datter; naar du kun ei føler Anger

fordi din Synd har bragt dig denne Skam;

thi denne Sorg er for vor egen Skyld

og ei for Guds; den viser, at vi styre
Guds Mishag ei af Kjærlighed, men Frygt.

Julia.

Jeg angrer, at jeg gjorde Synd, og Stammen
modtager jeg med Glæde.

Hertugen.

Bliv ved det.

Jeg hører, din Medstyldige skal døe
imorgen; ham skal jeg nu bringe Trøst.
Fred være med dig! **Benedicite!**

(gaaer.)

Julia.

Skal døe imorgen! O, den grumme Lov,
der stjænker mig et Liv, hvis hele Trøst
er Dødens Gru!

Fogeden.

Det gjør mig ondt for ham.

(de gaae.)

Uredie Srene.

I Angelos Hus.

(Angelo kommer ind.)

Angelo.

Naar jeg vil tænke og naar jeg vil bede,
gaaer Bøn og Tanke i forstjellig Retning.
Gud faaer de tomme Ord; mens Hjertets Tanke
døe for min Læbe, søger Ankerplads
hos Isabella. Gud er i min Mund,
som om jeg tygged blot hans Navn; i Hjertet,
der er min onde Villies sfulmende
og stærke Trængsel. — Statens Vel, som før
jeg grundet paa, er som en nyttig Bog,

vi tidt har læst og nu med Lede styer.
 Ja, selv min Værdighed, hvori jeg før, —
 lad Ingen høre det, — har sat min Stoltthed,
 bortbytted jeg med Binding mod et Dun,
 som Lusten leger med. O, Rang, o, Form!
 hvor tidt har ei din ydre Skæl, din Dragt
 afstrunget Daarer Grefrygt og bundet
 selv kloge Sjæle med dit falske Skin.
 Blod, du er altid Blod! — Naar blot vi sætte
 paa Djævlens Horn den Indskrift: Lysets Engel,
 saa er det ikke længer Djævlens Hjelmpryd.

(En Tjener kommer ind.)

Hvad vil du mig?

Tjeneren.

En Nonne, Isabella,
 begjærer Afgang.

Angelo.

Vel, lad hende komme.

(Tjeneren gaaer.)

O, Himmel! hvorfor samler sig mit Blod
 til Hjertet, saa det gjør det hjælpeløst
 og røver alle mine andre Lemmer
 den Kraft, de trænge til? Saaledes stimler
 den taabelige Mængde tæt om En,
 der ligger daanet; Alle vil de hjælpe,
 og derved spærre de saa Lusten for ham,
 der skulde kvæge ham. Paa samme Vis
 omstimler Folkets Hob en elsket Konge,
 forlader hver sin Plads og trænger sig
 i underdanig Hylbring frem til ham
 i plump Hengivenhed, der ligner Frækhed.

(Isabella kommer ind.)

J kommer, skønne Frøken?

Isabella.

For at høre

hvad Eders Villie er.

Angelo.

Det var mig dog

langt meer til Villie, at I vidste det,
end at I spørger om det. Eders Broder
kan ikke leve.

Isabella.

Er det saa? Farvel!

Guds Fred!

(vil gaae.)

Angelo.

Og dog maaskee han kunde leve
endnu en liden Stund, maaskee saa længe
som I og jeg. — Og dog maa han jo døe.

Isabella.

Bed Eders Dom?

Angelo.

Sa.

Isabella.

Naar? o, sig mig det,

at i den Frist, han har, lang eller kort,
han kan beredes, saa at ei hans Sjæl
skal tage Skade.

Angelo.

Væmmelige Laster!

Med samme Ret kan man benaade den,
der fra Naturen stjal et Menneſte,
der alt var skabt, som ſkaane Syndebrynden,
der præger ud Guds Billed med et Stempel,
der er forbudt; det er ſaa let at røve

med Svig et Liv paa lovlig Maade skabt,
som falskelig og i forbudne Former
at støbe et.

Isabella.

Den Lov staaer fast i Himlen,
men ei paa Jorden.

Angelo.

Saa det mener I?

saa skal jeg snart faae Jer i Klemme. Sig,
hvad vil I helst? at en retfærdig Lov
tager Jer Broders Liv, hvad eller give
Jert Legem hen til samme søde Skam,
som hun, hvem han har stjælet?

Isabella.

Tro mig, Herre,
mit Legem gav jeg heller end min Sjæl.

Angelo.

Jeg taler ei om Sjælen; tvungne Synder,
om end de tælles, kan dog ei tilregnes.

Isabella.

Hvad mener I?

Angelo.

Jeg svarer ikke for det;
jeg kan jo tale mod mit eget Ord.
Svar mig paa det: naar jeg, Lovbogens Røst,
udtaler Dommen mod Jer Broders Liv,
var der da ei Barmhertighed i Synden,
hvis den nu frelst denne Broders Liv?

Isabella.

O, gjør det; derpaa vover jeg min Sjæl,
det er Barmhertighed og ikke Synd.

Angelo.

Dg gjør I det og vover Eders Sjæl,
da veier ens Barmhertighed og Synd.

Isabella.

Er det en Synd, at jeg bønſalder om
hans Liv, ſaa lade Gud mig bære den!
er det en Synd, at I bønſører mig,
ſaa vil jeg bede i min Morgenbøn,
at den maa lægges til mit Synderegnſtab
og ei til Eders.

Angelo.

Hør dog: Eders Tanke

vil ikke følge min, og enten er I
enſoldig eller lader ſaa med Liſt,
og det er ikke godt.

Isabella.

Kald mig enſoldig

og ikke god i Noget, uden dette,
jeg veed i Gud, at jeg er ikke bedre.

Angelo.

Saaledes søger Klogſkab juſt at ſtraale
i ſtorſte Glands ved at fornedre ſig,
ret ſom de ſorte Maſter, der lovprife
tiſold ſaa høit den Skjønhed, de bedække,
ſom Skjønhed kunde uden Slør. Men hør mig;
nu vil jeg tale ligefrem, at I
kan tydeligt forſtaa mig. Eders Broder
maa døe.

Isabella.

Ja.

Angelo.

Og hans Brøde er utvivlsomt
hjemfalden til den Straf, som Loven sætter.

Isabella.

Sandt.

Angelo.

Sæt nu, der var ingen anden Udvei
til Frelse for hans Liv, — jeg svarer ikke
for denne eller nogen: det er blot
et Tankespil; — og I, hans Søster, havde
vakt Attraa hos en Mand, der ved sin Rang
og sin Indflydelse hos Dommeren
var mægtig til at løse Eders Broder
ud af de gamle, strænge Loves Lænker;
sæt, der var ingen anden Vej i Verden
til Redning for ham, end at enten I
gav Eders Legems Skatte hen til ham, —
den Mand, vi tænkte paa, — hvis ikke maatte
han lide Døden; — hvad mon I da valgte?

Isabella.

Det samme for min stakkels Broder, som
for mig; det er: var Død min visse Lod,
den skarpe Svøbes Strimer som Rubiner
jeg vilde bære, vilde selv til Døden
afklæde mig som til en Seng, jeg havde
med Længsel sukket efter, — heller end
jeg gav mit Legem hen til Stjændsel.

Angelo.

Saa

maa Eders Broder døe.

Isabella.

Det Kaar var bedre.

Langt heller maa en Broder eengang døe,
end at en Søster, for at redde ham,
skal døe for evigt.

Angelo.

Og er I da ikke
meer haard end Loven, som I skjældte paa?

Isabella.

Stjændsel til Løsesum og fri Benaadning,
er ei af samme Kuld; retmæssig Naade
er ei i Slægt med stjændselsfuld Løstjebning.

Angelo.

Før syntes I at kalde Loven grum
og lade Eders Broders Feiltrin gjælde
for Stjemt meer end for Synd.

Isabella.

Tilgiv mig, Herre;

saa gaaer det tidt, at for at naae, hvad gjerne
vi vil, vi sige, hvad vi ikke mene;
jeg kunde vel undskyldte, hvad jeg haber,
til Gunst for den, som inderlig jeg elsker.

Angelo.

Swaghed er Alles Løb.

Isabella.

Ja, lad min Broder

kun døe, hvis Ingen uden han alene
har Arv og Lenspligt under Swagheds Herstab.

Angelo.

Men ogsaa Kvinden er jo strøbelig.

Isabella.

Ja, som det Speil, hvori hun seer sig selv,

der sønderflaaes saa let, som det kan forme
et Billed. — Kvinden! — Al, Gud hjælpe os!
Manden fornædler sin Natur med Misbrug
af hendes Svaghed. Kald os ti-fold svage;
thi vi er bløde, som vort Legem skabes,
lettroende mod alle falske Indtryk.

Angelo.

J taler sandt, og efter hvad J vidner
om Eders Kjon, — vi Mænd blev ikke skabte
med større Styrke troer jeg, end at Feil
kan ryste ned vor Bygning, — er jeg dristig:
jeg griber Eders Ord: vær, hvad J er,
en Kvinde; er J mere, er J ingen;
men er J det, — og alle ydre Mærker
betegne det jo klart, — saa vis det nu
og bær den Dragt, der er bestemt for Jer.

Isabella.

Jeg har ei tvende Tunger, ædle Herre;
jeg beder Jer, tal samme Sprog som før.

Angelo.

Forstaa mig ligesfrem, jeg elsker Jer.

Isabella.

Min Broder elsked Julia, og J siger,
at han skal døe derfor.

Angelo.

Nei, Isabella,
det skal han ei, hvis J vil elske mig.

Isabella.

Jeg veed, J har i Eders Dyd et Fribrev,
at J kan synes værre end J er,
mens J vil prøve Andre.

Angelo.

Paa min Ære!

tro mig, mit Ord udtaler kun mit Forsæt.

Isabella.

Ha! liden Ære til at tro saa meget;
affhyelige Forsæt! — Hykler! Hykler! —
men jeg vil blotte dig, Angelo, vogt dig!

Skriv strax Benaadning under for min Broder,
hvis ei, vil jeg med al min Strubes Kraft
forkynnde høit for Verden, hvilken Mand
du er!

Angelo.

Og, hvem vil troe dig, Isabella?

Mit pletfri Navn, mit Levnets strænge Vandel,
mit Vidnesbyrd mod dit, min Rang i Staten
vil saa langt overveie din Besskyldning,
at den vil kvæles i sit eget Udsagn
og stinke af Bagtalelse. Jeg har
begyndt; nu giver mine Sanderss Fart
jeg Tøilen; søi dig i min stærke Drift.
Bort med al Knibstthed nu, al snærpet Rødmen,
der viser bort, hvad den begjærer selv.

Løstjød din Broder ved at give hen
dit Legem til min Villie; ellers skal
han ikke blot døe Døden, men din Haardhed
skal til en langsom Kval hans Død forlænge.

Svar mig imorgen; eller ved den Attraa,
der driver mig, jeg bliver ham en Bøddel.

Og du, sig du kun, hvad du kan og vil:
dit Ja imod mit Nei slaaer ikke til.

(gaaer.)

Isabella.

Hvem skal jeg klage til? hvem vilde troe mig,
om jeg fortalte det? O, falske Munde,
der bære i sig en og samme Tunge
til at fordømme eller til at rose,
der hyde Loven smigre deres Billie,
og tage Ret og Uret med paa Slæb,
saa de maa følge Lyften, hvor den drager!
Nu gaaer jeg til min Broder; sjønt han faldt
ved Blodets Fristelse, saa har han dog
saa ærefjær en Sjæl, at om han mægted
at lægge tyve Hoveder paa tyve
blodstænkte Blokke, offred han dem alle,
før end hans Søster skulde saa fornødre
sit Legem til den gruelige Skjændsel.
Lev, Isabella, ren! dø, Broder kjær!
meer end en Broder er dog Ustyld værd.
Seg siger ham, hvad her vi taltes ved
og lærer ham at døe for Sjælesfred.

(gaaer.)

Tredie Act.

Første Scene.

I Fængslet.

(Hertugen, Claudio og Fogeden komme ind.)

Hertugen.

I sætter da Tert Haab til at benaades
af Angelo?

Claudio.

For den Ulykkelige

er der ei anden Lægedom end Haabet;
jeg haaber Liv, men er beredt paa Døden.

Hertugen.

Tag Døden som en Visshed; Død og Liv
vil blive Jer des sødere derved.

Tal saa til Livet: Hvis jeg mister dig,
saa mister jeg en Ting, som Daarer kun
vil holde fast; du er et Aandepust,
en Træl for hver en Lust, der rører sig,
og denne Volig, hvor du har dit Tilhold
nedbryder du hver Stund; du er ei andet
end Dødens Gjæf; thi mens ved Flugt du stræber
at skye den, løber du den selv imøde;
du er ei ædelbaaren; thi af Muldet
er al den Herlighed, du har, opvoget.

Du er ei tapper; thi du gruer for
en stakkels Orms den fine, spæde Land.
Din bedste Hvile det er Sønnen, den,
du tidt paakalder, og dog ræddes du
saa snart for Døden, skjønt den er ei andet.

Du er jo ei dig selv; thi du bestaaer
af mange tusind Gran, der alle stamme
fra Støvet; du er ikke lykkelig;
thi hvad du ikke har, det strider du
bestandig for og glemmer, hvad du har.

Du er usikker; din Natur omstiftes
paa sælsom Vis med Maanen; er du rig,
saa er du fattig; thi du er som Vælet,
hvis Ryg sig frummer under Guldets Vægt;
du bærer kun en Dag din tunge Rigdom,

saa tager Døden Byrden af dig. Venner,
 det har du ikke; thi dit eget Kjød,
 der kalder dig for Fader, og som er
 et Udspring kun af dine egne Lænder,
 forbander jo Gigt, Udslet, Podagra,
 fordi de gjør saa langsomt Ende paa dig.
 Du har ei Ungdom eller Alderdom,
 men ligesom en Middagsføvn, der drømmer
 om begge; thi din hele, gyldne Ungdom
 er alt ublevet, tigger Naadepenge
 af sfranten Alderdom, og naar du bliver
 gammel og rig, saa har du ikke Barme,
 ei Driften, Kraft og Skjønhed, til at nyde
 din Rigdom. Og hvad er der da i dette,
 som kaldes Liv? der dølges i det Liv
 en tusindfoldig Død; og dog er Døden
 vor Skræk, der løser alle disse Knuder.

Claudio.

Jeg takker Fader! mens jeg søger Livet,
 jeg seer, jeg finder Død, og Livet finder
 jeg, mens jeg søger Døden. Lad den komme!

Isabella. (udenfor.)

Luf op! Guds Fred og Naade her i Huset!

Fogeden.

Rom ind! Velkommen for det fromme Dnste.

Hertugen.

J seer mig snart igjen, min kjære Herre.

Claudio.

Laf, fromme Fader!

(Isabella kommer ind.)

Isabella.

Jeg kommer for

at tale et Par Ord med Claudio.

Fogeden.

Velkommen. Herre, der er Eders Søster.

Hertugen.

Foged, et Ord!

Fogeden.

Saamange, som I lyfter.

Hertugen. (affides til Fogeden.)

Skaſ mig en Plads, hvor jeg kan være ſkjult,
men høre, hvad de tale.

(gaaer med Fogeden.)

Claudio.

Min Søster, hvilken Trøſt?

Isabella.

Som Trøſten altid er, helt god tilviſſe.

Herr Angelo har Grinde til Himlen

og har beſtemt dig til ſit rafte Bud;

der ſkal du boe ſom ſtadig Sendemand.

Bered dig da i Haſt, ſom beſt du kan;

imorgen ſkal du reiſe.

Claudio.

Er der da

ſlet intet Middel?

Isabella.

Intet uden det,

der redde kan et Hoved ved at knuſe

et Hjerte.

Claudio.

Alſaa er der et?

Isabella.

Ja, Broder,

du kan beholde Livet; Dommeren
har en Barmhertighed af djævelst Art;
vil du anraabe den, saa kan du frie
dit Liv, men for at lænkes til din Død.

Claudio.

Hvad? evigt Fængsel?

Isabella.

Netop, evigt Fængsel;
en bitter Tvang, om end den vide Verden
var givet dig til Grændse.

Claudio.

Sig, hvordan?

Isabella.

Saadan, at hvis du gav dit Minde til det,
afskarfede det Vren fra din Stamme,
saa du stod nogen.

Claudio.

Men forklar mig Sagen.

Isabella.

O, jeg er bange for dig, Claudio!
jeg skjælver for, at du skal holde fast
et Feberliv og agte sex, syv Vintre
for meer end evigt Vren. Tør du døe?
Se, Følelsen af Død er mest Indbildning.
Det stakkels Kryb, vi træde paa, maa lide
saa stor en Dødsfrygt legemligt, som naar
en Kjempe døer.

Claudio.

Hvorfor skal jeg forhaanes?
troer du, at jeg kan hente modig Fatning

fra blomsterkjælen Blødhed? Skal jeg døe,
saa vil jeg møde Mørket som en Brud
og kryste Døden i min Favn.

Isabella.

Der talte

min Broder; det var fra min Faders Grav,
den Røst gif frem! Ja, du maa døe; du er
for ædel til at frelse Livet ved
et skjændigt Middel. Den Stinkellige,
der vor Rigsforstander med det satte Ansigt,
og velbetænkte Ord, der altid haffer
Ungdommens Nakkesjer, og jager Daarstab
i Skjul som Høgen Fuglene, — han er
en Djævel; hvis det Dynd, der er i ham
blev muddret op, der vilde vise sig
en Grube dyb som Helved.

Claudio.

Angelo?

den fromme Mand?

Isabella.

O, det er Helvedes

svigfulde Mummespil, at klæde ud
og pynte op det mest fordomte Skarn
i Fromheds Skrud. Kan du vel troe det, Claudio?
hvis jeg vil offre ham min Gomsfrucere,
saa kan du reddes.

Claudio.

Gud! det er umuligt.

Isabella.

Ja, han vil unde dig, til Gjengjæld for
den svære Synd, at synde saa fremdeles.
Inat er Tiden, jeg skal gjøre det,

jeg gruer for at nævne; eller ogsaa
maa du imorgen døe.

Claudio.

Det skal du ikke.

Isabella.

O, var det kun mit Liv, jeg kastede det
saa freidigt for din Redning bort, som var det
en Knappenaal.

Claudio.

Tak, kjære Isabella!

Isabella.

Bered dig, Claudio, til din Død imorgen.

Claudio.

Ja. — — Har han ogsaa Drister, der kan friste
ham til at tage Loven frækt ved Næsen,
imens han strængt vil hævde den? Tilvisse,
det er ei Synd; blandt dødelige Synder
er det den mindste dog.

Isabella.

Hvad er den mindste?

Claudio.

Var der Fordømmelse derved, hvor vilde
saa viis en Mand for Diebliffets Lyst
da vælge evig Straf? — Al, Isabella!

Isabella.

Hvad vil min Broder?

Claudio.

Døden er saa rædsom!

Isabella.

Og Livet uden Gæde er forhadet.

Claudio.

Ja, men at døe og gaae, hvem veed, hvorhen,

at ligge i det kolde Gjem og raadne,
 den friske, varme Livskraft blive til
 en leret Klump, og den livsglade Aand
 i Flammestrømme bades eller hoo
 af Kulde bævrende blandt tykke Islag,
 i Binden fængsles, den usynlige,
 og hviroles rundt i rastløs Fart omkring
 den søvende Jordklode, blive værre
 end værst blandt dem, den regellose, vilde
 Indbildningskraft har tænkt sig hylende! —
 det er for gyseligt! det mødigste,
 det allerynkeligste Liv paa Jorden,
 som Alderdom og Kval og Trang og Fængsel
 kan lægge tungt paa vore Skuldre, er
 et Paradis mod Dødens Rædsler!

Isabella.

Af!

Claudio.

O, dyrebare Søster, lad mig leve!
 den Synd, du over for en Broders Redning,
 den stjæler dig Naturen Afslad for
 og gør den til en Dyd.

Isabella.

O, Dyr, du er!

trolose Kryster! æreløse Niding!
 din Lykke vil du gjøre ved min Synd?
 er det ei Blodstam at faa Livet ved
 din egen Søsters Skam? — Hvad skal jeg troe?
 Gud fri mig! var min Moder tro imod
 min Fader? af hans Blod kom ei saa vildt
 avanslægtet Ufrud. — Jeg forskyder dig!
 dø! fald! hvis jeg din Skjæbne kunde standse

blot ved at hufte mig, jeg lod den raade.
 Vel tusind Bønner vil jeg bede for
 din Død, men for din Redning intet Ord.

Claudio.

Min Søster, hør mig dog!

Isabella.

O, skam dig, skam dig!

din Synd er ikke Feiltrin; den er Haandværk;
 hos dig blev Naade til en Koblerste;
 bedst, at du doer ihast.

(vil gaae.)

Claudio.

O, hør mig, Søster!

(Hertugen kommer ind.)

Hertugen.

Vil I tilstede mig et Ord, min unge Søster, kun eet
 Ord?

Isabella.

Hvad ønsker I?

Hertugen.

Hvis I havde Tid tilovers, vilde jeg gjerne have en
 Samtale med Jer om lidt; den Gunst, jeg beder Jer at til-
 staae mig, vil ogsaa være Jer selv til Gavn.

Isabella.

Jeg har ikke megen Tid tilovers; den Tid, jeg ophol-
 der mig, maa jeg stjele fra andre Sysler; en liden Stund
 vil jeg dog være til Eders Tjeneste.

Hertugen. (affædes til Claudio.)

Min Søn, jeg har hørt paa, hvad der er forefaldet mellem
 Jer og Eders Søster. Angelo har aldrig havt ifinde at forføre
 hende; han har kun sat hendes Dyd paa Prøve, for at skjærpe
 sin Dom over den menneffelige Natur. Hun har i sin ægte

Udseelse givet ham det dydige Afslag, som han har glædet sig ved at modtage. Jeg er Angelos Skriftestader, og jeg ved, at dette er sandt. Derfor bered Jer til Døden, og stil ikke Eders Mod tilfreds med stussende Forhaabninger. Imorgen skal I døe; fald paa Eders Knæ og gjør Jer rede.

Claudio.

Lad mig bede min Søster om Tilgivelse; min Kjærlighed til Livet er saa helt forbi, at jeg vil bede om at blive befriet for det.

Hertugen.

Bliv derved. Farvel.

(Claudio gaaer.)

(Fogeden kommer ind.)

Foged, et Ord med Jer.

Fogeden.

Hvad ønsker I, Fader?

Hertugen.

At I vil gaae igjen, som I er kommen, og lade mig være en Stund alene med denne Jomfru; mit Sindelag saavel som min Dragt kan borge for, at mit Selskab ikke skal være hende til Skade.

Fogeden.

Som I vil.

(gaaer.)

Hertugen.

Den Haand, der skabte Jer skøn, har ogsaa skabt Jer god; Gudheden er lidet agtet af Skønheden, og derfor faaer Skønheden heller ikke lang Varighed hos Gudhed; men den Fromhed, der er Sjælen i Eders Natur, vil ogsaa bevare sit Regeme bestandig skönt. Det Angreb, Angelo har gjort paa Jer, har Tilfældet bragt til min Kundskab, og hvis ikke Skønheden havde Exempler at opvise paa et Fald som hans,

vilde jeg undres over Angelo. Hvorledes vilde I bære Jer ad for at tilfredsstille denne Rigsforstander og frelse Eders Broder?

Isabella.

Jeg gaaer nu hen for at sige ham min Beslutning. Jeg seer heller, at min Broder dør efter Loven, end at min Søn skulde blive født imod Loven. Men, o, hvor dog den gode Hertug har taget feil ad denne Angelo! Hvis han nogen- sinde kommer tilbage, og jeg kan faae ham itale, vil jeg blotte hans Styrrelse, selv om mine Ord skulde være forgjæves.

Hertugen.

Det vil ikke være saa ganske ilde; men som Sagen nu staar, vil han undgaae Eders Anklage; han „har kun sat Jer paa Prøve“. — Derfor laan Dre til mit Raad; mit Onste om at gjøre Godt viser mig et Middel; jeg har den Tro, at I paa en hæderlig Maade kan vise en stakkels haardt krænket Dame en Velgjerning, som hun er værd, redde Eders Broder fra den brede Lov, bevare Eders eget fromme Væsen uplettet og gjøre den fraværende Hertug en stor Glæde, hvis det skulde hændes, at han kom tilbage og fik noget at høre om denne Sag.

Isabella.

Jeg beder Jer at tale videre. Jeg har Hjerter til at gjøre hvadsombest, jeg ikke af et oprigtigt Hjerter maa ansee for slet.

Hertugen.

Dyden er modig, og Godheden er aldrig frygtsom. Har I aldrig hørt tale om Mariana, Søster til Frederik, den berømte Krigsmand, der omkom tilfældig?

Isabella.

Jeg har hørt tale om denne Dame, og et godt Rygte fulgte hendes Navn.

Hertugen.

Hende skulde denne Angelo have ægtet; han var bunden med Ed og Egtteftabsløfte, og Bryllupet var berammet, og i denne Mellemtid mellem Trolovelsen og den fastsatte Bryllupsdag led hendes Broder Frederik Skibbrud, og i det Stib, som forliste, havde han sin Søsters Medgift ombord; men her nu, hvor tungt et Slag dette blev for den stakkels Pige. Hun mistede ved den Leilighed en ædel og berømt Broder, der altid havde vist hende den æmmeeste og broderligste Kjærlighed; med ham mistede hun sin Arvelod og hele sin Velfærd, sin Medgift; med begge sin trolovede Brudgom, den høitagede Angelo.

Isabella.

Er dette muligt? Forlod Angelo hende saaledes?

Hertugen.

Forlod hende i hendes Taarer, uden at tørre en eneste med sin Trost, slugte sine Løfter hele, under det Paaskud, at han havde gjort Opdagelser, der plettede hendes Ære; kort sagt, han overlod hende til sin Sammer, som hun bærer paa endnu, og han er som en Marmorstøtte: han overstyldes af hendes Taarer, men røres ikke.

Isabella.

Hvilken Velgjerning vilde det ikke være af Døden at tage denne stakkels Pige bort fra Verden! og hvilken Uffhyelighed er det ikke af Livet, at det lader denne Mand leve! — Men hvorledes kan hun da under disse Omstændigheder blive hjulpen?

Hertugen.

Det er et Saar, som I let kan hele, og idet I helbreder det, redder I paa eengang Eders Broders Liv og bevarer dog Jer selv fra Vanære.

Isabella.

Vis mig hvorledes, gode Fader.

Hertugen.

Den Pige, jeg talte om, har endnu bestandig bevaret sin første Kjærlighed; hans uretfærdige Grusomhed, der efter al Rimelighed maatte have udslukt hendes Kjærlighed, har, ligesom en Dæmning i Strømmen, gjort den voldsommere og mere ubetvingelig. Gaa I til Angelo; svar paa hans Begjæring med tilsyneladende Lydighed; samtht i det Væsentlige i, hvad han forlanger; men beting Jer blot disse Vilkaar: for det første, at Eders Sammenkomst med ham ikke maa vare længe; dernæst, at det maa være en Tid, da I kan gjøre Regning paa Mørke og Stilhed, og Stedet passende valgt; naar dette er indrømmet, saa vil Alt gaae sin Gang. Vi vil overtale den frænkede Pige til at paatage sig Eders Aftale og gaae i Eders Sted. Hvis Mødet siden bærer Vidnesbyrd, saa kan det nøde ham til at give hende Opreisning, og derved bliver Eders Broder reddet, Eders Vre uplettet, den stakkels Mariana hjulpen og den troløse Rigsforstander blottet. Jeg vil gjøre Aftale med Pigen og udruste hende til dette Forsøg. Hvis I finder det rigtigt at udføre alt dette, saa vil den dobbelte Belgjerning beskytte vor List for Dadel. Hvad mener I derom?

Isabella.

Jeg føler Tilfredshed allerede ved Forestillingen derom, og jeg haaber, at det Hele vil faae et lykkeligt Udfald.

Hertugen.

Det kommer meget an paa, hvorledes I bærer Jer ad. Skynd Jer ihast til Angelo. Hvis han forlanger et Stærnemøde med Jer inat, saa lov, at I vil være ham til Villie. Jeg gaaer strax til Sankt Lucas' Kloster; der i Udflyttergaarden boer den nedboiede Mariana; kom til mig der, men

afgjør hurtigt Sagen med Angelo, for at det ikke skal vare for længe.

Isabella.

Jeg takker Jer for denne Trøst; farvel, ærbørdige Fader.

(de gaae, hver til sin Side.)

Anden Scene.

En Gade udenfor Fængslet.

(Hertugen, Albu, Pompejus og en Retstbetjent træde ind.)

Albu.

Nei, hvis der ikke er noget Raad for det, men du endelig skal sælge baade Mandfolk og Kvindfolk som Væster, saa kommer nok hele Verden til at drikke rød og hvid Bastardvin.

Hertugen. (affides.)

O, Himmel! hvad har vi her for Toieri?

Pompejus.

Der har aldrig været Lystighed i Verden, siden den lystigste af to Skjelmer blev forstyrret i Haandværket, og den værste fik Lovens udtrykkelige Hævd paa en Pelskjole til at holde sig varm, og det baade med Ræve- og Lammeskind, for at betegne, at Risten, som er rigere end Ufskyldigheden, tager sig bedst ud.

Albu.

Følg med, Mosjø. — Gud velsigne Jer, gode Broder Pater!

Hertugen.

Jer ligesaa, gode Broder Fader! — Hvad har den Karl forbrudt sig imod Jer, gode Ven?

Albu.

Han har forbrudt sig imod Loven, Herre, og vi antager, at han er en Typ ovenikjøbet; for vi har fundet en

underlig Slags Laasedirt hos ham, som vi har sendt til Rigsforstanderen.

Hertugen.

Fy, Knægt! en Kobler, en affstyelig Kobler! den Synd, du er Medstyldig i, den er din Levevei; betænk, hvad det vil sige, at fylde Bugen og at flæde Ryggen af sig en smudsig Last! Sig til dig selv: jeg æder, drikker, flæder mig og lever af deres dyrist væmmelige Favntag. At leve i en saadan Stank og Smuds, troer du, det er et Liv? — Gjør Bod, gjør Bod!

Pompejus.

Ja, Herre, det stinker jo nok paa en Maade, Herre; men jeg vil dog bevise Jer, —

Hertugen.

Nei, nei! har Djævelen lært dig at bevise, beviser det, at du er hans. Afsted i Fængsel med ham! baade Tugt og Være maa til, hvis det uvane Dyr skal tæmmes.

Albu.

Han maa frem for Rigsforstanderen, Herre; han har advaret ham; Rigsforstanderen kan ikke finde sig i liderligt Kram; hvis han er en Kobler og kommer for Rigsforstanderen, saa kunde han ligesaagodt være en Mil borte.

Hertugen.

Gid Alle var, hvad Somme synes, fri for Synder, eller Synd for Hyfleri.

(Lucio kommer ind.)

Albu.

Hans Hals bliver snart pyntet som Eders Bæltested; et Reb, Herre.

Pompejus.

Der skimter jeg en Trøst. Jeg forlanger at stille Borgen; der kommer en Kavaler, som er min gode Ven.

Lucio.

Hvorledes staaer det til, ædle Pompejus? hvad? i Hælene paa Cæsar? bliver du ført i Triumf? hvad? er der ingen flere af Pygmalions Billedstøtter, der for nylig er bleven til en Kvinde og kan faaes for at stifte Haanden i Kommen og tage den luftet ud igjen? Hvad svarer du? Naa? hvad siger du til den Melodi og Anstalt og Fremgangsmaade? Er din Veltalenhed druknet i den sidste Regn? Naa? hvad siger du, Gadestryger? Er Verden endnu i de gamle Folder, min gode Mand? Hvilken Melodi gaaer Bisen paa? er den tungsindig og ordknapp? Eller hvad er det? Hvad Fij er der i det?

Hertugen.

Altid det samme og det samme! altid værre!

Lucio.

Hvordan lever min søde Læfterbid, din Madame? besørger hun Haandværket endnu? hvad?

Pompejus.

Aa, Herre, hun har spist sit Saltmadsfad op, og nu ligger hun selv i Læge.

Lucio.

Det er jo godt; det er netop det Rigtige; saadan skal det være; altid friske Løse, og Koblersten i Saltetruget; en uundgaaelig Følge, saadan maa det være. Skal du i Fængsel, Pompejus?

Pompejus.

Sa, min Tro, Herre.

Lucio.

Oh, det er ikke saa ilde, Pompejus; farvel! gaa hun;

du kan sige, jeg har sendt dig derhen. For Gjæld, Pompejus? eller hvad?

Albu.

Fordi han er en Kobler, Herre, fordi han er en Kobler.

Lucio.

Godt! saa sæt ham i Fængsel; hvis Fængsel er det, der tilkommer en Kobler, saa er det jo hans Ret; Kobler er han, det er der ingen Tvivl om, og det fra gammel Tid af, født Kobler. Farvel, min gode Pompejus; hils Fængslet fra mig, Pompejus; nu bliver du en god Husholder; du vil holde dig til dit Hus.

Pompejus.

Jeg haaber, at Eders Velbaarenhed vil gaae i Borgen for mig.

Lucio.

Nei, sandelig vil jeg ikke, Pompejus; det er ikke Skik og Brug. Jeg vil bede for, at din Fængselstid maa blive forlænget; hvis du ikke bærer det taalmødigt, saa viser det desto større Ilterhed hos dig. Farvel, brave Pompejus. — Guds Fred, Pater!

Hertugen.

Det ønsker jeg Jer.

Lucio.

Sminket Birgitte sig endnu, Pompejus? Hvad?

Albu.

Kom nu afsted, Mosjø, kom!

Pompejus.

J vil da ikke gaae i Borgen for mig, Herre?

Lucio.

Nei, Pompejus, hverken da eller nu. — Hvad Nyt i Byen, Pater? hvad Nyt?

Albu.

Kom nu med, Mofjø, kom!

Lucio.

Gaa! — til dit Hundehus, Pompejus! gaa!

(Albu, Pompejus og Retsbetjenten gaar.)

Hvad Nyt, Pater, om Hertugen?

Hertugen.

Jeg veed ikke noget; kan I fortælle mig noget?

Lucio.

Somme sige, han er hos Keiseren af Rusland; somme andre, at han er i Rom; men hvor troer I, han er?

Hertugen.

Jeg veed ikke, hvor; men hvor han saa er, ønsker jeg, at det maa gaa ham vel.

Lucio.

Det var en gal, naragtig Grille af ham, at stjele sig bort fra sit Rige og give sig til Landstrygerhaandværket, som han ikke var født til. Herr Angelo spiller rigtig Hertug i hans Fraværelse; han tager Overtrædelserne i Skole.

Hertugen.

Det gjør han vel i.

Lucio.

Det kunde ikke skade, om han var lidt mildere mod Letsærdighed; han er lidt gnaven i den Retning, Pater.

Hertugen.

Det er en altfor almindelig Last, og det er Strængbed, der skal helbrede den.

Lucio.

Ja, sandt nok, den Last er af en stor Familie og har mange Forbindelser. Men det er umuligt at udrydde den ganske, Pater, førend man faaer affattet Mad og Drikke. Man siger, at denne Angelo er ikke født af Mand og Kvinde

paa den ligefremme Maade, et Menneſte kommer til Verden paa; er det ſandt, troer I?

Hertugen.

Hvorledes ſkulde han da være bleven til?

Lucio.

Nogle fortælle, at han er kommen af en Havfrues Rogn, Andre, at han er et Afkom af to Stokfiſke; men ſikkert er det, at naar han lader ſit Vand, ſaa fryſer det ſtrax til Is; det veed jeg, er ſandt; og at han er en Marionet uden Generationsevne, det er aldeles utvivlsomt.

Hertugen.

I er ſpøgefuld, Herre, og lader Munden løbe noget raſt.

Lucio.

Oh, er det ikke ubarmhjerligt gjort af ham, at tage en Mands Liv for en uregjerlig Bugklaps Skyld? Vilde Hertugen, ſom er fraværende, have gjort det? før han vilde have ladet en Mand hænge, fordi han havde ſat hundrede Baſtarder i Verden, før vilde han have betalt Opfostring for tusinde. Han havde en Medfølelſe for den Spas; han kjendte til Tjeneften, og det lærte ham at være medlidende.

Hertugen.

Jeg har aldrig hørt, at den fraværende Hertug var ſynderlig miſtænkt for Rvindsolt; det havde han ikke Gang til.

Lucio.

O, Herre; der tager I Feil.

Hertugen.

Det er ikke muligt.

Lucio.

Hvad? Hertugen ikke? Jo, — den Tiggerkvind paa halvhundrede Aar; — han pleiede altid at lægge en Dukat i hendes Klapprebøſſe. Jo, Hertugen havde ſine Griller; han vilde ogsaa nok tage ſig en Rus, det kan jeg ſige Jer.

Hertugen.

J gjør ham visseelig Uret.

Lucio.

Herre, jeg har været hans Fortrolige; en Lurendreier var Hertugen, og jeg troer nok, jeg veed, hvad Grunden er til hans Bortreise.

Hertugen.

Sig mig dog endelig, hvad Grunden er.

Lucio.

Nei, undskyld mig; det er en Hemmelighed, der maa lufkes inde mellem Tænderne og Læberne; men saameget kan jeg sige Jer: den største Del af Undersaatterne holdt Hertugen for en forstandig Mand.

Hertugen.

Forstandig? det er der jo ingen Tvivl om, at han var.

Lucio.

En rigtig overfladist, uvidende, tankeløs Karl var han.

Hertugen.

Det siger J enten af Alvind eller af Daarstab eller af Misforstaaelse. Hans Livs hele Strøm, den Maade, hvorpaa han har ført Roret, vilde give ham et bedre Vidnesbyrd, hvis der krævedes Bevis. Lad hans egne Bedrifter være hans Vidnesbyrd, og han vil vise sig for Misundelsen selv som en Lærd, en Statsmand, en Kriger. Derfor taler J af Uvidenhed eller, hvis J har bedre Indsigt, er den meget fordunklet af Eders Ondskab.

Lucio.

Herre, jeg kender ham, og jeg er hans Ven.

Hertugen.

Venskab taler med større Indsigt, og Indsigt mere venstabeligt.

Lucio.

Ja, ja, min Herre; jeg veed, hvad jeg veed.

Hertugen.

Det troer jeg knap; thi I veed ikke, hvad I siger. Men, hvis Hertugen nogensinde kommer tilbage, — som vi bede Gud om, at han maa, — saa vil jeg anmode Jer om at staae til Ansvar for ham. Hvis det er ærlig Tale, I har ført, saa har I Mod til at staae ved den. Det er min Pligt at opfordre Jer dertil, og derfor beder jeg om Eders Navn.

Lucio.

Mit Navn er Lucio; Hertugen kjender mig godt.

Hertugen.

Han skal lære Jer bedre at kjende, hvis jeg lever længe nok til at give ham Underretning om Jer.

Lucio.

Seg er ikke bange for Jer.

Hertugen.

O, I haaber, at Hertugen ikke kommer tilbage; eller ogsaa indbilder I Jer, at jeg er altfor ufsadelig en Modstander. Men, det forstaaer sig, jeg kan heller ikke gjøre Jer stor Skade. I vil sagtens sværge Jer fra det, I har sagt.

Lucio.

Før vil jeg lade mig hænge. I tager Feil ad mig, Pater. Men ikke meer om det. Kan I sige mig, om Claudio skal døe imorgen eller ikke?

Hertugen.

Hvorfor skulde han døe?

Lucio.

Hvorfor? fordi han har fyldt en Flaske af en Tragt. Jeg vilde ønske, at den omtalte Hertug var kommen hjem igjen. Denne fjendsløse Statholder vil gjøre Provindsen folke-

tom ved lutter Afholdenhed. Spurvene maa ikke bygge under hans Tagstjæg, fordi de er letsærdige. Hertugen vilde have ladet Mørkets Gjerninger staae til Ansvar i Mørket; han vilde aldrig have truffet dem frem for Lyset. Gid han var hjemme igjen! For en Ulykke, denne Claudio er dødsdømt, fordi han har løst et Baand op. Farvel, gode Pater; vær saa god at bede for mig. Hertugen, det siger jeg Jer endnu en Gang, kunde nok spise Kød om Fredagen. Nu er han for gammel; men endda kan jeg sige Jer, at han nok vilde kysse en Tiggertøs, om hun ogsaa lugtede af Grovbrød og Løg. Det kan I sige, at jeg har sagt. Farvel.

(gaaer.)

Hertugen.

Ei Magt, ei Høihed her paa Jord gaaer fri for Dadel. Løgnen hugger Tandens i den rene Dyd. Hvor vil en Drot du finde, som mægter onde Tungers Gift at binde? — Hvem kommer der?

(Escalus, Fangefogeden, Madam Mør og Retstbetjente komme ind.)

Escalus.

Afsted med hende til Fængslet.

Madam Mør.

Af, gode, naadige Herre, vær god imod mig; Eders Høivelbaarenhed har Ord for at være en barmhjertig Mand, gode naadige Herre!

Escalus.

Dobbelt og tredobbelt Advarsel og dog styldig i samme Brøde? Det kunde jo bringe Barmhjertigheden selv til at bande og spille Tyran.

Fogeden.

Hun har været Koblerste elleve samfulde Aar, Eders Høivelbaarenhed.

Madam Mør.

Naadige Herre, det er en Person, der hedder Lucio, der har vidnet imod mig. Gomsfru Thrine Liggemeier var med Barn ved ham i Hertugens Tid; han lovede hende Ægteskab; hans Barn bliver fem Fjerdingaar til Kyndelmisse; jeg har selv havt det i Pleie, og se, hvor han nu gaaer og bagtaler mig.

Escalus.

Den Karl er en meget ryggesløs Person; lad ham falde for os. — I Fængsel med hende! Naa, ikke et Ord mere! (Retsbetjentene gaae med Madam Mør.) — Foged, min Broder Angelo vil ikke lade sig overtale. Claudio skal døe imorgen. Sørg for, at han saaer en Præst og al Christelig Forberedelse. Hvis min Broder havde samme Medlidenhed som jeg, vilde det ikke staae saaledes til med ham.

Fogeden.

Naadige Herre, denne Pater har været hos ham og beredt ham til at gaae Døden imøde.

Escalus.

God Aften, fromme Fader!

Hertugen.

Fred og Naade med Jer!

Escalus.

Hvor er I fra?

Hertugen.

Ei her fra Landet, skjønt tilfældigvis jeg dvæler her en Tid. Jeg er en Broder af hellig Orden, sendt fra Romerhoffet med særligt Brev fra hans Hellighed.

Escalus.

Hvad Nytt er der ude i Verden?

Hertugen.

Ingenting uden, at Retskaffenheden lider af saa stærk en Feber, at den kun kan helbreedes ved Opløsning. Nyhed er det eneste, der er efterspurgt, og det er ligesaa farligt at blive gammel, i hvilken Retning det saa er, som det er en Dyd at blive uforanderlig i, hvad man saa tager sig for. Der er neppe Ærlighed nok i Verden til at sikkre Samfundet; men der er nok af alstens Sikkerheder og Rationer, til at man kommer til at bande alt Kammeratskab, og den Gaade dreier hele Verdens Visdom sig om. Den Nyhed er gammel nok, og dog er den ny hver Dag. — Men, sig mig dog, Herre, hvordan var Hertugens Tænkemaade?

Escalus.

Han var en Mand, som fremsfor enhver anden Stræben stræbte at kjende sig selv.

Hertugen.

Hvilke Nyheder var han hengiven til?

Escalus.

Han forlystede sig mere ved at see Andre glade, end han glædede sig ved det, der lovede ham Forlystelse; han var en særdeles maadeholden Herre. Men lad os overlade ham til hans Eventyr med den Bøn, at de maa faae et lykkeligt Udfald, og tillad mig at spørge Jer, hvorledes I finder Claudio forberedt? Efter hvad jeg hører, har I besøgt ham.

Hertugen.

Han bekjender, at hans Dommer ikke har tilmaalt ham uret Maal, og han bøier sig villigt under Retsfærdighedens Bestemmelse. Desuagtet har han efter sin Skrøbeligheds Tilskyndelse dannet sig mange falske Forhaabninger om Livet; disse har jeg, som jeg bedst kunde, betaget ham Troen paa, og nu er han fattet paa at døe.

Escalus.

Saa har I opfyldt Eders Pligt imod Gud og Eders Embedes Krav imod Fangen. Jeg har arbejdet for den stakkels Herre til den yderste Grændse af min Bestedenhed; men jeg har fundet min Broder i Dommerembedet saa stræng, at jeg har været nødt til at sige ham, at han virkelig er — Retfærdigheden selv.

Hertugen.

Hvis hans eget Liv svarer til hans strænge Fremfærd, saa vil den klæde ham godt; men skulde han selv feile, saa har han dømt sig selv.

Escalus.

Jeg gaaer hen for at besøge Fangen. Farvel!

(gaaer.)

Hertugen.

Fred være med Jer!

(Escalus gaaer med Fogeden.)

Hvo Herrens Sværd omgjorde vil,
han være stræng, men from dertil.
Hans eget Speil ham lære maa
i Naaden staae, i Dyden gaae;
han skal ei lægge større Bøde
paa Næstens end paa egen Brøde.
Ve den, som grumt til Døde slaaer
for Feil, han gjerne selv begaaer!
Ve, trefold Ve, hvis Angelo
min Synd rev op og sin lod groe!
Hvad dog en Mand kan gjemme paa,
der synes engleren at staae!
Hvor Hyflerkunst, i Synden stærk,
kan passe Tiden til sit Bærk
og drage i sit lette Spind
det Lungeste, det Største ind!

Nu har jeg List mod Ondskab sat:
 Angelo favne skal inat
 den Brud, han forudm bød Foragt,
 og Falskhed skal ved Falskheds Dragt
 faae Svig til Løn for svigfuldt Raad
 og knytte Pagtens brudte Traad.

(gaaer.)

Fjerde Act.

Første Scene.

Marianas Stue.

(Mariana sidder, en Dreng staaer foran hende.)

Drengen. (syrger.)

Disse Læber lad mig flye
 med det søde Løgnens Spil!
 disse Dine, — Dagens Gry, —
 Kys, der lede Morgnen vilb.
 Men mit Kys giv mig igjen, —
 giv igjen! —

Elfskøds Segl, — af! hvor er den? —
 hvor er den?

Mariana.

Hold op nu med din Sang og skynd dig bort;
 der kommer han, den Trøstens Mand, hvis Raad
 saa tidt har bragt til Ro mit Mismods Knurren.

(Drengen gaaer.)

(Hertugen kommer ind.)

Tilgiv mig, Herre; nødig vilde jeg,
 I skulde truffet mig ved Spil og Sang;

undskyld mig dog, og tro, det er ei Lyst,
der vækkes, men min Sorg, der finder Trøst.

Hertugen.

Helt vel; dog tidt har Tøners Tryllemagt
gjort Ondt til Godt, og Godt til Skade bragt.

Men, sig mig, har her været Nogen idag og spurgt
efter mig? omtrent ved denne Tid har jeg lovet at møde her.

Mariana.

Der har Ingen spurgt efter Jer; jeg har siddet her
hele Dagen.

(Isabella kommer ind.)

Hertugen.

Jeg har uroffelig Tillid til Jer. — Nu er Tiden netop
kommen. Jeg vil bede Jer om at gaae bort et Dieblis; det
kunde hænde, at jeg om lidt beder Jer komme igjen, for Ederes
egen Fordels Skyld.

Mariana.

Jeg er Eder altid forbunden.

(gaaer.)

Hertugen.

Vel mødt, og hjertelig Velkommen! sig,
hvad Nytt fra denne gode Rigsforstander?

Isabella.

Han har en Have, hegnet ind med Murbærk,
en Vingård støder op dertil mod Vest;
paa denne Vingård er en Port af Planker,
der lukkes op med denne større Nøgle;
den anden her er til en lille Dør,
som fører fra Vingården ind i Haven.
Der har jeg lovet ham et Stærnemøde,
naar Midnatstimen ruger over Jorden.

Hertugen.

Beed I Bæsteb, at I kan finde Veien?

Isabella.

Den har jeg mærket mig med Flid og Omhu;
med hvissende, forbrøderst Evrighed
udpeged han mig Alt og viste mig
to Gange Veien.

Hertugen.

Har I andre Tegn

aftalt imellem Jer, som hun maa mærke?

Isabella.

Kun dette, at vort Møde steer i Mørke;
og jeg har sagt ham, at mit hele Ophold
maa være kort; thi jeg har foregivet,
jeg har en Tjener med, der følger mig
og venter paa mig, og som troer, jeg kommer
kun for min Broders Skyld.

Hertugen.

Helt vel betænkt!

Jeg har end ikke talt til Mariana
et Ord om denne Sag. — Kom, Mariana!

(Mariana kommer ind.)

Jeg gjør Jer her bekendt med denne Homsfru;
hun bringer Eder Hjælp.

Isabella.

Det er mit Onste.

Hertugen.

Sig, er I fuldt forvisset om mit Venstreb?

Mariana.

Ja, gode Pater, jeg har Prøver paa det.

Hertugen.

Saa tag da Eders Søster her ved Haanden,

hun har en Nyhed at fortælle Jer;
 jeg venter her, til det er Jer beleiligt;
 men skynd Jer, Nattens Laage nærmer sig.

Mariana. (til Isabella.)

Behager I at træde indenfor?

(Mariana og Isabella gaae.)

Hertugen.

O, Fyrstemagt og Høihed! Millioner
 Forræderøine fæste sig paa dig,
 og hele Bind af Rygter er i Omløb
 med falsk, modsigende Forklaring om
 din Gjerning; tusind Bittighedsmisfostre
 gjør dig til deres tomme Drommes Fader
 og forme dig som deres Hjernes Laager. —

(Mariana og Isabella komme tilbage.)

Velkommen! er I bleven enige?

Isabella.

Hun vil gaae ind paa dette Forslag, Fader,
 hvis det er Eders Raad.

Hertugen.

Ei blot mit Bisald,

men min Begjæring.

Isabella. (til Mariana.)

Naar I skilles fra ham,
 saa tal kun lidt med sagte, dæmpet Røst:
 „Tænk paa min Broder nu“.

Mariana.

Vær uden Frygt.

Hertugen.

Vær selv, min kjære Datter, uden Frygt;
 han er din Husbond ved Trolovelse;
 at sammensøie Jer er ikke Synd;

det Krav, du har paa ham med gyldig Ret,
besmykker denne List. — Kom, lad os gaae.
Hvo Korn vil høste, maa sin Mark besaae.

(de gaae.)

Anden Scene.

I Fængslet.

(Fangefogeden og Pompejus komme ind.)

Fogeden.

Kom hid, du! kan du hugge et Hoved af?

Pompejus.

Hvis Manden er Ungkarl, Herre, saa kan jeg nok;
men hvis han er en gift Mand, saa er han sin Hustrues Ho-
ved, og en Kvindes Hoved kan jeg dog ikke hugge af.

Fogeden.

Hør nu, min Len, lad dine Narrestreger fare, og svar
mig ligesrem. Imorjen skal Claudio og Barnardino døe,
og vi har her i Fængslet kun vor sædvanlige Skarpretter, der
mangler en Medhjælper i sin Bestilling. Hvis du vil paa-
tage dig at hjælpe han, saa skal du til Gjengjæld slippe for
din Fodklobs; hvis ikke, saa skal du sidde hele din Tid ud,
og til Afsted have dine Tidst uden al Barmhjertighed; thi du
har været en velbekjendt Røbler.

Pompejus.

Herre, jeg har vært en ulovlig Røbler i umindelige
Tider; men jeg vilde væe tilfreds med at være en lovlig
Skarpretter, og jeg vilde gerne have nogen Underretning af
min Maffer.

Fogeden.

Heida! Ræddelig! Hør er Ræddelig? kom ind!

(Ræddelig kommer ind.)

Ræddelig.

Kaldte J, Herre?

Fogeden.

Se, her er en Karl, der vil hjælpe dig imorgen med Henrettelsen; hvis du synes, kan du komme overens med ham for et Mar og beholde ham hos dig; hvis ikke, kan du bruge ham for denne Gang og saa lade ham gaae. Hvad Wen angaaer, har han ikke Noget at lade dig høre; han har været Kobler.

Ræddelig.

Kobler! Jy for Pokker! han bringer min Kunst i Vanrygte.

Fogeden.

Aa, Snak! J veier hinanden op; en Fjer vil faae Bægtstaalen til at synke.

(gaaer.)

Pompejus.

Hvis J behageligst tillader, Herre, — for J seer virkelig meget behagelig ud, naar det ikke var, fordi der var Noget i Eders Mine, der mindede om Galgen, — kalder J Eders Bestilling en Kunst, Herre?

Ræddelig.

Ja, en Kunst.

Pompejus.

At male, Herre, det har jeg hørt er en Kunst, og da Tøsene, som høre til mit Haandværk, bruge at male sig, er det et Bevis for, at mit Haandværk er en Kunst. Men hvad Kunst der skulde være ved at hænge Folt, det kan jeg ikke forestille mig, om jeg saa skude hænges.

Ræddelig.

Det er en Kunst.

Pompejus.

Bevis.

Ræddelig.

Enhver Tyvs Løi passer Skarpretteren.

Pompejus.

Og enhver ærlig Mands Løi passer Tyven; for hvis det er for knapt for Tyven, synes den ærlige Mand, at det er rigeligt nok, og hvis det er for rigeligt for Tyven, finder Tyven, at det er knapt nok; ergo passer enhver ærlig Mands Klæder Tyven.

(Fogeden kommer tilbage.)

Fogeden.

Er I komne overens?

Pompejus.

Herre, jeg vil tjene ham; for jeg indseer, at Bøddelens Haandværk er mere bødserdigt end Koblerens; han beder oftere om Tilgivelse.

Fogeden.

Du der, hold din Blok og din Øxe istand til imorgen Kloffen fire.

Ræddelig.

Rom, Kobler, jeg vil lære dig mit Haandværk; følg med.

Pompejus.

Jeg længes efter at belæres, og hvis I engang skulde have min Tjeneste behov for Eders eget Vedkommende, saa haaber jeg, at I skal finde mig flink; for jeg skylder Jer virkelig en god Betjening for den Artighed, I viser mig.

Fogeden.

Kald nu paa Claudio og Barnardino.

(Ræddelig og Pompejus gaar.)

Den Gne ynker jeg; men Morderen,
lad ham kun døe, var han min bedste Ven.

(Claudio kommer ind.)

Se, her er Eders Dødsdom, Claudio;
nu er det Midnat; men imorgen tidlig
gaaer I til Himlen. Hvor er Barnardino?

Claudio.

Saa søvntung som den skyldfrie Mødighed,
der ligger stiv paa Vandringsmandens Lemmer.
Han vil ei vaagne.

Fogeden.

Hvem kan hjælpe ham?

Gaa da; bered Jer; — hør dog, hvilken Stoi!

(der bankes paa Døren.)

Gud trøste Eders Sjæl! —

(Claudio gaaer.)

Ja, strax! — Jeg haaber,

det er Benaadning for den gode Claudio,
Opsættelse maaskee. — Velkommen, Fader!

(Hertugen kommer ind.)

Hertugen.

Gid Mattens bedste Frelsens Aander svæve
omkring dig, Foged! Hvem har været her?

Fogeden.

Slet Ingen, siden Aftenklokken ringed.

Hertugen.

Oi Isabella?

Fogeden.

Nei.

Hertugen.

De kommer snart.

Fogeden.

Hvad Trøst har I til Claudio?

Hertugen.

Der er

det Haab.

Fogeden.

En ubarmhjerlig Rigsforstander!

Hertugen.

Sig ikke det. Hans Levet gaaer jævnsides

Hans egen strænge Retsfærds Streg og Linie;

Han kuer hos sig selv med hellig Renhed

Adet, som hans Magt fremstormer for at dæmpe

Hos Andre. Var han smittet selv med det,

Han revser, var han grusom. Som det er,

ser han retfærdig kun. —

(der bankes paa Døren.)

(Fogeden gaaer.)

Nu er de komne. —

Hvor mild den Foged er! kun sjældent veed

en hærdet Slutten af Barmhjerlighed. —

Hør, hvilken Larm! det er en Hastværks Mand,

der slaaer saa haardt den søielige Dør.

(Fogeden kommer tilbage og taler med En udenfor.)

Fogeden.

Der maa han vente, indtil Portneren

kan lukke op; nu bliver han kaldt op.

Hertugen.

Er der ei kommet Naadebud om Claudio,

men skal han dø imorgen?

Fogeden.

Intet Bud.

Hertugen.

Hvor nær det nu end er ved Daggrø, Foged,
skal I før Morgen dog faae Meer at høre.

Fogeden.

Maastee har I erfaret Noget; dog
jeg har den Tro, der kommer intet Afbud;
det har vi aldrig seet; desuden har
Herr Angelo paa selve Dommersædet
benægtet det for hele Folkets Dren.

(Et Bud kommer ind.)

Hertugen.

Det er hans Naades Tjener.

Fogeden.

Det er Benaadningen for Claudio.

Budet.

Hans Naade sender Jer denne Skrivelse, og fremdeles
med mig den Befaling, at I ikke maa afvige derfra i det
mindste Punkt, hverken i Tiden eller Sagen eller nogen anden
Omstændighed. God Morgen! jeg troer nok, det er næsten
Dag.

Fogeden.

Jeg skal adlyde ham.

(Budet gaaer.)

Hertugen. (affides.)

Det er Benaadning, ved en Synd opnaaet,
som Naadegiveren har selv begaaet.
Nu kan jo Lasten trives rast herefter,
naar den af Magten selv faaer Ly og Kræfter.
Naaden af Synden født vil snart begynde
for Brødens Skyld Forbryderen at ynde.

(til Fogeden.)

Hvad skriver han?

Fogeden.

Jeg sagde Jer det jo nok. Herr Angelo anseer mig rimeligvis for efterladen i min Tjeneste og vækker mig derfor med denne usædvanlige Paamindelse, der forekommer mig mærkelig; thi han har aldrig pleiet at gjøre det før.

Hertugen.

Lad os dog høre Brevet.

Fogeden. (læser.)

„Hvad I end maatte faae at høre i modsat Retning, I saa lad Claudio henrette Kloffen fire, og Barnardino samme Eftermiddag. Send mig til ydermere Forvisning Claudios Hoved Kloffen fem. Sørg for, at dette bliver tilbørlig gjort, og tænk, at mere berøer derpaa end her nu kan meddeles. Derfor undlad ikke at gjøre Eders Pligt saaledes, som I vil staae til Ansvar derfor med Eders Liv.“ — Hvad siger I til det?

Hertugen.

Hvem er den Barnardino, der skal henrettes om Eftermiddagen?

Fogeden.

En Datter af Fødsel, men opfostreret her, og som har været i Fængsel i ni Aar.

Hertugen.

Hvor kommer det, at den fraværende Hertug ikke enten har sat ham i Frihed eller ladet ham henrette? Jeg har hørt, at saaledes pleiede han altid at bære sig ad.

Fogeden.

Hans Venner har bestandig udvirket Opsættelse for ham, og hans Brøde er rigtignok heller ikke bleven utvivlsomt bevist førend nu under Herr Angelos Styrelse.

Hertugen.

Er den nu aabenbar?

Fogeden.

Aldeles haandgribelig, og han nægter den ikke selv.

Hertugen.

Har han vist sig angerfuld i Fængslet? og hvorledes synes hans Sindstemning at være?

Fogeden.

Det er et Menneſke, der ikke har mere Gru for at dø end for at gaae tilſengs med en Rus, tankeløs, føleløs og frygtløs for det Forbigangne, Nærværende og Tilkommende, ligegyldig mod Døden og en ryggesløs Morder.

Hertugen.

Han trænger til Formaning.

Fogeden.

Han vil ingen høre; han har altid nydt stor Frihed i Fængslet; gav man ham Lov til at slippe bort herfra, ſaa vilde han ikke gjøre det; han er drukken flere Gange om Dagen, ja ofte drukken mange Dage i Rad. Vi har oftere vaſt ham, ſom om vi vilde føre ham til Retterſtedet og viſt ham en foregIVEN Dødsdom; men det har ikke gjort det ringeſte Indtryk paa ham.

Hertugen.

Mere om ham ſiden. Paa Ederſ Pande, Foged, ſtaaer Retſind og Mandighed præget. Har jeg læſt feil, ſaa har min gamle Erfaring ſtuffet mig; men jeg vil i Tillid til min Kløgt vove Noget. Claudio, ſom I her har en Befaling til at henrette, er ikke større Forbryder mod Loven end Angelo, der har dømt ham; til at overthyde Jer derom paa den haandgribeligſte Maade, kræver jeg kun fire Dages Friſt. Imidlertid maa I gjøre mig en vœbliffelig og farlig Tjenefte.

Fogeden.

Hvormed, Herre?

Hertugen.

Med at opsætte Henrettelsen.

Fogeden.

Ak! hvorledes kan jeg det, da Timen er fast bestemt, og jeg har faaet udtrykkelig Befaling med Trusel om Straf at bringe hans Hoved for Angelos Dine? jeg vil bringe mig selv i samme Stilling som Claudio, hvis jeg handler i mindste Maade derimod.

Hertugen.

Bed mit Ordensløfte tilfuger jeg Jer Sikkerhed, hvis I lader Jer lede af mit Raad. Lad denne Barnardino henrette imorgen tidlig og hans Hoved bringe til Angelo.

Fogeden.

Angelo har seet dem begge og vil kjende Ansigtstrækkene.

Hertugen.

O, Døden er en Mester i at gjøre Folk ufjendelige, og I maa hjælpe lidt til. Rag hans Hoved og slet hans Skjæg, og sig, det var den Bodsærdiges Onske, at blottes saaledes for sin Død. I veed, det er Noget, der ofte skeer, og hvis der hænder Jer Andet som Følge af dette end Tak og god Lykke, saa vil jeg ved den Helgen, jeg betjender, svare derfor med mit Liv.

Fogeden.

Tilgiv mig, fromme Fader; det er imod min Ed.

Hertugen.

Har I aflagt Ed til Hertugen eller til Rigsforstanderen?

Fogeden.

Til Hertugen og den, han overdrager sin Magt.

Hertugen.

Vilde I troe at have begaaet en Brøde, hvis Hertugen erkjendte Eders Fremfærd for retfærdig?

Fogeden.

Men hvilken Rimelighed vil der være deri?

Hertugen.

Ikke en Sandsynlighed, men en Visshed. Men siden jeg seer, at I er ængstelig, og ikke let lader Jer bevæge, hverken ved min Ordensdragt, min Oprigtighed eller min Overtalelsesevne, saa vil jeg gaae videre end jeg havde ifinde, for at betage Jer al Frygt. Seer I, her er Hertugens Haand og Segl. I kjender sagtens Haandskriften, og Signetet er Jer ikke fremmed.

Fogeden.

Jeg kjender begge.

Hertugen.

Indholdet gaaer ud paa Hertugens Tilbagekomst. I kan siden læse det i Mag, og I vil da see, at inden to Dage vil Hertugen være her. Dette er Noget, Angelo ikke veed, thi han modtager netop idag Brev af et besynderligt Indhold, maaskee om at Hertugen er død, maaskee at han er gaaet i Kloster, men tilfældigvis Intet af hvad her staaer. — Se nu, Morgenstjernen kalder Hyrden til at drive Faarene ud. Fald ikke hen i Forbauselse over, hvad Alt dette skal blive til. Alle Vanstieligheder er lette, naar man kjender dem. Kald paa Eders Skarpretter og af med Barnardinos Hoved. Jeg vil strax skifte ham og forberede ham til et bedre Sted. I er endnu forbauset, men dette vil ganske vist afgjøre Eders Beslutning. Kom nu; det er næsten den lyse Morgen.

(de gaae.)

Tredie Scene.

(Pompejus kommer ind.)

Pompejus.

Jeg er lige saa godt hjemme her, som jeg var i vort eget Gæstehus. Man skalde troe, det var Madam Mors

et eget Hus; for her er mange af hendes gamle Kunder. For det første er her den unge Herr Rast; han er sat for et Parti Karduspapir og gammelt Ingefær, til Værdi af hundrede og syv og halvfemsindstyve Pund, hvilket han har udbragt til ti Pund i rede Penge. Ja, det forstaaer sig, Ingefær var ikke meget efterspurgt dengang, for alle de gamle Kjællinger var døde. Saa er her en Mosjø Springer, som er sat ind efter Begjæring af Mester Prima, Silkekræmmeren, for en tre, fire Dragter af ferskenfarvet Silketoi, som nu bringer ham paa temmelig færdig Koft. Saa har vi den unge Mosjø Dingle og Mosjø Vandegal og Mosjø Kobberspore og Mosjø Mistemad, Fægtemesteren, og den unge Mosjø Arveslip, som stak den lystige Buddinge ihjel, og Mosjø Puf, Nævesægteren, og den brave Mosjø Bindeffo, den vidtbereiste Mand, og den gale Kruz, som gjorde det af med Pot, og en fyrgetyve Stykker til, troer jeg, alle meget flinke i vor Haandtering, og nu sidde de her for Vorherres Skyld.

(Ræddelig kommer ind.)

Ræddelig.

Hei du, hent Barnardino.

Pompejus.

Mosjø Barnardino! I maa staae op og lade Jer hænge, Mosjø Barnardino!

Ræddelig.

Hei, Barnardino!

Barnardino. (indenfor.)

Gid I faae en Ulykke i Jer Hals! Hvem gjør den Støi der? Hvem er I?

Pompejus.

Det er Eders Venner, Herre; det er Bøddelen; I maa være saa artig, Herre, at staae op og blive aflivet.

Barnardino.

Pak Jer, Slyngel! Afsted! jeg er søvnig.

Ræddelig.

Sig ham, at han skal vaagne, og det i en Fart.

Pompejus.

Gode Mossø Barnardino, vaagn op bare til I er henrettet; saa kan I sove bagefter.

Ræddelig.

Gaa ind til ham og hent ham ud.

Pompejus.

Nu kommer han, Herre, nu kommer han; jeg kan høre hans Straa rasle.

(Barnardino kommer ind.)

Ræddelig.

Er Dgen paa Blokken?

Pompejus.

Alt i Orden, Herre.

Barnardino.

Hvad nu, Ræddelig? Hvad Godt vil I?

Ræddelig.

Sandt at sige, vilde jeg bede Jer om at file paa med en Bøn; for seer I, Dødsdommen er kommen.

Barnardino.

I Skurk! jeg har sviret hele Matten; jeg er ikke belavet paa det.

Pompejus.

Desto bedre Herre; for den, der har druffet hele Matten og bliver hængt tidlig om Morgenens, kan sove desto fastere hele næste Dag.

(Hertugen kommer ind.)

Ræddelig.

Seer I, der kommer Eders Skriftefader; troer I endnu, vi spørger?

Hertugen.

Tilskyndet af Christenhjærlighed og ved at høre, hvor brat I skal fare heden, kommer jeg for at formane Jer, trøste Jer og bede med Jer.

Barnardino.

Det skal jeg ikke have Noget af, Vater. Jeg har drukket tæt hele Natten, og jeg vil have længer Tid til at forberede mig; ellers maa de slaae Hjernen ud paa mig med Knip-ler. Jeg finder mig ikke i at lade mig henrette idag, det er vist.

Hertugen.

O, Ven, I maa, og derfor beder jeg Jer, se fremad paa den Vej, I nu skal vandre.

Barnardino.

Jeg sværger Jer til, at jeg vil ikke døe idag, hvem der saa vil overtale mig.

Hertugen.

Men, hør dog, —

Barnardino.

Ikke et Ord! har I Noget at sige mig, saa kom til mig i mit Lukas; thi dersfra kommer jeg ikke ud idag.

(gaaer.)

(Fogeden kommer ind.)

Hertugen.

Ustiftet til at døe som til at leve!
Stenhjerte!

Fogeden.

Efter ham! bring ham til Blokken!

(Ræddelig og Pompejus gaae.)

Naa, Herre, hvordan har I fundet Fangen?

Hertugen.

En Skabning hel umoden og ustkiftet
til Døden. Det var syndigt, som hans Sjæl
nu er bestedt, at bringe ham til Døden.

Fogeden.

Imorges, Fader, døde her i Fængslet
en vis Ragozin af en voldsom Feber,
en vidt bekjendt Pirat; han var en Mand
af Claudios Alder, havde Haar og Skjæg
af samme Farve. Hvad om vi nu ventede
med den Forstøffede, til han blev omvendt,
og stilled Rigsforstanderen tilfreds
med denne Dødes Hoved, som dog bedre
kan ligne Claudios?

Hertugen.

O, det har Himlen

jo selv tilstiftet! sæt det strax i Værk;
Timen er nær, som Angelo har fastsat;
sørg for, at dette skeer, og at det sendes
alt som han bød; imens jeg overtaler
den vilde Ridning til at døe taalmodigt.

Fogeden.

Sa, gode Fader, det skal skee paa Stand;
men Barnardino maa iasten døe;
men hvad skal der fremdeles skee med Claudio,
at jeg kan undgaae Faren, som vil true,
fald det rygtes, at han er ilive?

Hertugen.

Gjør I nu det: hold baade Barnardino
og Claudio i lønligt Gjem. For Solen
har sendt Daghilsen tvende Gange til

den Slægt, der boer paa Jordens anden Side,
skal I faae Visshed om, at I er tryg.

Fogeden.

Jeg lyder Jer med Glæde.

Hertugen.

Stynd Jer da;

tøv ei, send Hovedet til Angelo.

(Fogeden gaaer.)

Nu skriver jeg et Brev til Angelo,
som Fogeden skal bringe ham; dets Indhold
skal melde ham, at jeg er nær ved Hjemmet,
og at jeg af en vigtig Grund maa holde
mit Indtog offentligt. Ham byder jeg,
at han skal møde mig ved Helligkilden,
en Miil fra Staden. Derpaa skal vi roligt
og Skridt for Skridt i vel afveiet Form
gaae frem mod Angelo.

(Fogeden kommer ind.)

Fogeden.

Her er det Hoved;

jeg selv vil bringe det.

Hertugen.

Det er det bedste.

Rom snart igjen; thi jeg vil tale med Jer
om Ting, som Ingen Andre skulde høre.

Fogeden.

Jeg iler, hvad jeg kan.

(gaaer.)

Isabella. (udenfor.)

Guds Fred! luk op!

Hertugen.

Hør, Isabellas Røst. Hun vil nok vide,
om Broderens Benaadning nu er kommen;

men hun skal Intet vide om sin Lykke;
saa vil hun i sin Sorg faae himmelsk Trost,
naar mindst hun venter det.

(Isabella kommer ind.)

Isabella.

Tillader I, —

Hertugen.

Guds Fred, Godmorgen, skønne, fromme Datter.

Isabella.

Et kjært Velkommen af saa from en Mand. —

Har Rigsforstanderen ei sendt Benaadning
for Claudio?

Hertugen.

Fra Verden, Isabella,

har han forløst ham. Hans afhugne Hoved
er sendt til Angelo.

Isabella.

Det er umuligt!

Hertugen.

Saaledes er det; vis nu Eders Visdom
ved fast Taalmodighed.

Isabella.

O, jeg vil til ham!

hans Dine vil jeg rive ud!

Hertugen.

I kommer

ei for hans Dine.

Isabella.

Stakkels Claudio!

Fortabte Isabella! onde Verden!
fordømte Angelo!

Hertugen.

Det volder ham

ei mindste Skade, Jer ei mindste Gavn;
hold op dermed; giv Gud Jer Sag i Vold.
Mærk, hvad jeg siger; I skal snart erfare,
hver Stavelse var kun den rene Sandhed.
Hertugen kommer hjem imorgen — saa,
tør Eders Dine; en af mine Brødre,
hans Skriftefader, har fortalt mig det.
Han har sendt Budskab alt til Escalus
og Angelo, der gjør sig rede til
at møde ham ved Stadens Port og der
nedlægge deres Magt. Hold Eders Kløgt,
hvis I formaaer det, paa den gode Wei,
jeg ønsker den skal gaae; da skal I opnaae
at styre Eders Harm paa denne Niding,
Hertugens Raade, Hævn af Hjertens Lyst
og Alles Agtelse.

Isabella.

Jeg lyder Jer.

Hertugen.

Giv Broder Peter dette Brev; det er
den Munk, der meldte mig Hertugens Hjemkomst.
Sig ham, jeg beder ham ved dette Tegn
at møde mig i Marianas Hus
iaften. Hendes Sag og Eders vil jeg
betroe til ham, og han skal bringe Jer
for Hertugen. Der skal han føre Klage
mod Angelo høiroftet i hans Ansigt.
Jeg er desværre bunden ved et Løfte
og kan ei komme selv. Gaa nu med Brevet.
Bort med det kittede Band af Eders Dine;

vær let om Hjertet. Leder jeg Jer vild,
saa tro ei meer min Orden! — Hvem er der?

(Lucio kommer ind.)

Lucio.

God Aften, Pater; hvor er Fogeden?

Hertugen.

Han er ikke hjemme.

Lucio.

O, smukke Isabella, jeg bliver bleg om Hjertet ved at see Eders Dine saa røde; I maa være taalmodig. Jeg er glad ved at holde baade Middags og Aftensmaaltid med Vand og Alid; jeg vover ikke for mit Hoveds Skyld at fylde min Mave; sit jeg et eneste solid Maaltid, var det ude med mig. Men man siger, at Hertugen kommer hjem imorgen. Paa min Tre, Isabella, jeg har havt Benstak for Eders Broder; hvis den gamle Nar, Hertugen af de mørke Kroge, havde været hjemme, saa havde han levet endnu.

(Isabella gaaer.)

Hertugen.

Min Herre, Hertugen vil være Jer grumme lidt forbunden for Eders Historier om ham; det bedste er, at han er ikke den, I gjør ham til.

Lucio.

Pater, I kjender ikke Hertugen saa godt som jeg; han er en bedre Fuglesænger, end I troer.

Hertugen.

Godt! I skal engang staae til Ansvar derfor. Farvel!

Lucio.

Nei, bi lidt; jeg vil gjøre Jer Følgestab; jeg kan fortælle Jer nette Historier om Hertugen.

Hertugen.

J har allerede fortalt mig for mange, Herre, hvis de er sande; hvis ikke, saa kunde ingen være nok.

Lucio.

Jeg har engang været stævnet for ham, fordi jeg havde skaffet en Pige et Barn.

Hertugen.

Harde J da gjort det?

Lucio.

Ja vist havde jeg; men jeg svor mig med Glæde fra det, ellers havde de giftet mig med det raadne Uble.

Hertugen.

Min Herre, Eders Selskab er mere behageligt end anstændigt. Farvel!

Lucio.

Paa min Vre, jeg vil følge Jer til Enden af Gyden. Hvis Rippesnak er Jer imod, saa vil vi ikke have ret meget af det. Ja, Pater, jeg er en Slags Burre; jeg hænger paa.
(de gaae.)

Fjerde Scene.

Et Bærelse i Angelos Hus.

(Angelo og Escalus komme ind.)

Escalus.

Hvert Brev, han har skrevet, har modsagt det foregaaende.

Angelo.

Paa den mest urimelige og forvirrede Maade. Hans Adfærd ligner i høi Grad Galsskab. Gud forbyde, at hans Forstand skulde have lidt nogen Skade! Og hvorfor skal vi møde ham ved Porten og der nedlægge vor Myndighed i hans Hænder?

Escalus.

Det begriber jeg ikke.

Angelo.

Og hvorfor skal vi lade udraabe en Time før hans Indtog, at hvis Nogen kræver Opreisning for tilføjet Uret, skal de forebringe deres Begjæring paa Gaden?

Escalus.

Det angiver han sin Grund for, nemlig, for at gjøre en hurtig Ende paa Klagerne og befrie os for senere Paa-fund, som derved have mistet al Kraft og Gyldighed.

Angelo.

Velan! jeg beder Jer, gjør det bekjendt; imorgen tidlig skal I see mig hos Jer. Lad alle Mænd af Rang og Stand tilfige at møde ham.

Escalus.

Det skal jeg. Saa Farvel!

(gaaer.)

Angelo.

God Nat! — Den Daad forvansker helt mit Væsen, berøver mig min Kraft og gjør mig sløv til al min Gjerning. En vanæret Jomfru! og det ved Statens Ypperste, som stjærped den samme Lov. — Hvis ikke Pigeblu forhindred hende i at melde høit sin Jomfruæres Tab, hvor hun da kunde udraabe mig! Dog, Overlæg vil nok affrække hende; thi min Værdighed har sliq en Vægt af Tiltro, at en Klage af Enkeltmand ei rammer den, men knuser Anklageren. — Hans Liv var blevet sparet, naar ei det var fordi den raske Svend

maafkee med Tiden kunde taget Hævn,
 fordi han fik saa æreløst et Liv
 for sig en Stjændfels Pris. — Dog, gid han leved! —
 Al! har vi først forladt Guds Naades Bei,
 gaaer Alting skjævt; vi vil og vil dog ei!

(gaaer.)

Femte Act.

Første Scene.

Udenfor Staden.

(Hertugen kommer ind i sin egen Dragt fulgt af Munken Peter.)

Hertugen. (giver Peter et Brev.)

Giv mig, naar Tiden kommer, dette Brev.

Fogeden veed vor Agt og vore Planer.

Naar Sagen er i Gang, følg Eders Forfrift,

og hold Jer til vort foresatte Maal,

om end I stundom viger ud til Siden,

som Sagens Gang det fører med. Gaa nu

til Flavius' Hus og sig ham, hvor jeg er;

bring samme Bud til Valentino, Rowland

og Grassus; sig dem, de skal bringe mig

Trompeterne til Porten; men lad Flavius

først komme til mig.

Peter.

Det skal skee som snarest.

(gaaer.)

(Barrius kommer ind.)

Hertugen.

Laf, Barrius, du har ei været sen;

tom, lad os gaae; ret snart vil flere Venner
her hilse paa os, kjære Varrius.

(de gaae.)

Anden Scene.

Gade nærved Stadens Port.

(Isabella og Mariana komme ind.)

Isabella.

Jeg vilde nødig bruge disse Omsvøb;
jeg vilde tale Sandhed; Eders Sag
var det at føre denne Klage mod ham;
men det er paalagt mig at gjøre det;
det skjuler, siger han, vort hele Formaal.

Mariana.

Lyd I hans Raad.

Isabella.

Desuden, siger han,
at hvis det hænder, at han taler mod mig
og for min Modpart, maa jeg ikke undres;
det er en bitter Drik, som sødt skal læge.

Mariana.

Gid Broder Peter —

Isabella.

Ihs, der kommer han.

(Munken Peter kommer.)

Peter.

Rom, jeg har fundet Jer en heldig Plads,
hvor I kan komme Hertugen saa nær,
at han kan ikke slippe Jer forbi.
Tre Gange har Trompeterne alt gjaaldet;
det ædle, velfornemme Borgerstab
har stillet sig ved Porten; Hertugen
vil drage ind om lidt. Saa kom da; skynd Jer!

(de gaae.)

Urdie Srene.

En aaben Plads udenfor Porten.

(Fra den ene Side komme Hertugen, Barrius og Hofmænd;
fra den anden Side Angelo, Escalus, Lucio, Fogeden,
Retsbetjente og Borgere.)

Hertugen.

Vel mødt, min ædle Frænde, — I min gamle
trofaste Ven, det glæder mig at see Jer.

Angelo og Escalus.

Lykkelig Hjemkomst, Eders høie Naade!

Hertugen.

Jeg takker ret af Hjertens Grund Jer begge.
Vi har forhørt os om Jer, og vi høre
saameget Godt om Eders strænge Retsfærd,
at det er os en Trang at talke Jer
i Folkets Paahør som et Forbud paa
end større Løn.

Angelo.

I gør min Gjæld end større.

Hertugen.

O, Eders Gjerning taler høit; jeg gjorde
den Uret, om jeg sluttede den inde
i Brystets lufte Gjem, mens den er værd
i Skrift af Malm at sætte Bo beffærmet
mod Tidens Tand og Glemsels Oversletning.
Kom, giv mig Eders Haand; lad Folket see det,
at det kan vide, denne ydre Gunst
vil bære Vidnesbyrd om indre Venfæb.
Kom, Escalus, tag I vor anden Haand
og følg med os; trofaste Støtter er I!

(Peter og Isabella træde frem.)

Peter.

Nu er det Tid; tal høit, gjør Knæfald for ham.

Isabella.

Retsfærdighed, min høie Hertug! lad
dit Die falde paa en krænket, — gid
jeg kunde sige Mø, — af, ædle Hertug,
vanær ei Eders Die ved at fæste
det paa en anden Gjenstand, før I hører
mit sanddru Klagemaal og stænker mig
Ret! Ret! Ret! Ret!

Hertugen.

Hvad Uret har I lidt?

hvor? af hvem? vær fort! Herr Angelo
staaer her; han staffer Jer Retsfærdighed;
betro Jer kun til ham.

Isabella.

Af, ædle Hertug,
hos Djæveln byder I mig søge Frelse;
hør I mig selv; thi det, som jeg maa sige,
maa straffes, hvis I ikke troer mig, eller
afnøde Jer Dpreisning. Hør mig her,
o, hør mig!

Angelo.

Ædle Herre, hun er sindsvag,
formoder jeg; hun var fornylig hos mig
med Forbøn for sin Broder, som har mistet
sit Liv ad Rettens Bei.

Isabella.

Ad Rettens Bei!

Angelo.

Og hun vil føre sælsom, bitter Tale.

Isabella.

Ja sælsom nok, men sand; at Angelo
er en Meneder, er det ikke sælsomt?
er det ei sælsomt, Angelo er Morder?
at Angelo er Tyv, Skjorlevner, Hykler,
en Somfrustjænder, er det ikke sælsomt
og atter sælsomt?

Hertugen.

Det er tifold sælsomt.

Isabella.

Det er ei mere sandt, at han er Angelo,
end at Alt dette er saa sandt som sælsomt;
ja det er tifold mere sandt; thi Sandhed
er Sandhed, dermed ender Regningen.

Hertugen.

Før hende bort. — Den stakkels Sjæl! det siger
hun i sin Sindsforvirring.

Isabella.

O, min Fyrste,

hør, jeg besværges dig, saasandt du troer,
der er en Trost hinsides denne Verden,
forsmaa ei, hvad jeg siger, i den Tro,
at jeg er sindssvag. Kald ei det umuligt,
der synes kun utroligt; det er ikke
umuligt, at den værste Skurk paa Jorden
kan synes saa besindig, saa retfærdig,
saa værdig og saa ren som Angelo;
saaledes kunde Angelo jo være,
i al sin Pomp og Ros og Glands og Høihed,
en Erkenidding; tro mig, høie Fyrste,
hvis han er mindre, er han Intet; o,

men han er mere, havde jeg for Ondskab
kun flere Navne.

Hertugen.

Paa min Tro og Ære,
hvis hun er gal, — som jeg maa tro, — saa seer
den Galenskab saa sært forstandig ud,
i alle Ting saa sammenhængende,
som nogentid jeg saae i Galenskab.

Isabella.

O, Herre, bliv ei ved i denne Tone;
forkast Fornuften ei, fordi dens Tale
ei falder jævnt, men brug Fornuften selv til
at lade Sandhed komme frem for Dagen
der, hvor den synes skjult og drive Løgnen,
der seer som Sandhed ud, i Skjul!

Hertugen.

Tilvisse,

Mange, som ei er gale, fattes dog
Fornuften meer. — Hvad har I da at sige?

Isabella.

Jeg er en Søster til den Claudio,
som blev tildødt dømt ifølge Loven
om Utugt, dømt af Angelo. Jeg gjorde
min Prøvetid i Kloster; der blev sendt mig
Bud fra min Broder; Sendebudet var
Herr Lucio; —

Lucio.

Tillader Eders Naade,
ja det var mig. Jeg kom fra Claudio
til hende for at bede hende friste
sin Lykke hos Herr Angelo med Forbøn
for hendes stakkels Broders Liv.

Isabella.

Ham var det.

Hertugen.

Jer bød man ei at tale.

Lucio.

Nei, min Hertug;

men der var heller Ingen, bad mig tie.

Hertugen.

Saa beder jeg Jer nu derom, mærk det;
og naar det gjælder Eders egen Sag,
saa bed til Himlen, at I da staaer ren.

Lucio.

Men jeg kan svare for, —

Hertugen.

I kommer til

at svare for Jer selv; agt I paa det.

Isabella.

Endel af min Beretning har I hørt
af denne Herre.

Lucio.

Hun har Ret.

Hertugen.

Maastee;

men I har Uret, at I taler med
før Eders Tid. — Bliv ved.

Isabella.

Saa gif jeg da
til den fordømte Skurk, den Rigsforstander, —

Hertugen.

Det er jo Vanvids Tale.

Isabella.

Tilgiv, Herre,

mit Udtryk passer just til Sagen.

Hertugen.

Atter

irettesat! — til Sagen da; bliv ved.

Isabella.

Kort, for at forbigaae den spildte Møie,
 hvordan jeg overtalte, bad og knæled,
 hvordan han gjendrev mig, og hvad jeg svared, —
 thi det var langt, — maa jeg med Sorg og Blu
 nu komme til den skammelige Slutning: —
 han havde ikke Skaansel for min Broder,
 hvis ei jeg gav mit Jomfrulegem hen
 til hans utæmmelige, gridste Lyst,
 og efter megen Strid blev da min Ære
 besejret af min søsterlige Medsynd;
 jeg søied ham; men næste Morgen tidlig,
 da nu hans Lyst var mættet, sendte han
 Befaling til min stakkels Broders Død.

Hertugen.

Det er jo høist sandsynligt!

Isabella.

Gid det var

sandsynligt kun, saavist som det er sandt!

Hertugen.

Bed Gud, du veed ei, uselige Daare,
 hvad her du siger, eller du er hvervet
 til avindsyge Rænker mod hans Ære.
 Først er hans Retssind uden Plet; dernæst
 var det jo meningsløst at fare frem
 saa strængt imod en Synd, der var hans egen;

hvis dette var hans Feil, saa havde han vel maalt din Broder med sit eget Maal og ikke dræbt ham. Du er undertkjøbt af Nogen; Sandhed skal du nu bekjende; sig, hvem har raadet dig at komme hid og føre Klage?

Isabella. —

Og er dette Alt?

O, saa bevar, I Himlens Sendebud, min Taalmod, og naar Tidens Fylde kommer, afflør den Dndskab, som bag Hyklermasken her skjules! — Jer, min Hertug, Gud bevare, og lad mig saa kun frænkter, miskjendt fare.

Hertugen.

Seg veed, I ønsked helst at slippe. — Vagt! før hende strax i Fængsel! — Skal vi taale, at giftig Klaffertale rammer den, der staaer saa nær os? det er ganske vist et Rænkespind. — Hvem kjendte Eders Hensigt, og at I vilde komme hid?

Isabella.

O, gid han var her nu! — en Broder Lodovico.

Hertugen.

En Skriftestader sagtens. Kjender Nogen den Broder Lodovico?

Lucio.

Eders Naade,

jeg kjender ham, en Rænkemed af Munk; jeg lider ei den Karl, og var han Lægmand, jeg havde givet ham et Livfuldt Hug

for visse Uttringer mod Eders Naade,
mens I var borte.

Hertugen.

Uttringer mod mig?

det er en valfer Munk, saavidt det synes;
og ægge dette stakkels Kvindfolk mod
min Rigsforstander? — Skaf den Munk tilbeie!

Lucio.

Endnu iafte, Herre, saae jeg hende
og denne Munk; jeg mødte dem ved Fængslet;
en stændig Munk; en rigtig lumpen Karl.

Peter.

Gud signe Eders Høihed! jeg har staaet
og hørt, hvor Eders fyrstelige Dre
er blevet grovt bedraget. Denne Kvinde
har falskt anklaget Eders Rigsforstander,
der er saa fri for Synd og Plet ved hende,
som hun for den, der ei er født.

Hertugen.

Det var
just, hvad jeg troede. Veed I Noget om
den Broder Lodovico, som hun nævned?

Peter.

Jeg veed, han er en from og hellig Mand,
ei lumpen, ingen verdslig Rænkfmed,
som denne Herre har bestyldt ham for,
og paa min Tro, han er en Mand, der aldrig
har, som han paastaar, bagtalt Eders Naade.

Lucio.

Høist nederdrægtigt, Eders Naade; tro mig.

Peter.

Godt; lad ham svare for sig selv, naar Tid er;

for Diebliffet er han syg, min Hertug,
af heftig Feber. — Derfor kommer
jeg hid paa hans udtryffelige Bøn, —
da han erfoer, der skulde reises Klage
imod Herr Angelo, — for i hans Navn
at sige, hvad han veed er sandt og falsk,
som han med Ed og al Bekræftelse
tilfulde kan bevise, naarsomhelst
han stævnes. Først, hvad denne Kvinde angaaer,
skal jeg, — til denne Fædersmands Dpreisning,
der her saa haardt anklages aabenlyst, —
gjendrive hende her i hendes Dine,
indtil hun selv bekjender.

(Isabella føres ud af Bagten; Mariana træder frem, tilsløret.)

Hertugen.

Gode Pater,

saa lad os høre. — Maa I ikke smile
ad det, Herr Angelo? Du milde Himmel!
hvad stakkels Daarer dog kan finde paa! —
Bring Stole hid! — Naa, Fætter Angelo,
her tager jeg Parti for Jer; vær Dommer
i Eders egen Sag. — Er dette Bidnet?
Hvad, Munk? Lad hende vise først sit Ansigt
og siden tale.

Mariana.

Tilgiv, Eders Naade;
jeg vil ei vise frem mit Ansigt, for
min Husbond byder det.

Hertugen.

Er I da gift?

Mariana.

Nei, Herre.

Hertugen.

Er I Pige?

Mariana.

Nei, min Herre.

Hertugen.

Saa er I Enke da?

Mariana.

Nei, Eders Naade.

Hertugen.

Hvorledes? er I da slet Ungenting,
ei Pige, ikke gift, ei heller Enke?

Lucio.

Maaskee hun er en Riselinke, Eders Naade, for af dem
er der mange, der hverken er Pige, Kone eller Enke.

Hertugen.

Bring dog den Karl til Taushed; gid han maatte
faae Grund til for sig selv at føre Sladder!

Lucio.

Meget vel, Eders Naade.

Mariana.

Jeg tilstaaer, Herre, jeg var aldrig gift;
jeg tilstaaer ogsaa, jeg er ikke Pige;
vel har jeg kjendt min Husbond, men min Husbond
veed ei, at nogentid han kjendte mig.

Lucio.

Saa har han været druffen, Eders Naade; det kan
ikke være andet.

Hertugen.

Gid du selv var det! saa tav du maaskee.

Lucio.

Godt, Eders Naade.

Hertugen.

Det er jo intet Vidne for Herr Angelo.

Mariana.

Nu kommer jeg til Sagen, Eders Naade;
hun, som bestylder ham for Utugtssynd,
anklager paa den samme Vis min Husbond,
og hun bestylder ham just paa en Tid,
da jeg kan vidne, at jeg favned ham
med Elfskovs hele Magt.

Angelo.

Bestylder hun

da fler end mig?

Mariana.

Nei, ikke det, jeg veed.

Hertugen.

Hvordan? I siger, Eders Husbond?

Mariana.

Ja,

min Hertug, det er netop Angelo,
der troer, han veed, han aldrig kjendte mig,
men troer forvist, han kjendte Isabella.

Angelo.

Det er et sært Bedrag. — Vis os dit Ansigt.

Mariana.

Min Husbond byder; jeg vil kaste Sløret. —

(hun aflører fig.)

Det er det Ansigt, grumme Angelo,
som du engang jo svor var værd at see,
det er den Haand, som med en hellig Pagt
var sluttet fast i din; det er det Legem,
der holdt, hvad Isabella havde lovet,

og mødte dig, der troede, det var hende,
i Havehuset.

Hertugen.

Kjender I den Pige?

Lucio.

Han mener, kjødelig.

Hertugen.

Saa ti dog!

Lucio.

Godt.

Angelo.

Min Hertug, jeg maa tilstaae, at jeg kjender
den Kvinde, og at der for fem Aar siden
var nogen Tale om et Ægteskab
imellem mig og hende; det blev afbrudt,
tilbels, fordi den Medgift, der var lovet,
ei svared til, hvad aftalt var, men mest,
fordi hun havde ved Uetsfærdighed
forspildt sit Rygte. Siden har jeg ikke
i fem Aar talt med hende, ikke seet,
ei hørt fra hende, paa min Tro og Ære.

Mariana.

Min Fyrste, hør: saasandt som Lyset kommer
fra Himlen ned og Ord fra Aandedrættet,
saavist som Mening er i Sandhed, Sandhed
i Dyden, — jeg er denne Mand trolovet
som Brud, saa fast som Ord kan gjøre Løfter,
og sidste Tirsdag Nat, min Hertug, har han
kjendt mig som Hustru i sit Havehus.

Saavist som det er sandt, gid jeg maa reise
mig karst, her hvor jeg knæled ned; hvis ikke,

saa gib jeg evigt fæstes her til Stedet,
en Marmorstøtte!

Angelo.

Hidtil har jeg smilet;
nu, Herre, gib mig fuldelig min Ret;
her brister min Taalmodighed; jeg mærker,
at disse stakkels, taabelige Kvinder
er kun Redskaber i en større Haand,
der styrer dem. Tillad mig, Eders Naade,
at komme dette Rænkespil paa Sporet.

Hertugen.

Sa, hjertensgjerne, og at straffe det
saa strængt I vil. — Du taabelige Munk, —
og du formastelige Kvind, i Ledtog
med hende, der gif nylig bort, troer du,
at dine Eder, om hver enkelt Helgen
de spor fra Himlen ned, var gyldigt Vidne
imod hans Værd og Ry, der er beseglet
med Alles Bisald? I, Herr Escalus,
sid hos vor Fætter, stjænk ham Eders Bistand
til at opspore dette Rænkespind,
hvorfra det kom. Der er en anden Munk,
som har tilskyndet dem; staf ham tilbeie.

Peter.

Sa, gib han var her; thi ham var det jo,
der ægged Kvinderne til denne Klage;
hans Opholdssted er Fogeden bekendt,
og han kan hente ham.

Hertugen.

Gaa, gjør det strax.

(Fogeden gaaer.)

Og I, min ædle, høitbetroede Frænde,
 hvis Hæder kræver denne Sag at fremme,
 tag hvilken Straf, I tykkes over dem,
 der har fornærmet Ier. Jeg gaaer nu bort
 en Stund; men bliv I her, til I tilfulde
 har afgjort Sagen mod Bagtalerne.

Escalus.

Det vil vi gjøre paa det bedste, Herre.

(Hertugen gaaer.)

Herr Lucio, sagde I ikke, at I vidste, at denne Broder
 Lodovico ikke var nogen agtværdig Person?

Lucio.

Cucullus non facit monachum; der er slet ikke noget
 Agtværdigt ved ham undtagen hans Klæder, og han har ført
 ganske nederdrægtig Tale mod Hertugen.

Escalus.

Vi vil anmode Ier om at blive her, til han kommer,
 og føre Vidnesbyrd imod ham; denne Munk lader til at
 være en mærkelig Person.

Lucio.

Ja, saavist som Nogen her i Wien; det kan jeg for-
 sikke Ier.

Escalus. (til en af Følget.)

Kald denne Isabella endnu en Gang for os. — Jeg
 ønskede at tale med hende; tillad mig, at forhøre hende, Eders
 Naade; I skal see, hvorledes jeg skal haandtere hende.

Lucio. (halv affides.)

Ikke bedre end han, efter hendes Beretning.

Escalus.

Sagde I Noget?

Lucio.

Savist, jeg mener, at hvis I gjorde det i Enrum, vilde

hun maaſtee ſnarere beſjende; det kunde være, hun ſkammede ſig ved det her for Alles Dine.

(Bagten kommer ind med Iſabella, Hertugen i Munkedragt og Fogeden.)

Escalus.

Jeg ſkal nok ſaae klaret den Sag, hvor mørk den ſaa er.

Lucio.

Ja, med Kvinderne klarer man Sagen bedſt i Mørke.

Escalus.

Kom nærmere, Jomfru; her er en Dame, der benægter Alt, hvad I har ſagt.

Lucio.

Eders Naade, her kommer den Slyngel, jeg talte om; der er han med Fogeden.

Escalus.

Han kommer netop tilpas. — Tal ikke til ham, før vi opfordrer Jer.

Lucio.

Iys!

Escalus. (til Hertugen.)

Kom hid! er det Jer, der har ſaaet diſſe Kvinder til at bagtale Herr Angelo? de har beſjendt, at det er Jer.

Hertugen.

Det er Løgn.

Escalus.

Hvorledes? Veed I, hvor I er?

Hertugen.

Urbødighed for Eders høie Stilling! —

ſaa maa vel Djævlens ſtundom æres for ſin Flammethrone. — Hvor er Hertugen?

han burde høre, hvad jeg har at ſige.

Escalus.

Hertugen er i os, og vi vil høre,
hvad I kan sige; see kun til, I taler
tilbørligt.

Hertugen.

Driftigt idetmindste vil jeg. —
Men af, I stakkels Sjæle, kommer I
og fræver Eders Lam af Ræven her?
God Nat den Ret, I faae! — Hertugen borte?
med ham er Eders Haab om Ret jo borte.
Hertugen handler saare uretsfærdigt,
mens Eders aabenbare Klagemaal
han viser bort fra sig og lægger Dommen
i Eders Sag i denne Ridings Mund,
som I kom hid at føre Klage mod.

Lucio.

Det er Slynglen; det er ham, jeg talte om.

Escalus.

Hvordan? du frække, ryggesløse Munk!
var det ei nok at ægge disse Kvinder
til Klagemaal mod denne Hædersmand?
skal du med din forsmædelige Mund
her i hans Paahør kalde ham en Riding?
og sigter saa fra ham paa Fyrsten selv,
bestylder ham for Uretsfærdighed?
Bort med ham! bring ham flux paa Pinebænken! —
Om det skal vrides af dig Led for Led,
saa vil vi kjende hele dette Paafund. —
Hvad? uretsfærdig!

Hertugen.

Bliv kun ikke hidsig!

Hertugen tør ei frumme blot min Finger

meer end han pine tør sin egen. Jeg
 er ei hans Undersaat og min Provinds
 er ikke her. Mit Vrind her i Riget
 har stillet Livet her til Skue for mig,
 og jeg har seet Fordærvelsen at syde
 og boble, indtil Gryden kogte over.
 Lov for hver Brøde, men hver Brøde dog
 bestrøffet, saa det strænge Lovbud staaer,
 som i Barberens Bod Advarselstavlen,
 til Gjæk meer end til Skræk.

Escalus.

Han taler ilde
 om Rigens Lov; afsted, i Fængsel med ham!

Angelo.

Herr Lucio, hvad kan I vidne om ham?
 er det den Mand, I har fortalt os om?

Lucio.

Ham er det, Eders Naade. Kom hid, min Ven Skaldepande; kjender I mig?

Hertugen.

Jeg huster Jer, Herre, paa Klangen af Eders Røst;
 jeg traf Jer i Fængslet, mens Hertugen var borte.

Lucio.

Naa, saa det gjorde I? huster I, hvad I sagde om
 Hertugen?

Hertugen.

Fuldkommen tydeligt.

Lucio.

Naa, saa det gjør I? Var han en Pigejæger og en
 Nar og en Kryster, som I fortalte om ham?

Hertugen.

I maa stifte Rolle med mig først, Herre, førend I gjør

det til min Beretning; I talte jo saaledes om ham, og meget mere og meget værre.

Lucio.

O, du bandsatte Slyngel! ruffede jeg dig ikke i Næsen for dine Ord?

Hertugen.

Jeg forsikkrer, at jeg elsker Hertugen som mig selv.

Angelo.

Hør, hvor den Skurk nu vil gjøre Ende paa Sagen efter sine høiforræderste Bagtalelser!

Escalus.

Saadan en Karl er ikke til at tale med. — Afsted med ham, i Fængsel! — Hvor er Fogeden? i Fængsel med ham! — læg ham i Vold og Jern! — lad ham ikke tale meer. — Afsted med disse Tvister ogsaa og med den anden Medvilder i Sammenspørgelsen.

(Fogeden lægger Haand paa Hertugen.)

Hertugen.

Vi, min Ven; tøv lidt!

Angelo.

Hvad? gjør han Modstand? hjælp ham, Lucio!

Lucio.

Naa da! naa da! naa da! saa, saa! Hvad? du skalbede, løgnagtige Slyngel! saa du skal have Hætte over Ansigtet, skal du? Lad os see dit Kjeltringeansigt, gid du faae al Landsens Ulykke! lad os see dit Faaretyvefjæs, og lad dig saa hænge en Timestid. Kan den Hætte ikke komme af?

(Han river Munkehætten af; Hertugen kaster Rutten.)

Hertugen.

Du er den første Skjelm, der nogentid har gjort en Mand til Hertug. — Foged, først

for disse ædle Tre gaaer jeg i Borgen.

(til Lucio.)

Nei, lift Jer ikke bort; med Jer har Munkens
om lidt et Ord at tale; — vogt ham vel.

Lucio.

Det kan nok blive værre end at hænges.

Hertugen. (til Escalus.)

Hvad I har sagt, skal være Jer tilgivet.

Bliv siddende; hans Sæde vil vi laane.

(sætter sig paa Angelos Sæde.)

(til Angelo.)

Tillad mig! — Har du Ord og Kløgt og Frækhed
end til din Tjeneste? — ifald du har,
saa hold derpaa, til jeg har talt tilende,
og ikke længer!

Angelo.

O, min høie Herster!

jeg var end mere skyldig end min Brøde,

hvis nu jeg tænkte paa at finde Skjul,

imens jeg seer, at I som Himlens Magt

har seet paa mine Veie; derfor, Herre,

gaae ikke længer med min Skam i Rette,

men lad mit eget Vidnesbyrd mig dømme;

fæld strax min Dom, og Dommen være Død;

det er nu al den Raade, jeg begjærer.

Hertugen.

Rom, Mariana! — Sig nu, har du givet
din Tro til denne Kvinde?

Angelo.

Ja, det har jeg.

Hertugen.

Saa gaa, tag hende med, ægt hende strax. —

Besørg det, Pater; naar det er fuldbragt,
saa bring ham hid igjen. — Følg med ham, Foged.

(Angelo, Mariana, Peter og Fogeden gaae.)

Escalus.

Min Hertug, jeg forbauses mere ved
hans Stjændselsdaad end ved dens Sælsomhed.

Hertugen.

Rom, Isabella, Eders Skriftefader
er Eders Hertug nu. Jeg var Jer før
en ærlig, trofast Ven i Raad og Daad;
jeg har ei stiftet Sind med Dragt; jeg er
fremdeles Eders Talsmand.

Isabella.

O, tilgiv mig,

at jeg, en Undersaat, uvidende
har faldet Eders Høihed til Besvær!

Hertugen.

Det har jeg alt tilgivet, Isabella;
vis mig nu samme Godhed, kjære Pige.
Tungt hviler Eders Broders Død, det veed jeg,
paa Eders Hjerte, og I kan vel undres,
at jeg kun hemmeligt har stræbt at redde
hans Liv og ikke heller rast afløred
min skjulte Magt end lod ham miste Livet.
O, kjære Pige, denne bratte Hast,
hvormed hans Død kom paa, imens jeg tænkte,
den nærmed sig med mere langsomt Tjeb,
fuldkastede min Plan. — Men, Fred med ham!
det Liv er bedre, der er frit for Dødsfrygt,
end det, der lever kun i Frygt; den Lykke
har Eders Broder; søg I Trøst i dette.

Isabella.

Det gjør jeg, Herre.

(Angelo, Mariana, Peter og Fogeden komme tilbage.)

Hertugen.

Den nygifte Mand,

der kommer her, han, hvis urene Lyst
fornærmed Eders pletfri Jomfrucære,
maa I for Marianas Skyld tilgive;
men saasom han har dødsdømt Eders Broder, —
selv skyldig i en dobbelt Krænkelse,
mod hellig Kydsfthed og mod svoret Løfte
om Eders Broders Liv for denne Pris, —
saa raaber selve Lovens Mildhed nu
hel lydeligt, ja, med hans egen Mund:

„En Angelo for Claudio, Død for Død!
Hastværk for Hastværk, Mag for Mag skal ydes;
Lige for Lige, Maal for Maal dig bydes.“
Da nu din Brøde, Angelo, er klar,
og ingen Nægtelse kan baade dig,
saa dømme vi dig til den samme Blof,
hvor Claudio faldt og det med samme Hast. —
Bort med ham.

Mariana.

O, min ædle, milde Hertug!

I gav mig dog vist ei til Spot en Husbond!

Hertugen.

Til Spot gav Eders Husbond Jer en Husbond.

Til Børn for Eders Vre, mente jeg,

at Vielsen var nyttig, ellers kunde

Banrygte jo, fordi han kjendte Jer,

vel plette Eders Liv og spærre Veien

for Eders Fremtids Vel. Hans Guds og Cie,

endstjont forbrudt til os, forlenes Jer
i Eders Enkestand, at I kan kjøbe
en bedre Mand.

Mariana.

O, dyrebare Herre,
jeg kræver ingen anden, ingen bedre.

Hertugen.

Kræv aldrig ham; vor Villie staaer urokket.

Mariana. (knæler.)

Min ædle Herre, —

Hertugen.

Spild ei Eders Moie. —

Før ham til Døden! — (til Lucio.) Nu til Jer, min Herre.

Mariana.

O, milde Fyrste! — Hjælp mig, Isabella!
bøi Knæ med mig; saalænge som jeg lever,
vil med mit hele Liv jeg tjene Jer.

Hertugen.

Det er mod al Fornuft, I trygler hende;
had hun paa Knæ for denne Daad om Naade,
brød hendes Broders Gjensfærd vist sin Stenseng
og kom i Gru og førte hende bort.

Mariana.

Alt, Isabella, kjære Isabella!

knæl blot hos mig, ræk Eders Hænder op,
sig Intet; jeg skal sige Alt. Det hedder,
at just de bedste Mænd er støbt af Jæil
og blive desto bedre kun, fordi
de var lidt slemme. Det kan han vel ogsaa.

O, Isabella, vil I ikke knæle?

Hertugen.

Han' døer for Claudios Død.

Isabella. (knæler.)

Naadigste Herre!

jeg beder, se paa denne dømte Mand,
som om min Broder leved. Næsten troer jeg,
oprigtig Strænghed styrede hans Færd,
indtil han saae paa mig. Men er det saa,
saa lad ham ikke døe. Min Broder fik sin Ret,
fordi han øved det, han døde for.
Men Angelo, — hans Handling naaede ikke
sit onde Forsæt, og den bør begraves
kun som et Forsæt, der er død paa Veien.
Tanke er ikke Gjerninger, og Forsæt
er ikkun Tanke.

Mariana.

Ikkun Tanke, Herre!

Hertugen.

Det nytter ei at bede; staae nu op! —
En anden Brøde rinder mig i Hu.
Foged, hvorfor blev Claudio henrettet
paa usædvanlig Tid?

Fogeden.

Det blev befaleet.

Hertugen.

Og fik I da lovformelig Befaling?

Fogeden.

Nei, Herre, kun ved et fortroligt Bud.

Hertugen.

Desaarsag er I affat fra Jert Embed;
giv Eders Nøgler fra Jer.

Fogeden.

Lilgiv, Herre.

Jeg tænkte nok, at det var ikke rigtigt,

men vidste det dog ei; dog angreb det mig
ved bedre Overlæg, og til Bevis
har jeg i Fængselet holdt En ilive,
hvis Død var ved et Lønbud mig befalet.

Hertugen.

Og hvem er det?

Fogeden.

Hans Navn er Barnardino.

Hertugen.

Jeg vilde ønske, at du havde gjort det
ved Claudio! — gaa, hent ham; lad mig see ham.

(Fogeden gaaer.)

Escalus.

Det smerter mig, at En saa lærd og klogtig,
som I, Herr Angelo, har altid gjældt for,
er snublet saa, ved Blodets Hebe først
og siden Mangel paa bestindig Dom.

Angelo.

Det smerter mig at volde Jer den Smerte,
og Angeren gaaer mig saa dybt i Sjæl,
at jeg langt heller ønsker Død end Naade;
jeg har fortjent den, og jeg beder om den.

(Fogeden kommer tilbage med Barnardino, Claudio, formummet,
og Julia.)

Hertugen.

Sig, hvem er Barnardino?

Fogeden.

Det er denne.

Hertugen.

En Munk har talt til mig om denne Mand. —

(til Barnardino.)

Man siger, du har en forstøffet Sjæl,

der tænker ei udover denne Verden
og lever saa derefter; du er dødsdømt;
dog, jeg tilgiver dig din Skyld paa Jorden;
lad denne Naade nu dig lede til
et bedre Fremtids Liv. — Forman ham, Pater;
jeg giver ham i Eders Hænder. — Hvem
er den Formummede?

Fogeden.

Det er en anden

af Fangerne, som jeg har frelst. Han skulde
henrettes, dengang Claudios Hoved faldt.
Han ligner Claudio, som det var ham selv.

(tager Hætten af Claudio.)

Hertugen. (til Isabella.)

Er han din Broder lig, vil jeg for hans Skyld
benaade ham. Og for din egen Skyld,
ræk mig din skjønne Haand og sig, at du
vil være min; han er min Broder ogsaa;
dog dertil findes vel en bedre Tid. —
Herr Angelo seer nu, at han er sikker; —
jeg troer, jeg seer en Blinken i hans Die.
Angelo, I slap godt fra Eders Brøde;
elft Eders Hustru, hendes Værd opveier
vel Eders. — Jeg er netop stemt til Mildhed;
dog er her Gen, jeg ikke kan benaade.

(til Lucio.)

I Slynge der, som veed, jeg er en Kryster,
en Nar, en liderlig Patron, et Asen,
et Daarekistelem; sig mig, hvormed
har den Lovtale jeg fortjent af Jer?

Lucio.

Sandt at sige, naadige Herre, jeg talte kun saaledes

for at være flot. Hvis I vil lade mig hænge for det, saa kan I jo; men jeg saa heller, at I vilde have den Naade at lade mig pidfte.

Hertugen.

Først pidftet, gode Herre, siden hængt. — Gjør det bekjendt i hele Staden, Foged, at dersom nogen Kvinde er forført af denne Skalk, — og jeg har hørt ham sværge, at der er En, der har et Barn ved ham, — lad hende komme; han skal tage hende tilægte, og naar Vielsen er steet, saa lad ham pidfte først og derpaa hænge.

Lucio.

Jeg besværges Eders Høihed, gift mig ikke med en Skjoge. Eders Høihed sagde nylig, at jeg havde gjort Jer til Hertug; naadige Herre, løn mig dog ikke med at gjøre mig til en Hanrei.

Hertugen.

Jo, paa min Ære, ægte hende skal I; Bagtalelsen tilgiver jeg, og Straffen skal være skjænket Jer. — Bring ham i Fængsel og sørg for, at min Villie bliver udført.

Lucio.

At ægte en Tøite, naadige Herre, det er at blive flemt ihjel og pidftet og hængt.

Hertugen.

Den, der bagtaler Fyrsten, har fortjent det. — I, Claudio, giv hende, som I krænkede, Opreisning. — Held og Lykke, Mariana! — Gifst hende, Angelo; jeg har skriftet hende og kjender hendes Dyd. — Tak, Escalus, min gjære Ven, for al din Trofasthed;

en større Tak og Bøn har du ivente.
Tak, Foged, for din Omhu og din Tavsshed;
vi skal vel finde dig en bedre Plads.
Tilgiv ham, Angelo, at han har bragt Jer
for Claudios Hoved Ragozins; den Brøde
tilgiver vel sig selv. — Min Isabella,
jeg har en Bøn af Vigtighed for dig;
hvis du vil laane den et villigt Ore,
skal Mit nu dig, og Dit skal mig tilhøre.
Nu til vort Slot; der skal vi da forklare,
hvad meer der er, som Alle bør erfare.

(Alle gaar.)

Anmærkninger.

- S. 7. „Dig til Gode, os til Gavn“. — Børdbønnens Ord.
Meningen er: du har nok aldrig været tilstede, hvor der blev holdt Bøn.
- 9. „En fransk Krone“. — Ordspillet beroer paa, at dette Udtryk foruden en Mønt ogsaa betyder en af Virkningerne af den Sygdom, der følger med Udsvævelser.
- 12. „Den vil forbarmes over hvem den vil“. — Hentydning til Brevet til Rømerne IX, 15—18.
- 26. „*Libido cardinalis*“. — Albu forveksler *cardinalis* med *carnalis*.
- 27. „Kogte Svedster“. — Dette nævnes oftere som Præservativ eller diætetisk Middel mod den Sygdom, her saa ofte hentydes til.
- 29. „Den forgyldte Drue“. — De forskjellige Bærelser i Værtshusene havde deres særskilte Navne og Mærker.
- 31. „Hannibal“. — Forveksling i Albus Maner for Kannibal.
- 41. „Som i Paradiset“. — Originalens Ord „like man new made“, give neppe nogen klar Mening, men maa nødvendigviis indeholde Tanken om Tilstanden før Syndefaldet.
- 50. „Omstimler Folkets Hov en elsket Konge, o. s. v.“ — Her er maaskee en Hentydning til Kong Jacob d. 1.^s Utilbøielighed til at vise sig for Mængden og være Gjenstand for dens Hyldest, hvorom flere Forordninger fra hans Tid vidne.

- S. 53. „Retsom de sorte Mæster.“ — Damerne har hyppigt Mæster for at beskytte deres Hud mod Solen.
- 59. „Dødens Gjæk.“ — Narren, der gjør allehaande Krumspring for at undslippe Døden og dog tilsidst maa løbe den lige i Armene, er en af de Figurer, der forekom i Middelalderens religiøse Komedier („Mysterier“ eller „Moraliteter“.)
- 71. „Bastardvin.“ — En sød italiensk Krydervin.
- — „Der har aldrig været Eystighed i Verden“ o. s. v.
— Denne uforstaaelige Replik maa enten indeholde en Hentydning, som ingen af Fortolkerne kjender, eller ogsaa maa nogle Linier være bortkomne af Teksten.
- 72. „Laasedirk“. — Hentydning til de berøgtede „spanste Laase“.
- 73. „Og nu ligger hun selv i Læge“. — Ogsaa her sigtes til de Bade- og Svedekure, der brugtes for en vis Sygdom.
- 75. „Til dit Hundehus, Pompejus“. — Hundenaavne laantes tidt af Mythologien og Oldtidshistorien.
- 76. „Klapprebøsse“. — Tiggerne pleiede at bære en Bøsse, med hvis Laag de klappede for at vække de Forbigaaendes Opmærksomhed.
- 89. „Enhver Tyvs Løi passer Skarpretteren“. — Den Henrettedes Klæder tilfaldt Skarpretteren. I Originalen staaer denne Replik slet ikke; derimod er den følgende længere Replik tillagt Ræddelig. Derved bliver for det første Sammenhængen uforstaaelig; dernæst strider det mod Ræddeligs lakoniske Væsen at sige saa meget paa een Gang og mod Pompejus Tungesærdighed at undlade at svare. Jeg er overbevist om, at der er udfaldet en kort Replik af Ræddelig, omtrent af det Indhold som det her foreslaaede, og at Pompejus

gjør den følgende Modbemærkning. Meningen er da klar. Ræddelig beviser sin Paaastand, at hans Bestilling er en Kunst derved, at en Skarpretter maa passe Klæder med Enhver, der bliver hængt; Pompejus svarer, at Tyven da ligesaagodt er en Kunstner, idet alle ærlige Folks Klæder maa passe ham.

S. 89. „Han beder oftere om Tilgivelse“. — Det var Skik, at Skarpretteren, naar han skulde udføre sit Hverv, bad den, han skulde henrette, om Tilgivelse.

— 97. „Et Parti Karduspapir og gammelt Ingefær“. — For at undgaae Loven mod Nager brugte Nagerkarlene hyppigt kun at udbetale en Del af Laanet i rede Penge og Resten i Varer, beregnede til en ublu Pris. — Syltet Ingefær omtales oftere som et Slifferi, der især var yndet af gamle Koner.

— — „Der sidde her for Vorherres Skyld“. — Her tænkes maastee paa Puritanernes Talemaader, der, naar deres Gjenstridighed paadrog dem Fængsel, trøstede sig med, at de led dette „for Vorherres Skyld“.

— 125. „Og min Provinds er ikke her“. — En Munkeorden stod under Overbestyrelse af en „Ordensgeneral“; under ham stode „Provincialer“, der styrede Ordenens Afdelinger i de enkelte Lande. Munken har tidligere sagt til Escalus, at han er kommen fra Rom; altsaa hører han til en anden „Provinds“.

— — „Som i Barberens Bod Advarselstavlen“. — Barberstuerne var Samlingssteder for ørkesløse Folk; for at bidrage til bedre Ordens Overholdelse var der ophængt Tavler med mangehaande Forbud og Advarsler, som vel i Almindelighed ikke bleve synderlig paaagtede.

De Iystige Koner

i

Windsor.

Personer.

Herr Johan Falstaff.

Fenton, en ung Adelsmand.

Dompap, Fredsdommer.

Slatte, hans Fætter.

Strøm, }
Page, } to Borgere i Windsor.

William, Søn af Page, en Dreng.

Herr Hugh Evans, en wallisisk Præst.

Doktor Cajus, en fransk Læge.

Bærtten i „Hosebaandsordenen“.

Bardolph, }
Pistol, } Falstaffs ledsagere.

Nym,

Robin, Falstaffs Page.

Sølle, Slattes Tjener.

Rugby, Doktor Cajus' Tjener.

Fru Strøm.

Fru Page.

Anna Page, hendes Datter.

Madam Rast, Doktor Cajus' Husholderesse.

Tjenere.

Handlingen foregaaer i Windsor og Omegn.

Første Act.

Første Scene.

Windsor. Udenfor Pages Hus.

(Dompap, Slatte og Herr Hugh Evans komme ind.)

Dompap.

Nei, Herr Hugh, spar Eders Overtalelse; jeg vil anlægge Sag derom for Stjernefammerretten. Om han saa tyde Gange var Ridder Johan Falstaff, skal han ikke fornærme velbaarne Robert Dompap.

Slatte.

I Grevstabet Gloster, Fredsdommer og *coram*.

Dompap.

Ja, Fætter Slatte, og *cust-alorum*.

Slatte.

Ja, og *ratolorum* ovenifjøbet, — født Adelsmand, Herr Pastor, som skriver sig *armigero* under enhver Regning, Ordre, Kvittering og Obligation, altid *armigero*.

Dompap.

Ja, det gør jeg og har gjort det i de sidste trehundrede Aar.

Slatte.

Alle hans Successorer før ham har gjort det, og alle

hans Aner efter ham kan gjøre det; de kan føre tre hvide Løsser i deres Vaabenhjole.

Dompap.

Det er en gammel Vaabenhjole.

Evans.

Tre Lopper passer fot i en kammel Hjole; i springende Stilling passer de fot; det er et Familiedyr hos Menneftet, det pethder Kjærlighed.

Slatte.

Nei, tre hvide Løsser.

Evans.

Ja, ved vor Frue, det er en anden Sag. Men det er altsammen eet og det samme; hvis Herr Johan Falstaff har pegaaet en Foragt imod Jer, saa er jeg en Kirkens Mand, og vil med Klæde gjøre min Velvillighed for at pringe Forligelse og Overenskomst tilveie imellem Jer.

Dompap.

Geheimeraadet skal faae det at høre; det er Mytteri.

Evans.

Det er ikke fodd, at Geheimeraadet hører om Mytteri; der er ingen Rutsfrygt i Mytteri, og Geheimeraadet maa ønske at høre Rutsfrygt og ikke Mytteri; det skalde I tage i Betænkning.

Dompap.

Ha, saa sandt jeg lever! hvis jeg var ung igjen, skalde Raarden gjøre Ende paa den Sag.

Evans.

Det er pedre, at Benner er Raarden og gjøre Ende paa den Sag. Og jeg faaer ogsaa et andet Indfald i Hovedet, som maaskee kunde pringe gode Betænksomheder med sig. Der er Anna Page, som er Datter af Georg Page, som er en vakker Jomfrudom.

Slatte.

Jomfru Anna Page? hun har brunt Haar, og et fint Mæle som et Fruentimmer.

Evans.

Det er den selvsamme Person, ja for Alverden, netop saa lige som I kan ønske, og syvhundrede Pund i rede Penge og Kuld og Sølv kiber hendes Bedstefader paa sin Dødsfeng, — Rut forløse ham til en klædelig Opstandelse! — som hun er istand til at opnaae, naar hun fylder sytten Aar; det var en god Forslag, at lade vort Slidderfladder og Pjetpjat fare og søge Egtekab mellem Herr Abraham Slatte og Jomfru Anna Page.

Dompap.

Efterlader hendes Bedstefader hende syvhundrede Pund?

Evans.

Ja, og hendes Fader samler vel endnu en pedre Skilling.

Dompap.

Jeg kjenner den unge Jomfru; hun har gode Gaver.

Evans.

Syvhundrede Pund og Udsigter er gode Gaver.

Dompap.

Godt; saa lad os hilse paa den brave Herr Page. Er Falstaff der?

Evans.

Skulde jeg sige Jer en Løgn? jeg foragter en Løgner, som jeg foragter En, der er falsk, eller som jeg foragter En, der ikke er sanddru. Ridder Herr Johan er der, og jeg peder Jer, lad Jer raade af den, der vil Jer vel. Jeg vil panke paa Herr Pages Dør. (Banker.) Heida! Rut velsigne Eders Hus!

(Page kommer ud.)

Page.

Hvem er her?

Evans.

Her er Ruts Betsignelse og Eders Ven og Dommer Dompap, og her er den unge Herr Slatte, og han vil maaskee fortælle Jer noget Andet, om Sagen bliver Jer til Behag.

Page.

Det glæder mig at see Eders Velbaarenhed frisk og vel. Jeg takker Jer for Bildtet, Herr Dompap.

Dompap.

Herr Page, det glæder mig at see Jer. Gid det maa bekomme Jer vel! jeg vilde ønske, Bildtet havde været bedre; det var daarligt studt. — Hvorledes befinder den gode Fru Page sig? — Jeg er Eders Ven af mit ganste Hjerte, — ja, af mit ganste Hjerte!

Page.

Jeg takker Jer, min Herre.

Dompap.

Jeg takker Jer, min Herre, ja min Sandten gjør jeg saa.

Page.

Det glæder mig at see Jer, bedste Herr Slatte.

Slatte.

Hvorledes gaaer det Eders gule Mynde? jeg har hørt sige, at den blev løben agterud paa Gotsale.

Page.

Det kunde ikke afgjøres, min Herre.

Slatte.

J vil ikke tilstaae det; J vil ikke tilstaae det!

Dompap.

Det vil han ikke; — det er din Feil; det er din Feil! — det er en god Hund.

Page.

En Rjoster, Herre.

Dompap.

Det er en god Hund og en smuk Hund. Hvad kan man sige mere? — den er god og smuk. Er Herr Johan Falstaff her?

Page.

Han er indenfor, og jeg vilde ønske, jeg kunde bringe noget Godt istand imellem Jer.

Evangs.

Det var talt, som en Christen bør tale.

Dompap.

Han har fornærmet mig, Herr Page.

Page.

Det beklender han paa en Maade.

Dompap.

Med „bekjendt“ er Ingen tjent; er det ikke sandt, Herr Page? Han har fornærmet mig; — ja sandelig, det har han; — med et Ord, det har han, — tro mig, Robert Dompap, Velbaaren, siger, han er fornærmet!

Page.

Der kommer Herr Johan.

(Falstaff, Bardolph, Nym og Pistol komme ind.)

Falstaff.

Naa, Herr Dompap, I vil klage over mig til Kongen?

Dompap.

Ridder, I har slaaet mine Folk; I har stødt mine Dyr og brudt ind i mit Skovfogedhus.

Falstaff.

Men ikke kysset Eders Skovfogeds Datter.

Dompap.

Pakker med det! Det skal I komme til at svare til, Herre.

Falstaff.

Det vil jeg svare til strax; alt det har jeg gjort; — nu har jeg svaret.

Dompap.

Den Sag skal for Geheimeraadet.

Falstaff.

Det var bedst for Jer, at det blev saa geheimt som muligt; Folk vil lee ad Jer.

Evans.

Pauca verba, Herr Johan! kode Ort!

Falstaff.

Hvad, Urter? Raal? — Slatte, jeg gav Jer et Hul i Hovedet; har I Noget at anføre imod mig?

Slatte.

Jeg har Noget i mit Hoved at anføre imod Jer og imod Eders tyvagtige Slyngler, Bardolph, Nym og Pistol. De fik mig ind paa Værtshuset og drak mig fuld, og siden tømte de mine Lommer.

Bardolph.

I Dstejæs!

Slatte.

Ja, det kan være det samme.

Pistol.

Hvad, Mephostophilus?

Slatte.

Ja, det kan være det samme.

Nym.

Lapperi, siger jeg! **pauca, pauca!** Lapperi! det er min Mening om den Historie.

Slatte.

Hvor er Sølle, min Tjener? veed i det, Fætter?

Evans.

Stille, jeg peder Jer; her er tre Opmænd i den Sag, saavidt jeg forstaaer; der er Herr Page, — fidelicet Herr Page; og der er mig selv, — fidelicet mig selv; og den tredie Mand er slutteligen og endeligen Herr Barten i Husebaandsordenen.

Page.

Vi tre til at høre og afgjøre Sagen imellem dem.

Evans.

Meget godt! Jeg vil gjøre en Antegning derom i min Noterepog, og sidenefter vil vi drive paa Sagen med al mulig Sindighed.

Falstaff.

Pistol!

Pistol.

Han hører med Dren.

Evans.

For Fanden og hans Oldemoer! hvad er det for Talemaade? „høre med Dren“? det er jo Affectationer.

Falstaff.

Pistol, har du rapset Herr Slattes Pung?

Slatte.

Ja, ved disse Handsker, har han det! eller gid jeg aldrig maa komme ind i min Storstue meer! Syv Slettedaler i riflede Rigsorter, og to Stykker Kong Edwards Spillemarker, som har kostet mig to Rigsorter og to Penninge Stykket hos Jes Møntmester, ved disse Handsker!

Falstaff.

Forholder det sig rigtigt, Pistol?

Evans.

Nei, hvis det er Lommetyveri, forholder det sig urigtigt.

Pistol.

Ha, Fremmede fra Bjerget! — Herr Johan
og Herre min! jeg æfter ud til Tvefamp
den Dyrendal af Blik. — Et dristigt Nei
jeg sender dig i dine Læber her!
et Nei, du Skum og Fraade! det er Løgn!

Slatte.

Ved disse Handster, saa var det ham der!

Nym.

Jeg advarer Jer, Herre, lad ikke Historien gaae for
vidt; jeg skal dryppe Jer i Jert eget Fedt, hvis I kommer
med Eders Tyvtrækkerhistorier til mig; det er min Mening
om den Historie.

Slatte.

Ved min Hat! saa var det ham med det røde Ansigt,
der tog den; for vel kan jeg ikke huske, hvad jeg gjorde, den-
gang I drak mig fuld; men jeg er da ikke et rent Asen.

Falstaff.

Hvad siger I, Skarlagen og lille Johan?

Bardolph.

Oh, Herre, jeg for min Del siger, at Herren havde
druffet, saa han var rent fra sine Recepter.

Evans.

Han mener, han var fra sine Conceptor. Ak, hvilken
Uvidenhed!

Bardolph.

Og da han nu var plakat, saa var han, som man siger,
væk, og hans Reflectioner løb løbsk.

Slatte.

Ja, I snakkede ogsaa Latin dengang; men det er det
samme; jeg skal aldrig i mine Levedage drikke mig fuld mere
undtagen i christeligt, ærbart og stikkeligt Selskab, for den

Stregs Skyld; hvis jeg bliver druffen, vil jeg være druffen med Folk, der frygte Gud og ikke med drukne Skjelmer.

Evans.

Rut straffe mig, det er et dydeligt Sind!

Falstaff.

J høre, at alle disse Ting benægtes, mine Herrer; det hører J.

(Anna Page kommer ind med Vin; Fru Strøm og Fru Page følge hende.)

Page.

Nei, min Datter, bring Vinen ind; vi vil drikke inde.

(Anna bærer Vinen ud.)

Slatte.

O, Gud! det er Jomfru Anna Page!

Page.

Hvor gaaer det, Fru Strøm?

Falstaff.

Fru Strøm, paa min Ære, det glæder mig at træffe Jer; med Eders Tilladelse, bedste Frue. (han kysser hende.)

Page.

Kone, byd disse Herrer Velkommen. — Kom, vi har en varm Bildofter til Middag; kom, mine Herrer, jeg haaber, at vi skal drikke alle disse Misforstaaelser bort.

(Alle gaae undtagen Dompap, Slatte og Evans.)

Slatte.

Jeg vilde gjerne give to Pund til, at jeg havde min Sang- og Sonnetbog her.

(Sølle kommer ind.)

Naada Sølle, hvor har du været henne? skal jeg opvarte mig selv, skal jeg? du har vel ikke Gaadebogen hos dig, hvad?

Sølle.

Gaadebogen? Ih, laante I den ikke til Else Fløde-
bolle sidste Allehelgensdag, fjorten Dage før Mikkelsdag?

Dompap.

Kom nu, Fætter, kom nu, Fætter; vi venter paa dig.
Hør engang, Fætter, bare dette, Fætter; — der er saa at
sige, et Forslag, saadan en Slags Forslag, gjort paa langt
Hold af Herr Hugh her; — forstaaer I, Fætter?

Slatte.

Ja, Herr Fætter, I skal altid finde mig rimelig; hvis
det er saa, vil jeg gjøre Alt, hvad rimeligt er.

Dompap.

Nei, men forstaa mig.

Slatte.

Ja, jeg forstaaer Jer.

Evans.

Ræk Dre til hans Forestillinger, Herr Slatte; jeg skal
gjøre Jer en Forklaring af Sagen, hvis I har Fatnin-
gen deraf.

Slatte.

Nei, jeg vil gjøre, som min Fætter Dompap siger; det
maa I undstykke; han er Fredsdommer her paa Eggen, hvor
flet og ret jeg ogsaa staaer her.

Evans.

Men det er Talen ikke om. Talen er angaaende Eders
Ristermaal.

Dompap.

Ja, det er netop Sagen, Fætter.

Evans.

Ja, det er netop Sagen; med Jomfru Anna Page.

Slatte.

Ja, naar saa skal være, vil jeg gifte mig med hende, paa enhver rimelig Anmodning.

Evans.

Men kan I have Affection for Pigen? Lad os pegjære at erfare det af Eders Mund eller af Eders Læber; thi flere Filosofer ere af den Mening, at Læperne ere en Del af Munden. Altsaa nøiagtigt talt, kan I vende Eders gode Villie til Pigen?

Dompap.

Fætter Abraham Slatte, kan du elske hende?

Slatte.

Det haaber jeg, Fætter; jeg vil opføre mig, som det passer sig for en Mand, der vil gjøre, hvad rimeligt er.

Evans.

Nei, Kuts hellige Mænd og Fruer! I maa tale rent ud af Positiven, om I kan sætte Eders Attraa til hende.

Dompap.

Ja, det maa du; vil du gifte dig med hende, med en god Medgift?

Slatte.

Jeg vil gjøre meer end det, paa Eders Anmodning, Herr Fætter, i Alt hvad rimeligt er.

Dompap.

Nei, forstaa mig, forstaa mig, bedste Fætter. Hvad jeg gjør, er jo for at fornøie dig; kan du elske Pigen?

Slatte.

Jeg vil gifte mig med hende, Herr Fætter, paa Eders Anmodning; men om der ikke er stor Kjærlighed i Begyndelsen, saa kan Himlen maaſkee moderere den ved nærmere Bekjendtskab; naar vi er gifte og har mere Leilighed til at kjende hinanden, saa haaber jeg, at den større Fortrolighed vil føre

til større Malcontentement; men hvis I siger: „gift dig“, saa vil jeg gifte mig; det er min frie Absolution, som jeg er insolveret paa.

Evans.

Det er meget betænksomt svaret, undtagen at det „Absolution“ er en Feil; Ordet er, som vi mener det, Resolution; men hans Mening er god.

Dompap.

Ja, jeg troer, min Fætter mener det godt.

Slatte.

Ja, gjør jeg ikke det, saa gid jeg maa blive hængt! ja, det siger jeg.

(Anna Page kommer ind igjen.)

Dompap.

Der kommer den smukke Jomfru Anna. — Jeg vilde ønske, jeg var ung igjen for Eders Skyld, Jomfru Anna!

Anna.

Middagsmaden er paa Bordet; min Fader udbeder sig Eders Velbaarenheds Selstøb.

Dompap.

Jeg er til hans Tjeneste, smukke Jomfru Anna.

Evans.

Kuts velsignede Willie stee! jeg vil ikke være fraværende ved Bordpønnen.

(Dompap og Evans gaar.)

Anna.

Vil Eders Velbaarenhed ikke behage at komme ind?

Slatte.

Nei, jeg takker Jer virkelig af Hjertens Grund; jeg har det meget godt.

Anna.

Maaltidet venter paa Jer, Herre.

Slatte.

Jeg er ikke sulten; jeg takker, oprigtig talt. — Gaa, du der; omendssjönt du er min Tjener, saa gaa og vart min Fætter Dompap op. (Sølle gaaer.) En Fredsdommer kan dog sommetider være en Ven forbunden for en Tjener. Jeg holder kun tre Tjenere og en Dreng endnu, saalænge til min Moder døer; men hvad gjør det? jeg lever dog som en statsfødt Adelsmand.

Anna.

Jeg kan ikke gaae ind uden Eders Velbaarenhed; de vil ikke sætte sig tilbords, før end I kommer.

Slatte.

Jeg forsikrer, jeg skal ikke have Noget at spise; jeg takker Jer ligesaameget, som om jeg havde faaet.

Anna.

Jeg beder, Herre, gaa ind med.

Slatte.

Jeg vil heller spadserere her; jeg takker Jer; jeg fik en Rist i Huden forgangen Dag ved at fægte med Kaarde og Dolk med en Mester i Fægtekunsten, tre Stød for en Tallerken kogte Svedster, og jeg kan min Tro ikke taale Lugten af varm Steg siden den Tid. Hvorfor gjøe Eders Hunde saaledes? er der Bjørne i Byen?

Anna.

Det troer jeg; jeg har hørt tale om det.

Slatte.

Jeg holder meget af Bjørnekampe; men jeg kommer i Klammeri ved det, saa let som nogen Mand i England. I bliver vel bange, naar I seer Bjørnen løs, gjør I ikke?

Anna.

Ja, det bliver jeg rigtignok.

Slatte.

Det er som et Smørrebrød for mig nu; jeg har seet Sackerson løs en Snæs Gange og har taget ham ved Lænnen; men jeg skal love for, at Fruentimmerne streg og hvinede ved det, saa det var en Gru. Men Fruentimmerne, de kan jo ikke lide dem; det er nogle meget grimme, lodne Tingester.

(Page kommer ind.)

Page.

Kom, bedste Herr Slatte; kom, vi venter paa Jer.

Slatte.

Jeg skal ikke have Noget at spise; ellers mange Tak.

Page.

Oh for Pokker, I bliver ikke fri; kom, kom.

Slatte.

Nei, jeg beder, gaa I foran.

Page.

Kom nu, Herre.

Slatte.

Somfru Anna, I skal gaae først.

Anna.

Nei, min Herre, jeg beder, gaa.

Slatte.

Nei, min Tro; jeg vil ikke gaae foran; nei, det gjør jeg ikke; jeg vil ikke fornærme Jer saaledes.

Anna.

Jeg beder, min Herre.

Slatte.

Jeg vil heller være uhøflig end livagtig; I fornærmer Jer selv, det gjør I virkelig.

(de gaae.)

Anden Scene.

Samme Steds.

(Evans og Sølle komme ind.)

Evans.

Gaa Jer Bei og spørg Doktor Cajus' Hus, hvor Beien er dertil, og der poer en Madam Rast, som er hans Amme, hans Koldamme eller hans Kof eller hans Vadsst, som vadsfer og vrider ham.

Sølle.

Godt, Herre.

Evans.

Nei, der er endnu noget Pedre. Giv hende dette Preb; for det er et Fruentimmer, der er ganste et Bekjendtskab med Gomsfru Anna Page, og Prebet er at ønske og pegjære af hende, at sollicitere Eders Herres Pegjæringer til Gomsfru Anna Page. Jeg peder Jer, gaae Jer Bei; jeg vil kjøre Ende paa mit Middagsmaaltid; nu kommer der Ubler og Dst.

(de gaae.)

Tredie Scene.

En Stue i Bærtshuset Høsebaandsordenen.

(Falstaff, Barten, Bardolph, Rhym, Pistol og Robin komme ind.)

Falstaff.

Herr Bært i Høsebaandsordenen!

Barten.

Hvad siger min Trompeter? tal Værdommens og Visdommens Ord.

Falstaff.

Herr Bært, jeg kommer virkelig til at stille mig af med Nogle af mit Følge.

Bårten.

Tak dem af, Trompet-Herkules! kassseer; lad dem trave, hop, hop!

Falstaff.

Jeg sidder for ti Pund om Ugen.

Bårten.

Du er en Cæsar, en Keiser, en Imperator, en Triumfator. Jeg vil tage Bardolph i mit Brød; han skal trække op; han skal tappe; taler jeg vel, Trompet-Hektor?

Falstaff.

Ja, gjør det, gode Herr Bært.

Bårten.

Et Ord et Ord! lad ham komme til mig! jeg vil se dig faae det til at stumme og stinne; jeg holder mit Ord; følg mig. (gaaer.)

Falstaff.

Bardolph, følg ham; Kjældersvend, det er en god Næringsvei; af en gammel Kappe bliver der en ny Jakke; af en salmet Lakai bliver der en ny Kjældersvend. Gaa, Farvel.

Bardolph.

Det er just et Liv, som jeg har ønsket mig; det skal jeg nok trives ved. (gaaer.)

Pistol.

Ha, lave Ussling fra Gungarien!
saa du vil svinge Tappen?

Nym.

Han blev avlet i Drukkenstab; er det ikke en snurrig Historie? han har ingen heroist Sjæl; det er hele Historien.

Falstaff.

Jeg er glad ved, at jeg blev af med den Fyrtønde; han stjål altfor aabenlyst; hans Rapsierier er ligesom en daarlig Sanger; han kan ikke passe sit Tempo.

Mym.

Ja, stjæle i det rette Tempo; det er det Fine ved Historien.

Pistol.

Erhverve kaldes det blandt Vise. — Stjæle?

Hy! Uf! — Et Knips for slige Talemaader!

Falstaff.

Ja, hør nu, Venner, jeg har snart Hælene ude af Støvlerne.

Pistol.

Belan, Frostbyslder vil da blive Følgen.

Falstaff.

Der er ikke Andet for; jeg maa gjøre en Fangst; jeg maa finde paa Udveie.

Pistol.

De unge Ravnne kræve deres Foer.

Falstaff.

Hvem af Jer kjennder Herr Strøm her i Byen?

Pistol.

Jeg kjennder Karlen; store Grunker har han.

Falstaff.

Mine brave Gutter, jeg vil sige Jer, hvad mit Maal er.

Pistol.

Ser Fod om Livet og endda et Stykke.

Falstaff.

Nu ingen Ordskloverier, Pistol; jeg veed nok, at jeg holder ser Fod omkring Livet; men nu er Talen ikke om mit Maal omkring Livet; men mit Maal er at faae Noget i Livet. Kort sagt, jeg agter at gjøre Cour til Strøms Kone. Jeg viner et Haab om god Underholdning hos hende. Hun passerer, hun stjarer for, hun sender indbydende Dietast. Jeg forstaaer at tyde Wendingerne i hendes fortrolige Stil, og det

sværeste Udtryk af hendes Adfærd er, naar det oversættes paa rigtigt Engelsk: „Jeg tilhører Herr Johan Falstaff“.

Pistol.

Han har studeret hende godt og oversat hende godt, — fra Uerbarhed paa Engelsk.

Nym.

Ankeret ligger paa stor Dybde; kan den Historie gaae?

Falstaff.

Nu gaaer Nøgtet, at hun har hele Magten over sin Mand's Pung; hun har Legioner af Engle.

Pistol.

Hold du ligesaamange Djævre, og „Efter hende, min Gut“, siger jeg.

Nym.

Nu kommer der Liv i Historien; det er godt; lad os faae fat paa den Englehistorie.

Falstaff.

Her har jeg skrevet et Elstovsbrev til hende og et til Pages Hustru; hun har ogsaa nylig kastet milde Blik til mig og mønstret de forskjellige Partier af mig med meget prøvende Dielaag. Hendes Dies Straaler forgylder snart min Fod, snart min statelige Mave.

Pistol.

Saa skinned paa en Mødding Solens Straale.

Nym.

Tak for den; det var en hyppertig Historie!

Falstaff.

O, hun gennemgik mit Bore med saa gridst en Attraa, at det var, som om hendes Dines Begjærlighed sved mig ligesom et Brændeglas. Her er Brevet til hende. Hun er et Guyanalandskab, lutter Guld og Garmildhed. Jeg vil være Skattekræver hos dem begge, og de skal være mit Skatkammer.

De skal være mit Ost- og Vestindien, og jeg vil handle paa dem begge. Gaa nu, bring du dette Brev til Fru Page, og du dette til Fru Strøm. Vi skal florere, Gutter; vi skal florere!

Pistol.

Skal jeg da være Pandarus af Troja, med Sværd ved Lænd? Saa Lucifer, tag Alt!

Rym.

Jeg vil ikke have med simple Historier at gjøre; der, tag den Brevhistorie; jeg vil holde paa min Reputation.

Falstaff. (til Robin.)

Der, Knøs, bring disse Breve flink og troligt;

seil du, min Skude, til de gyldne Kyster! —

I Skjelmer! bort! afsted! forsvind som Haglkorn!

gaa, tradd og tramp; søg Ly, pak Jer afsted!

Falstaff vil lære Tidens Mand og Vink;

franskt Vid, I Pak! jeg og min Page flink!

(gaaer med Robin.)

Pistol.

Lad Gribbekløer din Indvold slide! hule,

blyfsylde Tærninger, og høiest Dine

og laveste besnære Rig og Fattig!

Mønt skal der være i min Pung, mens du

skal savne, uselige Phrygertyrk!

Rym.

Jeg har Planer i mit Hoved, og Historien gaaer ud paa Hævn.

Pistol.

Hævn søger du?

Rym.

Bed Hvalvet og dets Stjerner!

Pistol.

Kløgt eller Staal?

Nym.

Med begge de Historier;
 Elstovshistorien røber jeg for Page.

Pistol.

Og jeg for Strøm vil røbe brat,
 at Falstaff, den flemme Dreng,
 hans Due vil true, hans Skat faae fat
 og stjænde hans gode Seng.

Nym.

Jeg vil ikke lade den Historie blive kold; jeg vil ægge
 Page til at bruge Gift; jeg vil fylde ham med den gule
 Skinsyge; thi det tyder paa Fare, naar Ansigtet stifter Farve;
 saadan er den Historie.

Pistol.

Du er en Mars blandt brede Mænd;
 jeg staaer dig bi; afsted!

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Et Bærelse i Doktor Cajus' Hus.

(Madam Rask, Sønne og Rugby komme ind.)

Madam Rask.

Hør, Hans Rugby! vær saa god at gaae hen til
 Vinduet og pas paa, om I kan see min Herre, Herr Doktor
 Cajus, komme; hvis han gjør det, og træffer Nogen her i
 Huset, saa skal vi min Tro høre et grueligt Misbrug af
 Guds Taalmodighed og Kongens Engelse.

Rugby.

Jeg gaaer og passer paa.

(gaaer.)

Madam Rast.

Ja, gaae, vi skal min Tro have os en Staal Eggeøl for det en Aften med det første ved Levningerne af Raminilden. — Det er saa stikkelig, villig og god en Karl, som Nogen kan tjene i Hus med, og han er ingen Sladderhank, det svarer jeg for, og ingen Krakiler; hans værste Feil er, at han er noget forfalden til at bede; han er lidt urimelig i den Retning; men der er jo Ingen, uden han har sin Feil. — Men lad nu det være godt. Peter Sølle, siger I, er Eders Navn?

Sølle.

Ja, i Mangel af et bedre.

Madam Rast.

Og Herr Slatte er Eders Herre?

Sølle.

Ja, saa vist.

Madam Rast.

Har han ikke et stort rundt Skjæg ligesom en Handskemagerkniv?

Sølle.

Nei, saa vist; han har et lillebitte Ansigt, og et lille, gult Skjæg, et Gainskjæg.

Madam Rast.

Han er jo en meget spagfærdig Mand, ikke?

Sølle.

Jo, saa vist; men han er saa strunk en Karl til at bruge sine Næver, som Nogen imellem min og hans Høide. Han har været i Slagsmaal med en Skovfoged.

Madam Rast.

Nei, hvad siger I? O, jeg skulde huse ham. — Stikter han ikke, saa at sige, Næsen i Beiret og strutter, naar han gaaer?

Sølle.

Jo, det gør han rigtignok.

Madam Rask.

Naa, Vorherre skænke Anna Page ingen værre Lykke! Sig til Herr Pastor Evans, at jeg skal gjøre, hvad jeg kan for Eders Herre. Anna er en god Pige, og jeg vil ønske, —

(Rugby kommer tilbage.)

Rugby.

Ak, Gemini! der kommer Husbond!

Madam Rask.

Na, nu vil der ligge et Hus! — Løb herind, bedste unge Mand! gaae ind i dette Kabinet. (Ihder Sølle ind i Kabinettet.) — Han bliver nok ikke længe her. — Naa, Hans Rugby! Hans, siger jeg; skynd dig, Hans; gaa ud og see efter Herren; jeg er saa bange, han er kommen noget til, siden han ikke kommer hjem. — (synger.) Tra lorum larum la la la!

(Doktor Cajus kommer.)

Cajus.

'Vad syng' I? jeg ikk' lid' dis' Optøier. Værsgo gaa og 'ente mig i min Kabinet un boitier vert, en Vest', en grøn Vest'; mærk' I 'vad jeg sig'? en grøn Vest'.

Madam Rask.

Ja, jeg skal nok hente den. (afstedes.) Det var godt, han ikke selv gik derind; havde han fundet det unge Menneſte, saa var han bleven rent bindegal.

(gaaer til Kabinettet.)

Cajus.

Puh, Puh, Puh! — Ma foi! il fait fort chaud. Je m'en vais à la cour, — la grande affaire!

Madam Rask.

Er det denne, Herre?

Cajus.

Oui; mettez le au mon Lomm'! Depeché, gesvindt!
— Vor er den Slingel, Rugby?

Madam Rask.

Hei! Hans Rugby! Hans!

Rugby.

Her, Herre.

Cajus.

Du er 'Ans Rugby, og du er 'Ans Rvast; naa, tag
din Raard' og følg mig i 'Elene à la court.

Rugby.

Den er parat, Herre, herude i Forstuen.

Cajus.

Paa min Uhr', jeg bier for længe. — Sacre, qu' ai
je oublié! Der er Noget i min Kabinet, som jeg iff' for Al-
verden vil lade bliv' der.

(gaaer til Kabinettet.)

Madam Rask.

Aa! nu finder han det unge Menneſte der, og ſaa bli-
ver han rafende.

Cajus.

Diable! Diable! hvad er i min Kabinet? Skurker!
Larron! (trækker Sølle frem.) Rugby! min Raard'!

Madam Rask.

Gode Herre! giv Jer tilfreds!

Cajus.

'Vorfor ſkal jeg vær' tilfreds?

Madam Rask.

Det unge Menneſte er et honnet Menneſte.

Cajus.

'Bad ſkal det 'onnet' Menneſt' i min Kabinet? der er
ingen 'onnet Menneſt' ſkal komm' i min Kabinet.

Madam Rask.

Jeg beder Jer, Herre, vær ikke saa flegmatisk. Nu skal I høre den rene Sandhed; han kom til mig i et Grinde fra Pastor Hugh.

Cajus.

Godt.

Sølle.

Ja, saavist, for at bede hende om —

Madam Rask.

Saa ti dog stille!

Cajus.

'Old Mund! — Fortæl Jer 'Istori'.

Sølle.

For at bede denne gode Madamme, Eders Pige, om at lægge et godt Ord ind hos Gensfru Anna Page for min Herre angaaende Giftermaal.

Madam Rask.

Ja, det var virkelig det Hele; men jeg vil ikke stifte min Finger i Ilden og har det heller ikke nødig.

Cajus.

'Err 'Ugh 'ar sendt Jer? — Rugby, *donnez moi* noget Papir. — Vent I en liden Stund. (skriver.)

Madam Rask. (affides til Sølle.)

Jeg er glad ved, at han er saa rolig; var han bleven rigtig hidsig, saa skulde I have hørt ham saa høirostet og saa melankolsk; men ligemeget, min gode Mand; jeg skal gjøre Eders Herre, hvad godt jeg kan, og Sagen er rent ud sagt den, at den franske Doktor, min Herre, — jeg kan nok kalde ham min Herre, seer I; for jeg holder Hus og vadsfer og vrider og brygger og bager og sturer og steger og koger og reder Seng og gjør Altting selv, —

Sølle.

Det er en stor Bestilling for eet Menneske at have under Hænder.

Madam Rask.

Maa I ikke nok sige det? Ja, I kan være forvisset om, det er en stor Bestilling; og saa at staae tidlig op og gaae sent til Ro; — men ligemeget, jeg kan sige Jer i Fortrolighed, for ikke mine Ord igjen, — min Herre er selv forelsket i Anna Page; men ligemeget; — jeg kjender Annas Tanker; de er hverken her eller der.

Cajus.

I Abekat, giv disst' Brev til 'Err 'Ugh; **par Dieu!** det er en Udfordring; jeg vil 'am stjer' 'Alsen over i Parken; jeg skal lær' den lurvede Abekat af Præst at mikke og malle. — Nu kan I gaae; — det er ikke godt, I bliv' 'er. Jeg vil stjer' all' 'ans to Dren af; **par dieu!** 'ans 'Und skal iff' kjend' ham.

(Sølle gaaer.)

Madam Rask.

Na! han taler jo kun for sin Ven.

Cajus.

Det gjer Ingenting til Sagen. Siger I mig iff', at jeg skal 'av' Anna Page for mig selv? — **Par dieu!** jeg vil dræb' den Abekat Præst, og jeg 'ar anmodet Bærtten i 'Dsebaandsordenen om at maale vore Klinger. — **Par dieu!** jeg vil selv 'av' Anna Page.

Madam Rask.

Herre, Pigen elsker Jer, og Alt skal blive godt. I maa lade Folk have Lov til at snakke; hvad Vokker!

Cajus.

Rugby, gaa med mig til 'Dffet. — **Par dieu,** om iff' jeg saaer Anna Page, jeg vil kast' Jert 'Dved ud af min Dør! — Rugby, følg mig i 'Elene. (Cajus og Rugby gaae.)

Madam Rask.

Jo, Ane Tosssegal skal I faae for Jer selv. Nei, jeg kjender Annas Tanker bedre; der er ingen Røne i Windsor, der kjender mere til Annas Tanker, end jeg gjør, eller kan udrette mere hos hende, end jeg kan, Gud stee Tak!

Fenton. (udenfor.)

Hei! er her Nogen inde?

Madam Rask.

Hvem er der, monstro? Vær saa god og kom nærmere.

(Fenton kommer ind.)

Fenton.

Hvordan gaaer det, min gode Madam? hvordan har I det?

Madam Rask.

Jo, jeg takker Eders Velbaarenhed for gunstig Efterspørgsel.

Fenton.

Hvad Nyt? hvorledes gaaer det med den smukke Jomfru Anna?

Madam Rask.

Ja, det er sandt, Herre; hun er smuk og dydig og vakker; og hun er Eders gode Veninde; det kan jeg sige Jer med det samme, Gud stee Lov og Tak!

Fenton.

Troer I, at det vil lykkes mig? er min Veilen ikke for-gjæves?

Madam Rask.

Sandt at sige, Herre, Alting staaer i Vorherres Haand; men alligevel, Herr Fenton, kan jeg gjøre min Ed paa Bibelen, at hun elsker Jer. Har Eders Velbaarenhed ikke en Borte over Diet?

Fenton.

Jo vist har jeg; men hvad kommer det Sagen ved?

Madam Rask.

Ja, det har Noget at betyde; I kan troe, det er saadant et Barn, — men det kan jeg protestere, hun er saa ærbar en Pige, som nogensinde har spist Brød. — Vi snakkede en hel Time om den Borte; — o, jeg kan aldrig lee saadan, som i den Piges Selskab; men hun forfalder virkelig altfor meget til Melankolik og Grubleri; — men hvad Jer angaaer, — bliv I kun ved.

Fenton.

Godt; jeg seer hende idag. Se, der er Penge; læg et godt Ord ind for mig. Seer I hende før end jeg, saa anbefal mig —

Madam Rask.

Om jeg vil? Jo, min Tro, det vil vi; og jeg skal fortælle Eders Velbaarenhed meer om Borten den næste Gang, vi har en Confidants, og om flere Beilere.

Fenton.

Farvel da; jeg har meget travlt nu.

(gaaer.)

Madam Rask.

Farvel, Eders Velbaarenhed! — Det er virkelig en honnet Herre; — men Anna elsker ham ikke, for jeg hender Annas Tanke saa godt som Nogen. — Al, Gemini! hvad har jeg glemt!

(gaaer.)

Anden Act.

Første Scene.

Udenfor Pages Hus.

(Fru Page kommer ind med et Brev.)

Fru Page.

Hvad? er jeg sluppen for Elstovsbreve i min Skjønheds Dage, og forfølges af dem nu? lad mig see!

(læser.)

„Spørg mig ikke om Fornuftgrunde til, at jeg elsker Jer; thi Elstov kan nok høre paa Fornuftens Formanings-taler; men den tager den dog ikke til Raadgiver. I er ikke ung, jeg heller ikke; vel, der er Overensstemmelse; I er lystig, jeg ogsaa; ha! ha! saa er der jo mere Overensstemmelse; I holder af Kanariesæk, og det gjør jeg med; kan I ønske bedre Overensstemmelse? Lad det da være dig nok, Fru Page, — hvis ellers en Krigsmands Elstov kan være nok, — at jeg elsker dig. Jeg siger ikke: vær barmhjertig! det er ingen Krigsmands Talemaade; men jeg siger: elst mig.

Jeg er

Din Ridder, paa hvem du kan lide
ved Dag og Nattetide,
som i Alverden vide,
saalænge hans Sværd vil bide,
for dig vil tappert stride.

Johan Falstaff.“

Hvad det dog er for en Herodes af Jødeland! — O, den syndige, syndige Verden! — En, der næsten er slidt op af Alberdom, vil opføre sig som en ung Laps! Hvad, i Pok-

kers Navn, kan det dog være for en Ubetænksomhed af mig, som denne slamske Druffenbolt har afluret mig, siden han vover at friste mig paa den Maade? Han har jo ikke været tre Gange i mit Selskab; hvad kan jeg have sagt til ham? — jeg var dengang meget sparsom med min Eystighed. — Gud forlade mig! jeg vil give et Lovforslag ind i Parlamentet om at udrydde alle Tyfsakker. — Hvorledes skal jeg faae Hævn over ham? thi Hævn vil jeg have, saasandt som hans tykke Bom er dannet af Budding.

(Fru Strøm kommer ind.)

Fru Strøm.

Fru Page! jeg forsikker Jer, jeg var paa Veien til Jer.

Fru Page.

Og jeg kan forsikre Jer, jeg var just paa Veien til Jer. I seer rigtig daarlig ud.

Fru Strøm.

Nei, det kan jeg aldrig troe; jeg kan bevise Jer det Modsatte.

Fru Page.

Jo, min Tro, gjør I saa, idetmindste efter min Mening.

Fru Strøm.

Naa ja, saa gjør jeg det da; og dog siger jeg, at jeg kunde give Jer Beviser for det Modsatte. — O, Fru Page, giv mig et Raad!

Fru Page.

Hvad er der paafærde, min Bedste?

Fru Strøm.

O, min Bedste, var det ikke for en Smaatings Skyld, kunde jeg komme til saadan en Ære!

Fru Page.

Poffet i Vold med Smaatingen! tag Æren. — Hvad er det? — væk med Smaatingen! — hvad er det?

Fru Strøm.

Hvis jeg blot vilde fare til Helvede for en Smule Evighedsøieblik, saa kunde jeg komme i Ridderstand.

Fru Page.

Hvad? — du lyver! — Ridder Elisa Page! — Den Slags Riddere falder i Prisen, saa det er nok ikke værd, du forandrer dit Vaabenmærke.

Fru Strøm.

Vi spiller Tiden med Snak. (giver hende et Brev.) — Der; læs, se, hvorledes jeg kunde komme i Ridderstand. — Jeg skal have flette Tanker om tykke Mænd, saalænge som jeg har Dine til at gjøre Forskjel paa Mænds Figur. Og dog bandede han ikke, og han priste kvindelig Erbarhed og dadlede al usømmelig Opførsel saa fornøstigt og saa adstadigt, at jeg vilde have svoret paa, at hans Sindelag var ligesaa oprigtigt som hans Ord; men de svarer og stemmer ikke bedre dertil end den hundrede Psalme til den Melodi: „Grønne Ermer“. — Hvad for en Storm monstro der har kastet denne Hvalfist med saa mange Tønder Tran i Livet i Land her i Windsor? Hvorledes skal jeg hævne mig paa ham? Jeg troer, den bedste Maade vilde være, at holde hans Haab vedlige, indtil hans syndige Attraas Ild har smeltet ham i hans eget Fedt. Har I nogentid seet Mage?

Fru Page.

Ja, Bogstav for Bogstav, paa det nær, at Navnet Strøm staaer istedenfor Page. Til Eders store Trøst i dette Bilderede af onde Tanker, kan I her see Tvillingbroderen til Eders Brev; men lad Eders kun have Førstesødselsret; for jeg kan forsikre Jer, mit gjør ingen Fordring. Jeg svarer for, at han har tusinde eller flere af disse Breve, skrevne med aaben Plads til forskjellige Navne, og disse er af anden Ud-gave. Han vil uden Tvivl lade dem trykke; thi han tager

det ikke saa nøie med hvad han beforder til Trykken, siden han ogsaa vil gjøre os To den Vre. Jeg vilde heller være en af Giganternes Kvinder under Bjerget Pelion! Naa, jeg skal snarere finde Jer tyve lystne Turtelduer end en eneste kydst Mand.

Fru Strøm.

Oh, det er jo det selv samme, den samme Haandskrift, de samme Ord! Hvad tænker han om os?

Fru Page.

Ja, det veed jeg ikke; det kan næsten bringe mig i Splidagtighed med min egen Erbarhed. Jeg vil omgaaes med mig selv, som med En, jeg ikke er bekendt med; thi det er jeg vis paa, at hvis han ikke kjendte en Tilboielighed hos mig, som jeg ikke selv kjender, saa vilde han aldrig have vovet saa rasende en Entring.

Fru Strøm.

Entring, siger I? Da skal jeg visseelig nok holde ham fra mit Dæk.

Fru Page.

Det skal jeg ogsaa; hvis han kommer under mine Luger, vil jeg aldrig gaae tilføs mere. Lad os hævne os paa ham; lad os tilstaae ham et Støvnemøde; lad os give ham et Glimt af Haab i hans Beilen; lad os holde ham hen med Opsættelsens fine Loffemad, indtil han har pantsat sine Heste hos Værten i Høsebaandsordenen.

Fru Strøm.

Ja, jeg vil være enig i at spille ham ethvert Puds, der ikke kan sætte en Plet paa vort gode Navn og Rygte. O, det Brev skulde min Mand see! det vilde give hans Skinsyge Næring for evig Tid.

Fru Page.

Se, der kommer han, og min gode Mand med; han

er lige saa langt fra Skinsyge, som jeg er fra at give ham Marsag dertil, og det, haaber jeg, er en umaadelig lang Afstand.

Fru Strøm.

Saa er I en lykkelig Kone.

Fru Page.

Kom og lad os lægge Raad op sammen mod denne fede Ridder. Kom herind.

(de gaae ind.)

(Strøm og Pistol, Page og Rym komme ind.)

Strøm.

Naa, jeg haaber, det er ikke sandt.

Pistol.

Haabet er stundom en stumphalet Hund.

Ridder Johan bær Attraa til din Hustru.

Strøm.

Oh, Herre, min Kone er ikke ung.

Pistol.

Han elsker Rig og Fattig, Høi og Lav

og Ung og Gammel, Alt islæng; ha, Strøm!

din Rustumsnust han elsker; Strøm, betænk!

Strøm.

Elste min Kone!

Pistol.

Med Leveren i Flamme! Vogt dig; ellers

vil du Aftæon lig af Ringwood fulgt

i Hælene, — selv Navnet er forhadet.

Strøm.

Hvad for et Navn?

Pistol.

Jeg mener Horn. Farvel! tag dig iagt;

luk Diet op; thi Tyven gaaer ved Nat.

Giv Agt, før Sommer kommer, og før Gjægen
synger sin Spottesang. — Kom, Korporal Nym.
Tro ham kun, Page, han taler med Forstand.

(gaaer.)

Strøm. (affides.)

Jeg vil være findig; jeg vil komme paa Spor efter dette.

Nym. (til Page.)

Og det er sandt; jeg holder ikke af Løgnehistorier.
Han har fornærmet mig med adskillige Historier; jeg skulde
have bragt den Brevhistorie til hende; men jeg har et Sværd,
og det skal bide, naar jeg trænger dertil. Han elsker Eders
Hustru; det er hele Historien. Mit Navn er Korporal Nym,
og jeg siger og erklærer, at det er sandt; mit Navn er Nym,
og Falstaff elsker Eders Hustru. Farvel! jeg holder ikke af
Østebrods historier, og det er hele Historien. Farvel!

(gaaer.)

Page. (affides.)

„Hele Historien,” siger han. — Det er en Karl, der
kan skræmme En fra Vid og Sandt med sine Historier.

Strøm. (affides.)

Jeg vil søge Falstaff op.

Page. (affides.)

Jeg har aldrig hørt saadan en drøvende, affecteret
Slyngel.

Strøm. (affides.)

Kommer jeg efter det, — godt!

Page. (affides.)

Jeg vil ikke troe saadan en Kineser, om saa Byens
Sognepræst gav ham Attest for at være en ærlig Mand.

Strøm. (affides.)

Det var en brav, fornuftig Karl. — Godt!

(Fru Strøm og Fru Page komme tilbage.)

Page.

Er du her, Grethe?

Fru Page.

Hvor gaaer du hen, Georg? hør dog.

Fru Strøm.

Hvad er der, kjære Frank? hvorfor saa melankolsk?

Strøm.

Jeg melankolsk? jeg er ikke melankolsk; gaa du hjem; gaa.

Fru Strøm.

Jo, min Tro, har du nogle Griller i Hovedet. — Gaaer
J med, Fru Page?

Fru Page.

Jeg kommer. — Du kommer vel hjem til Middag,
Georg? — (affides til Fru Strøm.) Seer J, hvem der kom-
mer? hun skal være vort Sendebud til den Pjalteridder.

(Madam Rast kommer ind.)

Fru Strøm. (affides til Fru Page.)

Jeg tænkte min Tro paa hende; hun kan bruges dertil.

Fru Page.

J kommer nok for at besøge min Datter Anna?

Madam Rast.

Ja, saavist, og hvorledes har den gode Jomfru Anna det?

Fru Page.

Kom ind med mig og see til hende; vi har nok at
snakke med Jer om en hel Time.

(Fru Page, Fru Strøm og Madam Rast gaae.)

Page.

Naa, Herr Strøm?

Strøm.

Hørte J ikke nok, hvad den Slyngel fortalte mig?

Page.

Ja, og J hørte vel, hvad den Anden sagde til mig?

Strøm.

Troer I, der er Sandhed i dem?

Page.

Fanden tage de Kjeltringer! Jeg troer ikke, Ridderen vilde vove derpaa; men de, der bestyldte ham for Hensigter med min Kone, er et Par af hans aftaktede Svende, rene Landstrygere, nu da de ere ude af Tjeneste.

Strøm.

Har de været i hans Tjeneste?

Page.

Ja vist har de.

Strøm.

Det synes mig ikke forbedrer Sagen. — Ligger han i Høsebaandsordenen?

Page.

Ja vist gjør han. — Hvis han skulde give sig ud paa den Fart imod min Kone, saa vil jeg slippe hende løs til ham, og hvad han vinder hos hende andet end hvassse Ord, lad det komme over mit Hoved!

Strøm.

Jeg har ingen Mistanke til min Kone; men jeg vilde dog nødig bringe dem sammen. En Mand kan ogsaa være altfor tillidsfuld; jeg vil ikke gjerne have Noget paa mit Hoved; jeg kan ikke lade mig stille tilfreds med det.

Page.

Se, der kommer jo Rabalder Bårten i Høsebaandsordenen. Han har enten Vin i Hovedet eller Penge i Pungen, siden han seer saa lystig ud. — Hvad Nytt, Herr Bært? (Bårten og Dompap komme ind.)

Bårten.

Naa da, min Trompeter? Du er en Dannemand! — Cavaliero-Dommer, saa hør!

Dompap.

Jeg kommer, Herr Vært, jeg kommer. — God Aften, god Aften, god Aften, gode Herr Page! Herr Page, vil I gaae med os? vi har Løier for.

Værten.

Fortæl ham det, Cavaliero=Dommer; fortæl ham det, Trompeter!

Dompap.

Der skal være en Duel mellem Herr Hugh, den valliste Præst, og Cajus, den franske Doktor.

Strøm.

Kjære Herr Vært i Høsebaandsordenen, et Ord med Jer.

Værten.

Lad høre, Trompeter!

(gaaer tilside med Strøm.)

Dompap.

Vil I gaae med os og see paa det? Vor lystige Vært har paataget sig at maale deres Kaarder, og jeg troer, han har støvnet dem til Møde paa forskjellige Steder; for I kan troe, Præsten er ikke at spøge med, efter hvad jeg har hørt. Hør, nu skal jeg fortælle Jer, hvad Løier vi har for.

(gaaer tilside med Page.)

Værten.

Har du noget Klagemaal mod min Ridder, min Cavaliero=Gjæst?

Strøm.

Nei, paa ingen Maade; men jeg vil give Jer en Kande afbrændt Sæk, hvis I vil skaffe mig Udgang til ham og sige ham, at mit Navn er Bæk; det er blot en Spøg.

Værten.

Der er min Haand, Trompeter; du skal faae baade Udgang og Udgang; er du saa tilfreds? og dit Navn skal være Bæk. — Det er en lystig Ridder. — Vil I gaae med, Hjertensvenner?

Dompap.

Jeg kommer, Herr Vært.

Page.

Jeg har hørt, denne Fransmand skal være flink til at bruge sin Raarde.

Dompap.

O, Herr Page, jeg kunde fortælle Jer noget Andet. Nuomstunder har man Distancer, Parader og Stoccadet, og jeg veed ikke hvad; — Hjertet er det, Herr Page; her, her! — men jeg har levet den Tid, da jeg med mit Langsværd skulde faaet fire dygtige Karle til at springe som Rotter.

Værten.

Her, Gutter, her, her! skal vi saa slingre afsted?

Page.

Jeg gaaer med. Jeg vil hellere høre dem skjændes end see dem slaaes.

(Værten, Dompap og Page gaaer.)

Strøm.

Om ogsaa Page er en tillidsfuld Nar og stoler trygt paa sin Kones skøbelige Dyd, saa kan jeg dog ikke saa let forandre min Mening. Hun har været i Selskab med ham i Pages Hus, og hvad de har gjort der, det veed jeg ikke. Godt; jeg vil undersøge det nøiere, og jeg har en Forklædning, for at udforske Falstaff. Finder jeg hende tro, saa er min Umage ikke spildt; er hun det modsatte, saa er min Umage vel anbragt.

(gaaer.)

Anden Scene.

I Værtshuset Høsebaandsordenen.

(Falstaff og Pistol kommer ind.)

Falstaff.

Jeg vil ikke laane dig en Hvid.

Pistol.

Belan, saa være Verden da min Østers,

som jeg vil aabne med mit Sværd. — Jeg vilde betalt dig denne Sum igjen med Guds.

Falstaff.

Ikke en Hvid. Jeg har fundet mig i, at du har sat min Kredit i Pant. Jeg har lagt mig ud med mine gode Venner tre Gange for din og din Stalbroder Nymfs Skyld; ellers havde I nu figet ud imellem Jernstængerne ligesom et Par Bavianer. Jeg er fordømt til Helvede, fordi jeg har svoret for mine hæderlige Venner paa, at I var gode Krigsmænd og dygtige Karle, og da Frøken Birgitte havde mistet Skafet af sin Viste, satte jeg min Vre i Pant paa, at du ikke havde den.

Pistol.

Har vi ei delt? fik du ei tre Rigsorter?

Falstaff.

Med Rette, du Gæsthy, med Rette! troer du, at jeg vil risikere min Sjæl gratis? Med eet Ord, hæng ikke længer paa mig; jeg er ingen Galge for dig; — gaa; — en kort Kniv og en god Trængsel; — til din Residens Tøsenborg. — Du vil ikke bære et Brev for mig, du Kjeltring! — Du staaer paa din Vre! Hvad, du Topmaal af Nederdrægtighed! Det er Alt, hvad jeg selv kan gjøre, at passe nøie paa Grændserne af min Vre. Jeg, jeg, jeg selv maa sommetider lade Gudsfrigten ligge paa venstre Haand og svøbe min Vre ind i min Trang og snøe mig og hytte mig og lirke, og du, du Landstryger, du vil forstaa dine Låser og dine Vildkattebliske og dine Rippetalemaader og dine Storsfrydere der bag din Vres Ly? Saa du vil ikke gjøre det, du?

Pistol.

Jeg føier mig; hvad kan en Mand da meer?

(Robin kommer ind.)

Robin.

Herr Ridder, der er et Fruentimmer, der vilde tale med Jer.

Falstaff.

Lad hende komme nærmere.

(Madam Rask kommer ind.)

Madam Rask.

Godmorgen, Eders Velbaarenhed!

Falstaff.

Godmorgen, min gode Kone.

Madam Rask.

Nei, med Eders Tilladelse, ikke det.

Falstaff.

Naa, gode Pige, da.

Madam Rask.

Det kan jeg sværge paa; ligesaavel som min Moder den første Time efterat jeg var født.

Falstaff.

Jeg troer Jer, naar I sværger paa det. — Hvad vil I mig ellers?

Madam Rask.

Naa jeg bæere Eders Naade med et Ord eller to?

Falstaff.

To tusinde, min Smukke, og jeg vil bæere Jer med at høre derpaa.

Madam Rask.

Der er en Fru Strøm, Herre, — jeg beder, kom en Smule længer herhen. — Jeg selv er i Huset hos Herr Doktor Cajus.

Falstaff.

Naa, bliv ved; Fru Strøm, siger I, —

Madam Rask.

Ja, det er meget sandt, som Eders Velbaarenhed siger;

— vil Eders Velbaarenhed have den Gødhed at komme lidt længere herhen.

Falstaff.

Jeg indestaaer Jer for, at Ingen hører os; — mine egne Folk, mine egne Folk.

Madam Rask.

Er de det? Gud velsigne dem og gjøre dem til fine Tjenere!

Falstaff.

Naa, — Fru Strøm, — hvad hun?

Madam Rask.

Ja, Herre, hun er en god Skabning! — Ak, Gud, ak, Gud! hvad Eders Velbaarenhed er for en Skjelm! Naa, Gud forlade Jer og os alle, Amen!

Falstaff.

Fru Strøm, — naa da, — Fru Strøm, —

Madam Rask.

Uh, bevares! hele Historien fra først til sidst er den, at I har bragt hende i saadan en Gallopade, at det er et Vidunder. Den bedste Hofstaveleer af dem allesammen, naar Hoffet ligger i Windsor, kunde aldrig bragt hende i saadan en Gallopade. Og der har dog været Riddere og Grever og Kavalerer, med deres Karosser; jo, det skal jeg love for; Karosse paa Karosse og Brev paa Brev og Present paa Present; der lugtede saa yndigt, — bare Moskus, — og raslede af Silke og Guld, det skal jeg love for, — og saadan glante Talemaader, og saadan med Vin og Sukker, det bedste og det deiligste, saa det maatte have vundet ethvert Fruentimmers Hjerte; og jeg forsikrer Jer, de kunde ikke faae saameget som et Blink med Øinene af hende; — jeg fik selv tyve Kroner forærende imorges; men jeg blæser ad alle Kroner af den Slags, som man siger, undtagen paa Wrens Bei; — og jeg

Jeg forsikkrer Jer, de kunde aldrig faae hende til saameget som at
 nippe af Krus med den Stolteste af dem Alle, og der var
 dog Farler, ja, hvad mere er, Livdrabanter; men jeg forsikkrer
 Jer, det er hende Altsammen Gæt.

Falstaff.

Men, hvad siger hun om mig? sat Jer i Korthed, min
 kjære Hun-Merkurius.

Madam Rask.

Oh, bevares! hun har faaet Eders Brev, som hun
 takker Jer tusinde Gange for, og hun lader Jer vide, at hen-
 des Mand er ude imellem Ti og Elleve.

Falstaff.

Ti og Elleve?

Madam Rask.

Ja vist, og saa kan I komme og see det Portræt, I
 veed nok, siger hun; — Herr Strøm, hendes Mand, er ikke
 hjemme paa den Tid. Al! den søde Kone lever et daarligt
 Liv med ham; han er saadan en stinsyg Mand; hun lever et
 meget brydsomt Liv med ham, den Sjæl!

Falstaff.

Mellem Ti og Elleve. Hils hende fra mig, min gode
 Kone; jeg skal ikke svigte.

Madam Rask.

Naa, det var kjönt. Men jeg har ogsaa et andet
 Budskab til Eders Velbaarenhed. Fru Page sender Jer og-
 saa sin hjertelige Hilsen, — og det kan jeg hviste Jer i Øret,
 hun er saa dydelig og honnet og ærbar en Kone, — der aldrig
 forsømmer sin Morgen og Aftenbøn, kan jeg sige Jer, — som
 nogen i Windsor, hvem det saa er, og hun bad mig sige
 Eders Velbaarenhed, at hendes Mand er sjældent ude; men
 hun haaber, at der vil findes en beleilig Tid. Jeg har al-
 drig kjendt en Kone, der var saa forlibt i en Mand; ja, jeg

troer saa sandelig, at I har en Trolldom ved Jer; ja, det troer jeg rigtig.

Falstaff.

Nei, det kan jeg forsikre Jer; fraregnet den Tiltrækning, der kan ligge i mine gode Egenstaber, saa har jeg ingen andre Tryllemidler.

Madam Rast.

Gud velsigne Eders Sjæl for det!

Falstaff.

Men sig mig endelig en Ting; har Strøms Kone og Pages Kone betroet hinanden at de elsker mig?

Madam Rast.

Jo, det var rigtignok Løier! de har bedre Levemaade end som saa, skulde jeg troe; jo, det var rigtig en net Streg! — Men Fru Page beder, at I for Alting vil sende hende Eders lille Page; hendes Mand har saadan en vidunderlig Affectation for den lille Page, og Herr Page er rigtig en honnet Mand. Der er aldrig en Kone i Windsor, der har et bedre Liv, end hun har; gjør, hvad hun vil, siger, hvad hun vil, tager Alting, betaler Alting, gaaer iseng, naar hun lyfter, staaer op, naar hun lyfter, Alting er, som hun vil; og sandt er det, hun fortjener det; for er der en god Kone i Windsor, saa er det hende. I maa sende hende Eders lille Page; det er der ingen Redning for.

Falstaff.

Oh, ja; det vil jeg.

Madam Rast.

Saa, men gjør det, og sørg for, at han kan komme og gaae imellem Jer, og i alle Tilfælde maa I have et Kjendingsord imellem Jer, at I kan forstaae hinandens Mening, og Drengen behøver aldrig at forstaae Noget; for det er ikke godt, at Børn faae Noget at vide om, hvad syndigt er;

gamle Menneſter, det forſtaaer ſig, de have Diſcretion, ſom man ſiger, og de kjender til Verden.

Falſtaff.

Farvel; hils dem begge To fra mig; der er min Pung; jeg er endda i Eders Gjæld. — Dreng, følg med denne Kone. — (Madam Raſt og Robin gaae.) Det Budſkab gjør mig ganſte ør i Hovedet!

Piſtol.

Den Skude er et Poſtkib for Cupido.

Fleer Seil! gjør Jagt! klar til Bataille! fyr!

Prifen er min; hvis ei, lad Havet ſluge Alle!

(gaaer.)

Falſtaff.

Ja ſaa, gamle Hans! Friſt Mod! jeg vil ſætte mere Pris paa din gamle Krop, end jeg hidtil har gjort. Saa de ſeer efter dig endnu? Du, ſom har ſat ſaa mange Penge overſtyr, ſkal du endnu gaae af med Gevinſten? Kjære Krop, jeg takker dig. Lad dem kun ſige, „det var grovt gjort“; naar det er godt gjort, ſaa gør det Jngenting.

(Bardolph kommer ind.)

Bardolph.

Der er en Herr Bæk nedenunder, ſom gjerne vilde tale med Jer og gjøre Bekjendſkab med Jer, og han har ſendt Jer et Krus Sæk til Morgendrik.

Falſtaff.

Bæk er hans Navn?

Bardolph.

Ja, Herre.

Falſtaff.

Bed ham at komme ind. (Bardolph gaaer.) Saadanne Bække er mig velkomne, der ſtrømme over af ſaadan Bæde. — Ha! Ha! Fru Strøm og Fru Page, har jeg fanget Jer? fremad! Victoria!

(Bardolph kommer ind igjen med Strøm forklædt.)

Strøm.

Gud bevare Jer, min Herre!

Falstaff.

Iligemaade, min Herre. Vilde I tale med mig?

Strøm.

Det er dristigt af mig at falde Jer til Besvær saadan uden al Indledning.

Falstaff.

I er velkommen. Hvad er Eders Onste? Opvarter, lad os være alene.

(Bardolph gaaer.)

Strøm.

Min Herre, jeg er en Mand af Stand, der har givet mange Penge ud. Mit Navn er Bæk.

Falstaff.

Bedste Herr Bæk, jeg ønsker Eders nærmere Bekjendtskab.

Strøm.

Bedste Herr Johan, jeg beder om Eders, ikke for at falde Jer til Byrde; thi jeg vil sige Jer, at jeg anseer mig for at være bedre istand til at laane Penge ud, end I er, og dette har givet mig mere Mod til at trænge mig saa ubetimeligt ind til Jer; thi man siger jo, at hvor Penge gaaer foran, er alle Døre aabne.

Falstaff.

Penge er en god Krigsmand, Herre, og vil frem.

Strøm.

Meget sandt, og jeg har her en Pose med Penge, som er mig til Besvær; hvis I vil hjælpe mig at bære den, Herr Johan, saa tag det Hele eller det Halve for at lette mig Byrden.

Falstaff.

Min Herre, jeg veed ikke, hvormed jeg kan fortjene at være Eders Drager.

Strøm.

Jeg skal sige Jer det, min Herre, hvis I vil høre paa mig.

Falstaff.

Tal, min gode Herr Bæk; det vil være mig en Glæde at være Eders Tjener.

Strøm.

Min Herre, jeg har hørt, at I er en lærd Mand, — jeg vil fatte mig i Korthed, — og I er en Mand, som længe har været mig bekendt, endstjønt jeg aldrig har haft saa god Leilighed, som jeg har haft Attraa efter at gjøre Bekjendtskab med Jer. Jeg vil aabenbare Jer Noget, hvorved jeg i høi Grad maa blotte min egen Skøbelighed. Men, bedste Herr Johan, imens I har det ene Die fæstet paa mine Daarskaber, naar I hører mig bekjende dem, saa fæst det andet paa Listen over Eders egen, saa vil jeg slippe med saa meget lettere en Dadel, som I selv veed, hvor let det er at komme til at støde an paa den Maade.

Falstaff.

Jeg forstaaer Jer. Bliv ved.

Strøm.

Der er en Dame her i Byen; hendes Mand hedder Strøm.

Falstaff.

Godt.

Strøm.

Jeg har længe elsket hende, og jeg forsikrer Jer, jeg har anvendt Meget paa hende, fulgt hende med forelsket Opmærksomhed, staffet mig alle mulige Leiligheder til at træffe

hende, tilkjøbt mig enhver ubetydelig Anledning til at faae et fattigt Glimt af hende; jeg har ikke blot kjøbt mange Foræringer til hende, men betalt Mange rigeligt for at faae at vide, hvilke Foræringer hun helst ønskede; kort sagt, jeg har forfulgt hende ligesom Kjærligheden har forfulgt mig, og det vil sige, paa alle Leiligheders Binger. Men hvad jeg saa har fortjent, enten for mit Sindelag eller for mine anvendte Beføstninger, — Belønning, veed jeg, har jeg aldrig faaet, undtagen forsaavidt Erfaring er en dyrebar Perle; den har jeg kjøbt for en umaadelig Pris, og den har lært mig at sige:

„Som Skyggen Elstov flyer, naar Rigdom den forfølger, forfølger den, der flyer, og flyer den, der forfølger.“

Falstaff.

Har I faaet noget Løfte om Bønghørelse af hende?

Strøm.

Aldrig.

Falstaff.

Har I bestormet hende med Bønner derom?

Strøm.

Aldrig.

Falstaff.

Af hvad Bestaffenhed var Eders Kjærlighed da?

Strøm.

Ligesom et smukt Hus, der er bygget paa anden Mands Grund; saa jeg har mistet min Bygning ved at tage feil ad Stedet, hvor jeg opførte den.

Falstaff.

I hvilken Hensigt har I betroet mig dette?

Strøm.

Naar jeg har sagt Jer det, har jeg sagt Jer Alt. Nogle sige, at sjønt hun forekommer mig ærbar, driver hun dog andensteds sin Lystighed saa vidt, at man gjør ondskabsfulde

Bemærkninger om hende. Se nu, Herr Johan, her er Kjernen i min Plan. I er en Kavaleer af udmærket Optrædelse, med beundringsværdige Talegaver, og som har Udgang alle vegne; I er anset paa Grund af Eders Rang og Personlighed og almindelig agtet for Eders Egenskaber som Krigsmand, Hofmand og Værd.

Falstaff.

O, min Herre!

Strøm.

J kan troe det; thi J veed det. — Her er Penge; giv dem ud, giv dem ud, giv mere ud, giv ud Alt, hvad jeg eier; men stænk mig blot til Gjengæld saameget af Eders Tid, som behøves til en Elfskovsbeleiring af denne Fru Strøms Dyd. Brug Eders Beilekunst; saa hende til at søie Jer; hvis nogen Mand kan det, saa kan J saa let som Nogen.

Falstaff.

Vilde det tjene Eders hestige Videnkab, at jeg vandt, hvad J ønskede at nyde? det forekommer mig, at det er temmelig bagvendte Midler, J foreskriver Jer selv.

Strøm.

O, forstaa min Mening rigtigt. Hun boer nu saa trygt i sin Vres Herlighed, at mit Hjertes Daarstaber ikke vover at vise sig for hende; hun er for straalende, til at man kan see lige paa hende. Hvis jeg nu kunde komme til hende med en Optrædelse i Haanden, saa havde mine Bønner et Exempel og et Argument til at tale deres Sag; saa kunde jeg drive hende ud af hendes Forstandsninger, — hendes Dyd, hendes gode Navn og Rygte, hendes Vgteskabsløfte og de tusinde andre Bolværker, som nu er altfor stærkt befæstede imod mig. Hvad siger J til det, Herr Johan?

Falstaff.

Herr Bæk, jeg vil for det første være saa fri at tage

Eders Pung (tager Pungen); dernæst giv mig Eders Haand, og endelig, saa sandt jeg er en Kavaleer, Fru Strøm skal være Eders, hvis I vil.

Strøm.

O, bedste Herre!

Falstaff.

Herr Bæk, jeg siger, hun skal.

Strøm.

Vær ikke bekymret for Penge, Herr Johan; I skal ikke savne.

Falstaff.

Vær ikke bekymret for Fru Strøm, Herr Bæk; I skal ikke savne hende. Jeg kan fortælle Jer, hun har selv indbudet mig til et Stævnenøde; just som I kom ind til mig, gik hendes Medhjælp eller Haandlangerse fra mig. Som jeg siger, mellem Ti og Elleve skal jeg være hos hende; thi paa den Tid er hendes Mand, den skinsyge Kanaille, ude. Kom til mig i aften, saa skal I faae at høre, hvad Held jeg har havt.

Strøm.

Det var en sand Lykke, at jeg gjorde Eders Bekjendtskab. Kjender I Strøm, Herre?

Falstaff.

Pokker i Bøld med den stakkels Hanrei! jeg kjender ham ikke. — Jeg gjør ham dog nok Uret, naar jeg kalder ham Stakket; man siger jo, at den skinsyge Slyngel af en tam Hanrei har hele Dynger af Penge, og derfor er det jeg finder Behag i hans Røne; jeg vil bruge hende som Nøglen til den elendige Hanreis Pengesiste, og der vil jeg holde Høstgilde.

Strøm.

Jeg vilde ønske, I kjendte Strøm, for at I kunde tage Jer iagt for ham, naar I faae ham.

Falstaff.

Poffer tage den Spidsborger, den Smørsalter-Lommel! jeg skal kysse ham fra Vid og Sands; jeg skal dominere ham med min Knippel; den skal svæve som en Komet over hans Horn. Herr Bæk, I skal see, jeg skal kuste den Bondefnold, og I skal favne hans Kone. — Kom til mig i god Tid iaften; Strøm er en Æsel, og jeg vil forøge hans Titler; I, Herr Bæk, skal kjende ham baade som en Æsel og som en Hanrei; kom til mig i god Tid iaften.

(gaaer.)

Strøm.

Den fordomte epifuræiske Slyngel! Mit Hjerte er nærvæb at sprænges af Harm. Hvem vil nu sige, at dette er blind Skinsyge? Min Kone har sendt ham Bud; Timen er aftalt; Alting er klappet og klart. Skulde Nogen have troet det? — Hvilket Helvede det dog er at have en troløs Hustru! Min Ægtefæng skal bestjæmmes, mit Pengefrin plyndres, mit Navn og Rygte skamfiles, og jeg skal ikke blot tage imod denne nedrige Fornærmelse, men finde mig i at der tillægges mig Smædenavne, og det af ham, der har gjort mig denne Tort! — Dgenavne! Skjældsord! — Amaimon, Lucifer, Barbason klinger godt, sjønt det er Djævelens Tilnavne, Navne paa onde Aander; men Hanrei! tam Hanrei! Djævelen selv har ikke saadant et Navn! — Page er et Æsen, et sorgløst Æsen! han vil troe sin Kone, han vil ikke være skinsyg. Jeg vil heller betroe mit Smør til en Flamlænder, min Ost til Walliseren, Pastor Hugh, min Afværitflaske til en Irælænder, og min Pasgjænger, naar den skal røres, til en Tyb, end jeg vil betroe min Kone til sig selv. Saa smeder hun Komplotter, saa spinder hun Kabaler, saa lægger hun Planer; og hvad de beslutter i deres Hjerte at sætte igjennem, det sætter de igjennem, om saa Hjertet skal briste ved

det. — Himlen fte Tak for min Skinsyge! — Klokken Elleve er Timen! Jeg vil komme dem i Forføbet; jeg vil afløre min Røne; hævne mig paa Falstaff og lee ad Page. Jeg vil strax ifærd dermed; heller tre Timer for tidligt end et Minut for sent. Fy! fy! fy! Hanrei! Hanrei! Hanrei!

Tredie Scene.

Windsors Dyrehave.

(Cajus og Rugby komme ind.)

Cajus.

'Ans Rugby!

Rugby.

Herre.

Cajus.

'Bad er Klokken, 'Ans?

Rugby.

Det er over den Tid, da Herr Hugh havde lovet at møde.

Cajus.

Parbleu! 'an 'ar frelst sit Liv, at 'an iff' komme! 'an læst sin Bibel godt, at 'an iff' komme; **Par dieu,** 'Ans Rugby, 'an er død allerede, 'vis 'an komme!

Rugby.

Han er flog, Herre; han vidste nok, at Eders Belbaarenhed vilde stifte ham ihjel, hvis han kom.

Cajus.

Parbleu! en Silb iff' saa død, som jeg stift' 'am død! Tag din Raard', 'Ans; jeg vise dig, 'vordan jeg stift' 'am død.

Rugby.

Na, Herre! jeg kan ikke sægte.

Cajus.

Du Skurk, tag din Raard'!

Rugby.

Lad være, der kommer Folk.

(Bærten, Dompap, Slatte og Page komme ind.)

Bærten.

Gud velsigne dig, Trompeter!

Dompap.

Guds Fred, bedste Herr Doktor Cajus!

Page.

Hvor gaaer det, min gode Herr Doktor?

Slatte.

God Morgen, Herre.

Cajus.

'Bad er All' I, en, to, tre, fir', komme for?

Bærten.

For at see dig sægte, for at see dig støde, see dig parere, see dig her, see dig der, see din **punto, stoccato, distante, montante**. Er han død, min Æthiopier? er han død, min Francisco? ha, Trompeter! Hvad siger min Aesculapius? min Galenus? mit Hyldehjerte? ha! er han død, min Trompeter Staldrand? er han død?

Cajus.

Par dieu! det er den største Polstron Ubekat af Præst i Verden; 'an 'ar ikke vist sin Ansigt.

Bærten.

Du er en Castilianer, Kong Uringlas! Hektor af Græfenland, min Gut!

Cajus.

Seg beder Jer, vær Bidne, at mig vente sex eller syv, to tre Timer efter 'am og 'an iff' komme!

Dompap.

Det er fornuftigt gjort af ham, Doktor Cajus; han ku-

rerer Sjæle, og I kurerer Legemer; hvis I vilde slaaes, saa gik I stik imod Eders Kald; er det ikke sandt, Herr Page?

Page.

Herr Dompap, I har selv været en dygtig Fægter, skjønt I nu er en Fredens Mand.

Dompap.

Saa, Hille-mænd, Herr Page; vel er jeg nu en gammel Mand og en Fredens Mand; men naar jeg seer dragne Klinge, saa klør mine Fingre efter at være med; om vi ogsaa er Dommere og Doktorer og Geistlige, Herr Page, saa har vi dog Noget af vor Ungdom i os; vi er Sønner af Kvinder, Herr Page.

Page.

Saa, det er sandt, Herr Dompap.

Dompap.

Det viser Erfaringen, Herr Page. Herr Doktor Cajus, jeg er kommen for at hente Jer hjem. Jeg er edsboren Fredsdommer. I har vist Jer som en forstandig Læge, og Herr Hugh har vist sig som en forstandig og taalmodig Geistlig; I maa gaae med mig, Herr Doktor.

Bærten.

Undstyld, Dommer-Gjæst. — Et Ord, Mosjø Riggervand!

Cajus.

Riggervand? 'vat er det?

Bærten.

Riggervand betyder paa vort engelske Maal Lapperhed, Trompeter!

Cajus.

Par dieu! saa 'ar jeg lif' saa meget Riggervand i mig som nogen Engelftmand. — Den lurvede 'Ans Kvast Præstevand! par dieu! jeg vil stjar' af 'ans Dren.

Bårten.

Jo, han vil nok rakke dig dygtigt til, Trompeter!

Cajus.

Rakke til? 'vat er det?

Bårten.

Det vil sige, han vil gjøre dig Afbigt.

Cajus.

Parbleu, mig see paa, 'an rakke mig til; parbleu, mig vil 'av' det.

Bårten.

Jeg skal drive ham til det eller ogsaa lade ham løbe.

Cajus.

Mig takke for det.

Bårten.

Ja meer end det, Trompeter. — Men først, Herr Gjest og Herr Page og Cavaliero Slatte, (affides til dem.) gaaer I gennem Byen til Frogmore?

Page. (affides.)

Herr Hugh er vel der, ikke?

Bårten. (ligeledes.)

Det er han. Se, hvad Humør han er i, og jeg vil føre Doktoren omkring ad Engene. Er det godt?

Dompap. (ligeledes.)

Det vil vi gjøre.

Page, Dompap og Slatte.

Farvel, bedste Herr Doktor!

(de gaae.)

Cajus.

Parbleu, mig vil stikk' ihjel den Præst; 'an taler for en 'Ans Kvast til Anna Page.

Bårten.

Lad ham døe; men stik først din Utaalmødighed i Ste-

den; slaa koldt Vand i Galden; gaa med mig om ad Engen gjennem Frogmore; jeg vil føre dig til et Sted, hvor Jomfru Anna er i en Bondegård til et Gilde, og du skal beile; Courage! — er det saa godt?

Cajus.

Parbleu! mang' Tak for det. Parbleu! mig godt lid' Jer, og mig stoff' Jer de gode Gæster, Jarl, Ridder, Baroner, Kavalerer, mine Patienter.

Bærten.

Til Gjengjæld vil jeg hjælpe dig af med Anna Page; er det saa godt?

Cajus.

Parbleu! det er godt; vel talt!

Bærten.

Lad os saa slingre afsted.

Cajus.

Følg mig i 'Glene, 'Ans Rugby!

(de gaae.)

Tredie Act.

Første Scene.

En Eng ved Frogmore.

(Herr Hugh Evans og Søsle komme ind.)

Evans.

Nu peder jeg Jer, gode Herr Slattes Tjener, min Ven Søsle ved Navn, hvilken Vej har I seet efter Herr Cajus, som kalder sig Doctor Medicinæ?

Sølle.

Jh, Herre, ad Porten til og ad Skoven til, alle Veie, gamle Windsorvei og alle Veie, undtagen ad Byveien.

Evangs.

Jeg anmoder Jer indstændeligen, at I vil ogsaa see ad den Veie.

Sølle.

Det skal jeg, Herre.

Evangs.

Rut bevare mig, hvor jeg er fuld af Galde og skjælvende i mit Sind! — Det skal klæde mig, om han har narret mig. — Hvor melankolsk jeg er! — Jeg vil slaae ham hans Uringlas om hans Skarns Pandebraast, naar jeg faaer gode Leiligheder dertil. — Rut hjælpe mig!

(singer.)

„Smaapæffes Rislen stemmer i
Sangfugles Elskovsmelodi;
vor Rosenseng vi rede plødt,
hvor tusind Blomster dufte sødt.

Smaapæffes —

Rut forparme sig! jeg har stor Lyst til at græde.

„Sangfugles Elskovsmelodi; —
dengang jeg sad i Pappylon, —
hvor tusind Blomster dufte sødt, —
Smaapæffes, —

Sølle.

Der kommer han henne; denne Veie, Herr Hugh.

Evangs.

Han er velkommen.

„Smaapæffes Rislen stemmer i“, —

Himlen pestjærme den retfærdige Sag! — Hvad Baaben har han?

Sølle.

Ingen Vaaben, Herre; der kommer min Herre, Herr Dompap og en anden Herre fra Frogmore over Stenten, denne Vej.

Evans.

Værsgod, fiv mig min Kappe, eller ogsaa hold den paa Armen.

(Page, Dompap og Slatte komme ind.)

Dompap.

Hvor gaaer det, Herr Pastor? Godmorgen, bedste Herr Hugh! At faae en Spiller fra Terningerne og en lærd Mand fra sin Bog, det er jo et Vidunder.

Slatte.

At, søde Anna Page!

Page.

Guds Fred, Herr Hugh!

Evans.

Kut pebare Jer for sin Parmhjertigheds Skyld Allesammen!

Dompap.

Hvad! Sværdet og Skriften! Studerer I dem begge, Herr Pastor?

Page.

Og ungdommelig endnu, i Trøie og Buxer, paa denne kolde Forkjølelsesdag?

Evans.

Der er Grunde og Aarsager dertil.

Page.

Vi ere komne for at gjøre Jer en Bennetjeneste, Herr Pastor.

Evans.

Meget godt; hvad er det?

Page.

Derhenne er der en meget agtbar Herre, som formodentlig er bleven fornærmet af En eller Anden, og nu er han kommen saa stærkt paa Kant med sin egen Værdighed og Sindighed, som I kan tænke Jer.

Dompap.

Jeg har nu levet en tre Snesse Aar og derover, og aldrig har jeg hørt, at en Mand af hans Stilling og Værdighed og Værdom har fjernet sig saa langt fra, hvad han skylder sig selv.

Evans.

Hvem er han?

Page.

Jeg troer, I kjender ham; Herr Doktor Cajus, den berømte franske Læge.

Evans.

Kut forlade mig alle mine Synder! jeg saa'e lige saa gjerne, I talte om en Tallerken Suppe!

Page.

Hvad for Noget?

Evans.

Han kjender ikke mere til Hippocrates og Gallen — og desuden er han en Hallunk, saa krysteragtig en Hallunk, som I kan ønske Jer at gjøre Bekjendtskab med.

Page. (til Dompap.)

Jeg tør spørge paa, at han er den Mand, der skulde slaaes med ham.

Slatte.

O, søde Anna Page!

Dompap.

Det lader til det efter hans Vaaben; — hold dem fra hinanden; — der kommer Doktor Cajus.

(Bårten, Cajus og Rugby komme ind.)

Page.

Nei, gode Herr Pastor, hold Eders Raarde i Steden.

Dompap.

Og gjør I det samme, gode Herr Doktor.

Bårten.

Tag Baabnene fra dem, og lad dem forklare sig. Lad dem beholde deres Lemmer hele og lemlæste vort engelske Sprog.

Cajus.

Jeg be'r Jer, lad mig tale Jer et Ord i Dret: 'Vor-
for I iff' møt' mig?

Evans.

Jeg anmoder Jer, brug Eders Besindighed; for Him-
lens Skyld!

Cajus.

Parbleu! I er de Poltron, de 'Ans Kvast, de 'Ans
Abekat!

Evans.

Jeg peder Jer, lad os ikke være til Latter for andre
Folks Morstab. Jeg anmoder Jer i Venstab, og jeg vil
fibe Jer Satisfaction paa en eller anden Maade, — jeg vil
flaa Jer Uringlas i Jer Skarns Pandebraast, fordi I har
svigtet Jert Møde og vore Aftaler.

Cajus.

Diable! — 'Ans Rugby! — 'Err Bært i 'Dsebaands-
ordenen! 'Ar jeg iff' vente paa 'am, at stikk' 'am død, 'ar
jeg iff' paa den Plads, jeg aftalt'?

Evans.

Naa, saasandt jeg er en Christen Sjæl! seer I, her er
den aftalte Plads; lad Bårten i Høsebaandsordenen være
Dom.

Bårten.

Hold Fred, siger jeg, Galler og Gaeler, Fransmand og Walliser, Sjælehelbreder og Legemshelbreder!

Cajus.

Ja, dette meget godt; ypperlig!

Bårten.

Stille, siger jeg; hør Bårten i Høsebaandsordenen. Er jeg en Politikus? er jeg fin? er jeg en Machiavel? Skal jeg miste min Doktor? nei, han giver mig Hjerteqvælgelse og Lungebevægelse. — Skal jeg miste min Pastor, min Præst, min Herr Hugh? nei, han giver mig Sententser og Nonsensfer. Giv mig din Haand, Jordisse! — saa! — giv mig din Haand, Himmelfste! — saa! — Lærde Gutter! jeg har narret Jer begge To; jeg har vist Jer til forkerte Steder. Eders Hjerter er stærke; Eders Skind er helt, og lad en Bolle afbrændt Sæt blive Enden derpaa. Naa, tag deres Kaarder i Pant! — Følg mig, Fredens Søn! følg, følg, følg!

Dompap.

Jo, det er en rigtig Galfrands af Bært. Følg med, mine Herrer, følg med!

Slatte.

Ak, du søde Anna Page!

(Dompap, Slatte, Page og Bårten gaar.)

Cajus.

Ha! forstaa jeg det? Nr de gjort Nar af os? Ha, ha!

Evans.

Det er godt; han har gjort os til Spektakel. Jeg anmoder Jer, lad os være Venner, og lad os slaae vore Hoveder sammen, for at faae Hævn over den skædede, skurvede, Snydekumpan, Bårten i Høsebaandsordenen.

Cajus.

Parbleu! Af al mit Hjerte! 'an lov' mig at bring' mig, 'vor Anna Page er; 'an narre mig med.

Evans.

Godt; jeg vil slaae ham paa Skallen. Kom nu.

(de gaae.)

Anden Scene.

En Gade i Windsor.

(Fru Page og Robin komme ind.)

Fru Page.

Naa, gaa videre, min lille Kavaleer! du har været vant til at gaae bagefter, og nu gaaer du foran; hvilket synes du bedst om, vise Bei for mine Dine eller øine din Herres Hæle?

Robin.

Jeg vil sandelig heller gaae foran Jer som en Mand end bagefter ham som en Dværg.

Fru Page.

O, du er en galant Dreng; jeg seer nok, du vil blive en Hofmand.

(Strøm kommer ind.)

Strøm.

God Dag, Fru Page, hvorhen gjælder Reisen?

Fru Page.

Jeg agter saamænd at besøge Eders Hustru; er hun hjemme?

Strøm.

Ja, og hun er saa ørkesløs, at hun neppe kan hænge sammen af Mangel paa Selskab. Jeg tænker, at hvis Eders Mænd var døde, vilde I To gifte Jer.

Fru Page.

Ja, det er vist nok, — med to andre Mænd.

Strøm.

Hvor har I faaet den nydelige Veirhane fra?

Fru Page.

Jeg kan ikke sige Jer, hvad Pokker han hedder, som min Mand fik ham af. Hvad er det, din Ridder hedder, min Gut?

Robin.

Herr Johan Falstaff.

Strøm.

Herr Johan Falstaff!

Fru Page.

Ja, ja; jeg kan aldrig komme paa Folks Navne. Der er saadan en Fortrolighed mellem min Mand og ham. — Er Eders Kone saa virkelig hjemme?

Strøm.

Jo, hun er virkelig.

Fru Page.

Med Eders Tilladelse; jeg længes saa inderlig efter at see hende.

(Fru Page og Robin gaae.)

Strøm.

Har Page en Hjerne? har han Dine? har han Tanker? Sandelig, de sover, han har ingen Gavn af dem. — Den Dreng kan jo bære et Brev tyve Mil lige saa let som en Kanon kan træffe Skiven paa tyve Dussin Skridt. — Han lægger selv sin Kones Kjærlighedshistorier tilrette; han giver hendes Daarstab frit Spillerum og den bedste Veilighed, og nu gaaer hun til min Kone og Falstaffs Dreng med hende. Den Byge kan man da høre fløite i Vinden. — Og Falstaffs Dreng med hende! — Smukt Komplot! godt anlagt! — og vore rebelfste Koner dele Fordømmelsen imellem sig. — Godt; jeg vil gribe ham, pine min Kone, rive det laante

Erbarhedsflor af den stinbellige Fru Page, stille Page frem for Alverden som en ligegyldig og søielig Uttæon, og til denne voldsomme Fremgangsmaade vil alle vore Naboer raabe Bravo. (Kloffen slaaer.) Kloffen giver mig Signalet. Min Forvisning byder mig at undersøge Sagen. Jeg skal finde Falstaff der; man vil snarere rose end spotte mig; thi det er saa sikkert som Jordens faste Grundvold, at Falstaff er der; — jeg vil gaae.

(Page, Dompap, Slatte, Vænten, Evans, Cajus og Rugby komme ind.)

Page, Dompap o. s. v.

See Goddag, Herr Strøm!

Strøm.

Det var min Tro en hel Sværm. Jeg har Lystighed hjemme, og jeg beder Jer at gaae med mig Allesammen.

Dompap.

Jeg maa bede mig undskyldt, Herr Strøm.

Slatte.

Det maa jeg ogsaa; vi har aftalt at spise til Middag med Gomsfru Anna, og jeg vilde ikke bryde mit Ord til hende for flere Penge, end jeg vil nævne.

Dompap.

Vi har længe gaaet og tænkt paa et Parti imellem Gomsfru Anna Page og min Fætter Slatte, og idag skal vi have Svar.

Slatte.

Jeg haaber, jeg har Eders Samtykke, Fader Page?

Page.

Det har J, Herr Slatte, og jeg staaer paa Eders Side; — men min Kone, Herr Doktor, er ganske paa Eders Parti.

Cajus.

Ja, parbleu! og Pigen er forelsket i mig; det fortæller min Amm' Rast.

Bærten.

Hvad siger I til den unge Herr Fenton? han springer, han danser, han har Dine med Ungdom i, han skriver Vers, han taler høitideligt, han duster som April og Mai; han tager hende, han tager hende; han har Lykkeblomsten; han tager hende.

Page.

Ikke med mit Samtykke; det kan I stole paa; den Herre har Ingenting; han holdt Omgang med den gale Prinds og Poins; han er for høit paa Straa; han forstaaer sig paa altfor mange Ting. Nei, min Formue skal ikke laane ham en Finger til at knytte en Knude i hans Lykkenet. Hvis han tager hende, saa lad ham tage hende, som hun er; den Formue, jeg har, følger med mit Samtykke, og mit Samtykke gaaer ikke den Wei.

Strøm.

Jeg beder Jer hjerteligt, at Nogle af Jer vil gaae hjem med mig til Middag; foruden Beværtningen skal I faae Morstab; jeg vil vise Jer et underligt Dyr. — Herr Doktor, I maa gaae med; det maa I ogsaa, Herr Page, og I, Herr Hugh.

Dompap.

Naa, saa Farvel; — desto mere frit kan vi beile hos Herr Pages.

(Dompap og Slatte gaae.)

Cajus.

Gaa hjem, 'Ans Rugby; jeg komm' snart.

(Rugby gaaer.)

Bærten.

Farvel, Hjertens Gutter! jeg vil hjem til min brave Ridder Falstaff og drikke Kanariesæk med ham.

(gaaer.)

Strøm. (affides.)

Jeg tænker, jeg skal stænke i for ham først og spille op for ham til en Springedands. — (høit.) Skal vi saa gaae, mine Herrer?

Alle.

Vi gaaer med for at see det underlige Dyr.

(de gaae.)

Tredie Scene.

Et Værelse i Strøms Hus.

(Fru Strøm og Fru Page komme ind.)

Fru Strøm.

Heida, Hans! Robert!

Fru Page.

Rast, rast! er Klædefurven —

Fru Strøm.

Jo, det kan I stole paa. — Robert, Robert!

(To Tjenere komme ind med en Klædefurv.)

Fru Page.

Stynd Jer, stynd Jer!

Fru Strøm.

Sæt den her.

Fru Page.

Giv Eders Folk Bested; vi maa stynde os.

Fru Strøm.

Hør nu, som jeg sagde Jer før, Hans og Robert, hold Jer færdige her tæt ved i Bryggerstet, og naar jeg kalder pludseligt paa Jer, saa kom frem og tag uden Ophold og uden Omsvøb den Kurv paa Eders Skuldre og trav saa affted med den alt hvad I kan til Blegepladsen paa Engen ved Datchet og tøm den saa ud i Muddergroften tæt ved Siden af Themsen.

Fru Page.

Kan I besørge det?

Fru Strøm.

Jeg har sagt dem Bæstet fra først til sidst, og de behøver ingen videre Underretning. — Gaa nu og kom, naar jeg kalder paa Jer.

(Tjenerne gaae.)

Fru Page.

Der kommer lille Robin.

(Robin kommer ind.)

Fru Strøm.

Naa, min lille Følkeunge, hvad Nytt bringer du?

Robin.

Herr Johan, min Herre, er kommen ind ad Bagporten, Fru Strøm, og beder om Tilladelse til at hilse paa Jer.

Fru Page.

Du lille Fastelavnsdukke, har Du været os tro?

Robin.

Ja, det kan jeg sværge paa. Min Herre veed ikke af, at I er her, og han har truet mig med evig Frihed, hvis jeg siger Jer det; for han sværger paa, at han vil jage mig bort.

Fru Page.

Du er en god Dreng; den Tavsshed, du har vist, skal blive dig en Skrædder og staae dig en ny Jakke og Buxer. — Nu vil jeg skjule mig.

Fru Strøm.

Gjør det. — Gaa og sig til din Herre, at jeg er alene.

— Fru Page, husk paa Ederes Rolle.

(Robin gaaer.)

Fru Page.

Det kan I stole paa; gjør jeg ikke det, maa I pibe mig ud.

(gaaer.)

Fru Strøm.

Nu skal vi tage denne fugtige Svamp, den plumpe Vandmelon under Behandling og lære ham at skjelne Turtelduer fra Skader.

(Falstaff kommer ind.)

Falstaff.

„Har jeg dig nu, min himmelske Jubel?“ — Ha! lad mig nu døe; thi jeg har levet længe nok. Dette er min Ergjerrigheds høieste Maal. O, salige Stund!

Fru Strøm.

O, kjære Herr Johan!

Falstaff.

Fru Strøm, jeg kan ikke bedrage, jeg kan ikke føre Sladder. Nu maa jeg nære et syndigt Ønske: jeg vilde ønske, din Mand var død; jeg vil sige det til den ypperste Adelsmand: jeg vilde gjøre dig til min Ridderfrue.

Fru Strøm.

Jeg Eders Ridderfrue, Herr Johan? Ak, jeg vilde blive en bedrøvelig Ridderfrue!

Falstaff.

Lad Frankrigs Hof vise mig En, der er din Lige! jeg seer, hvorledes dit Die vilde kappes med Diamanten; du har just den rette Buehvælving paa Diebrynet, som passer til et Hovedtøj à la **Vaisseau**, til en **Vaillant** eller hvilkensomhelst venetiansk Mode.

Fru Strøm.

O, en simpel Hue, Herr Johan! Andet passer ikke til mine Diebryn, og det knap nok.

Falstaff.

Du er en Skjelm, naar du taler saaledes; du vilde blive en fuldkommen Hofdame, og dine faste Trin vilde give din Gang et ypperligt Sving i et halbrunt Fiskebensstjort.

Jeg seer, hvad du vilde være, hvis ikke „Lykken var din Fjende“. Naturen er din Ven; naa, det kan du ikke skjule.

Fru Strøm.

Tro mig; der er ikke saadant Noget ved mig.

Falstaff.

Hvad har da bragt mig til at elske dig? Lad det overtyde dig om, at der er noget Overordentligt ved dig. Jeg kan ikke lave Fraser og sige, at du er det og det, ligesom disse læspende Hvidtjørnsknopper, der trikke om som Piger i Mandstragt og dufte som Apothekergaden i Urtetiden. Det kan jeg ikke; men jeg elsker dig, Ingen uden dig, og du er det værd.

Fru Strøm.

Bedrag mig ikke, Herre; jeg er bange for, at I elsker Fru Page.

Falstaff.

Du kunde ligesaa gjerne sige, at jeg elskede Indgangen til Gjældsængslet, hvilket jeg hader som Røgen af en Kalkovn.

Fru Strøm.

Godt; Himlen veed, hvor høit jeg elsker Jer, og I skal engang erfare det.

Falstaff.

Bevar det Sind; jeg vil gjøre mig værdig dertil.

Fru Strøm.

Nei, jeg maa sige Jer, det er I allerede; ellers kunde jeg jo ikke have det Sind.

Robin. (udenfor.)

Fru Strøm, Fru Strøm! her er Fru Page ved Gadedøren, hed og pustende og seer helt vild ud og vil endelig tale med Jer strax.

Falstaff.

Hun maa ikke see mig her; jeg vil søge Ly bag Arras-Tapetet.

Fru Strøm.

O ja! gjør det! hun er en rigtig Sladdertasse.

(Falstaff skjuler sig.)

(Fru Page og Robin komme ind.)

Hvad er der paafærde? hvad er det dog?

Fru Page.

O, Fru Strøm, hvad har I gjort! I er bestjæmmet, I er fortabt, I er ulykkelig for Livstid!

Fru Strøm.

Hvad er der da paafærde, kjære Fru Page?

Fru Page.

Gud forbarme sig, Fru Strøm! I har saa brav en Mand til Husbond, og saa give ham saadan Anledning til Mistanke!

Fru Strøm.

Hvad for Anledning til Mistanke?

Fru Page.

Hvad for Anledning til Mistanke? Fy skam Jer! hvor jeg dog har taget feil ad Jer!

Fru Strøm.

Men Herre Gud! hvad er der da paafærde?

Fru Page.

Eders Mand er paa Veien herhen med alle Retsbetjente i Windsor for at søge efter en Kavalier, som han siger, er her i dette Dieblif med Eders Samtykke for at misbruge hans Fraværelse. I er ulykkelig.

Fru Strøm. (sagte.)

Tal høiere. — (høit.) Det er dog vel ikke muligt?

Fru Page.

Bed I Vorherre om, at det ikke maa være muligt, at I har saadan en Mand her; men vist er det, at Eders Husbond er paa Veien herhid med det halve Windsor i Hælene

for at søge efter en saadan Person. Jeg løb isorveien for at sige Jer det. Hvis I veed Jer fri, skal det glæde mig; men har I en god Ven her, saa saa ham bort, saa ham bort! Tab ikke Besindelsen; tag Jer sammen; forsvær Eders gode Navn og Rygte, eller sig Farvel for evigt til Eders Livs Lykke.

Fru Strøm.

Hvad skal jeg gjøre? Der er en Herre her, kjære Veninde, og jeg frygter ikke saa meget for min egen Skam som for hans Fare. Jeg vilde gjerne give tusinde Pund til, at han var ude af Huset!

Fru Page.

Saa for Pokker! staa ikke der med Eders „Jeg vilde gjerne!“ og „Jeg vilde gjerne!“ — Eders Mand er her strax; tænk paa et Middel til at faae ham bort; her i Huset kan I ikke skjule ham. — O, hvor I har bedraget mig! — Se, her staaer en Kurv; hvis han er af nogenlunde rimeligt Omfang, saa kan han krybe i den, — og kast smudset Linned over ham og lad, som det skal bringes til Badst, — eller hør, — det er jo Blegetid; lad Eders to Karle bære ham ud paa Datchet Eng.

Fru Strøm.

Han er for tyk til at gaae i Kurven. Hvad skal jeg gjøre?

(Falstaff kommer frem.)

Falstaff.

Lad mig prøve! lad mig prøve! o, lad mig prøve! — Jeg vil derned! jeg vil derned! følg Eders Venindes Raad; jeg vil derned!

Fru Page.

Hvad? Herr Johan Falstaff? — Og dette Brev, I skrev mig til, Ridder?

Falstaff. (affides til Fru Page.)

Jeg elsker dig og Ingen uden dig; hjælp mig bort!!
lad mig krybe hermed! jeg vil aldrig —

(kryber ned i Kurven; Damerne bedække ham med Kinned.)

Fru Page.

Hjælp til at skjule din Herre, Dreng. — Kald paa
Eders Folk, Fru Strøm. — Du fælske Ridder!

Fru Strøm.

Heida! Hans! Robert! Hans!

(Robin gaar ud; Tjenerne komme ind igjen.)

Tag det Løi op! skynd Jer! hvor er Bærestangen?
se, hvor I staaer og dræber! bær det ud til Badstefonen paa
Datchet Eng; nu rast!

(Strøm, Page, Cajus og Evans komme ind.)

Strøm.

Jeg beder Jer, kom nærmere; hvis jeg er mistænksom
uden Grund, saa le ad mig, saa lad mig være Eders Nar;
det fortjener jeg. — Hvad nu? hvor bærer I dette hen?

En Tjener.

Den skal saamænd til Badstf.

Fru Strøm.

Men hvad kommer det dog dig ved, hvor de bære den
hen? Det maa jeg sige, du gjør vel i at bryde din Pande
med Badstetøiet!

Strøm.

Min Pande? Gid jeg selv kunde vadske min Pande ren!
— min Pande! min Pande! min Pande! ja, min Pande!
det er sikkert nok; — Pande! I skal see den spire og det i
rette Tid. — (Tjenerne gaar med Kurven.) Mine Herrer, jeg har
haft en Drøm i Nat; jeg skal fortælle Jer, hvad jeg drømte. —
Her, her, her er mine Nøgler; gaar op i mine Bærelser, søg,
led, find; jeg svarer Jer for, vi skal grave Narven ud af Hu-

len. — Lad mig stoppe hans Gang her først. (laaser Døren af.)
— Saa, kast nu Graven op!

Page.

Bedste Herr Strøm, slaa Jer tiltaals; I gjør Jer selv
altfor stor Tort.

Strøm.

Sandt nok, Herr Page. — Op, mine Herrer; I skal
snart see Vøier; følg mig, mine Herrer!

(gaaer.)

Evans.

Det er meget urimelige Kriller og Jaloufier.

Cajus.

Parbleu! Det er ick' franskt Mode; der er ick' Jaloust
i Franfrig.

Page.

Naa, lad os følge ham, mine Herrer, og see Udsaldet
af hans Undersøgelse.

(Page, Evans og Cajus gaae.)

Fru Page.

Er dette ikke en ypperlig Spøg i dobbelt Maade?

Fru Strøm.

Jeg veed ikke, hvilket der morer mig mest, at min Mand
bliver narret eller Herr Johan.

Fru Page.

Hvilken Baande han var i, da Eders Mand spurgte,
hvad der var i Kurven!

Fru Strøm.

Jeg er halv bange for, at han trænger til at vadskes;
derfor vil det gjøre ham godt at blive kastet i Vandet.

Fru Page.

Potter i Vold med ham, den lumpne Slyngel! jeg vilde
ønske, at Alle de, der er af samme Surdeig, var i samme Knibe.

Fru Strøm.

Jeg formoder næsten, at min Mand har en særskilt Grund til sin Mistanke om, at Falstaff var her; thi jeg har aldrig seet saa voldsom en Skinsyge hos ham før.

Fru Page.

Jeg vil hitte paa et Paafund for at faae det at vide. Og vi skal spille Falstaff flere Pudser endnu. Hans Løst-
agtighedsfeber gaaer neppe over ved denne Dosis.

Fru Strøm.

Skal vi sende den gamle Løse, Madam Rast, til ham, for at undskyldte, at han blev kastet i Vandet, og give ham nye Forhaabninger for at narre ham til en ny Tugtelse?

Fru Page.

Lad os det! lad os sende ham Bud, at han skal komme Klokken Otte imorgen for at faae Erstatning.

(Strøm, Page, Cajas og Evans komme tilbage.)

Strøm.

Jeg kan ikke finde ham; — maaskee den Slyngel har pralet af, hvad han ikke kunde opnaae.

Fru Page. (affides til Fru Strøm.)

Hørte I det?

Fru Strøm. (ligeledes.)

Ja, ja, men tys! (høit.) Det er en smuk Maade, I behandler mig paa, Herr Strøm, ikke sandt?

Strøm.

Jo.

Fru Strøm.

Himlen gjøre Jer bedre, end Eders Tanker er!

Strøm.

Amen!

Fru Page.

I gjør Jer selv stor Tort, Herr Strøm.

Strøm.

Ja, ja! det gaaer ud over mig selv.

Evans.

Hvis der er nogen dødelig Sjæl i Huset og i Kamrene og i Kisterne og i Skapene, saa forlade Rut mig mine Synder paa Dommедag!

Cajus.

Parbleu! jeg iff' heller! der er ing' Menneſter.

Page.

Fy, fy, Herr Strøm! ſtammer I Jer ikke? hvilket Spøgelse, hvilken Djævel ſætter Jer diſſe Indbildninger i Hovedet? Jeg vil ikke have Ederſ forſtyrrede Sind for alle de Skatte, der er i Windſor Slot.

Strøm.

Det er min Feil, Herr Page; jeg bøder for den.

Evans.

I bøder for en ond Samvittighed. Ederſ Huſtru er ſaa præd en Kone, ſom jeg vil ønske mig iplandt femtuſinde, ja femhundrede til.

Cajus.

Parbleu! jeg ſeer, det er en 'onnet Kon'.

Strøm.

Gødt! — jeg lovede Jer et Middagsmaaltid; kom, lad os ſpadsere lidt i Haven. Jeg beder Jer, tilgiv mig. Jeg ſkal ſiden lade Jer vide, hvorfor jeg har baaret mig ſaaledes ad. — Kom, Kone, kom Fru Page; jeg beder Jer, tilgiv mig; jeg beder hjertelig, tilgiv mig.

Page.

Lad os gaae ind, mine Herrer; men tro mig, vi ſkal drille ham. Jeg indbyder Jer til Frokoſt hos mig imorgen, og ſaa vil vi have en Fuglejagt ſammen; jeg har en ſmuk Falk til Smaaagt. Er det en Aftale?

Strøm.

Alt, hvad I vil.

Evans.

Hvor der er En, der skal jeg være To i Selskabet.

Cajus.

Og 'vor der er En, To, Tre, der gjør jeg en Fjerd'.

Evans.

Oh, fy! tal dog sagte.

Strøm.

Kom nu, Herr Page.

Evans.

Jeg peder Jer, tænk paa den lurvede Skjelm, den Vært, imorgen.

Cajus.

Det er godt; parbleu, af al min Hjert'!

Evans.

Den skurvede Skjelm med det Gjækkeri og det Gjøg! han har!

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Et Bærelse i Pages Hus.

(Fenton og Anna Page komme ind.)

Fenton.

Jeg seer, din Fader kan jeg ikke vinde;
vis mig da ikke meer til ham, min Anna.

Anna.

Alt, men hvad da?

Fenton.

Vær du da nu dig selv.

Han svarer mig, min Byrd er altfor høi,
og mener, da min Formu er bestaaren

ved megen Udgift, er det kun min Agt
at bringe den paa Fode ved hans Rigdom.
Desuden sætter han mig andre Skranke,
min fordums Sværmen og min vilde Dmgang,
og siger mig, at jeg paa ingen Maade
kan elste dig undtagen for din Rigdom.

Anna.

Maastee min Fader siger Sandhed.

Fenton.

Nei,

saasandt mig Himlen stjænte Fremtids Lykke!
Stjont — det bekjender jeg — din Faders Rigdom
først drev mig til at beile til dig, Anna;
men, som jeg beiled, saae jeg, du var bedre
end præget Guld og seglsbehængte Poser,
og kun de Skatte, som du eier selv,
staaer nu min Attraa til.

Anna.

O, kjære Fenton,

søg dog min Faders Venstab; prøv derpaa;
hvis ei beleilig Tid og ydmyg Bøn
kan vinde det, — ja, saa, — men hør, kom hid.

(de gaae tilside og tale sammen.)

(Dompap, Slatte og Madam Rast komme ind.)

Dompap.

Afbryd deres Samtale, Madam Rast; min Frænde skal
tale sin Sag.

Slatte.

Jeg vil gaae lige paa. Hvad Pokker! det kommer
kun an paa at vove det.

Dompap.

Lad dig ikke forbløffe.

Slatte.

Nei, hun skal ikke forbløffe mig; det har ingen Nød;
— naar jeg bare ikke var bange.

Madam Rask. (til Anna.)

Hør engang; Herr Slatte vilde gjerne tale et Ord
med Jer.

Anna.

Nu kommer jeg. — (affides.) Det er min Faders Valg.
Hvor dog Alverdens lede, stygge Lyder
forffjønnes ved trehundred Pund om Aaret!

Madam Rask.

Og hvorledes befinder I Jer, gode Herr Fenton? maa
jeg tale et Ord med Jer?

Dompap. (affides til Slatte.)

Nu kommer hun. Nu ikast med hende! O, min Gut,
du havde en Fader, —

Slatte.

Jeg havde en Fader, Jomfru Anna; — min Fætter
kan fortælle Jer gode Indsald af ham. — Na, Fætter, fortæl
Jomfru Anna den Historie, da min Fader stjal to Gjæs ud
af en Pennefjer, gode Fætter.

Dompap.

Jomfru Anna, min Fætter elsker Jer.

Slatte.

Ja, det gjør jeg, saa høit som jeg elsker noget Fruen-
timmer i hele Grevstabet.

Dompap.

Han vil holde Jer som en Adelsfrue.

Slatte.

Ja, det vil jeg, saa godt som Nogen, høi eller lav,
under „Velbaaren“ i Rang.

Dompap.

Han vil sætte halvandethundrede Pund ud for Jer i Enkestand.

Anna.

Bedste Herr Dompap, lad ham beile for sig selv.

Dompap.

Paa min Ære, det takker jeg Jer for; jeg takker Jer for den gode Opmuntring. — Hun indbyder Jer, Fætter; jeg vil lade Jer være alene.

(gaaer tilside.)

Anna.

Naa, Herr Slatte?

Slatte.

Naa, gode Tomsfru Anna?

Anna.

Hvad er det saa tilsidst, I vil?

Slatte.

Vil tilsidst? min sidste Willie? Ih, du gode Gud! det var da et løierligt Indfald! jeg har aldrig tænkt paa min sidste Willie endnu, Gud skee Tak! jeg er ikke saa svagelig af mig, Himlen være lobet!

Anna.

Jeg mener, Herr Slatte, hvad vil I mig?

Slatte.

Oprigtig talt, jeg for mit Bedkommende vil Jer ikke Noget videre; Eders Fader og min Fætter har bragt det paa Bane; hvis jeg har Held med mig, godt; hvis ikke, saa hver Mand sin Lykke; — de kan sige Jer, hvordan det hænger sammen, bedre end jeg kan; — spørg Eders Fader; se, der kommer han.

(Page og Fru Page komme ind.)

Page.

Naa, bedste Slatte? — Elst ham, Datter Anna. —
Men, hvad er det? hvad gjør Herr Fenton her?
Min Herre, det er ikke Ret, I trænger
Jer paa mit Hus fremdeles. Jeg har sagt Jer,
min Datter er alt lovet bort.

Fenton.

Herr Page,
bliv ikke vred.

Fru Page.

Jeg beder Jer, Herr Fenton,
bliv fra mit Barn.

Page.

Hun passer ei for Jer.

Fenton.

Vil I da ikke høre?

Page.

Nei, Herr Fenton. —
Herr Dompap, kom; — Søn Slatte, kom; — Herr Fenton,
I veed min Mening; det er Uret af Jer.

(Page, Dompap og Slatte gaar.)

Madam Rast.

Tal til Fru Page.

Fenton.

Min Frue, da jeg elsker Eders Datter
af ærlig og oprigtig Hu, saa maa jeg
trods al Afvisning, Afslag og Forhindring,
nødvendigt føre frem min Elskovs Banner
og ikke vige; stjænk mig Eders Bifald.

Anna.

O, Moder, gift mig ikke med den Tøsse!

Fru Page.

Nei, Barn, jeg søger dig en bedre Husbond.

Madam Rast.

Det er min Herre, Herr Doktoren.

Anna.

Ak! heller vil jeg graves ned til Halsen
og slaaes ihjel med Roer!

Fru Page.

Maa, mit Barn,

vær ikke saa bekymret. — Jeg vil ikke,
Herr Fenton, være Eders Ven, saalidt
som Eders Fjende. Jeg vil undersøge
min Datters Hjertelag mod Jer, og som
jeg finder hende, saadan er jeg findet.
Smidlertid Farvel; hun maa gaa ind;
thi ellers bliver hendes Fader vred.

(Fru Page og Anna gaae.)

Fenton.

Farvel, min Frue! lev da vel, min Anna!

Madam Rast.

Sa, se, det er mit Bærf. — Nei, sagde jeg, vil I
kaste Eders Datter bort til en Nar og en Doktor? se paa
Herr Fenton! — det er mit Bærf.

Fenton.

Jeg takker Jer, og giv engang iasten
min Anna denne Ring; — tag det til Ven.

(gaaer.)

Madam Rast.

Maa, Himlen give dig Held og Lykke! — Et godt
Hjerte har han! et Fruentimmer vilde løbe gjennem Ild og
Vand for saadant et godt Hjerte. Men alligevel vilde jeg
ønske, at min Herre fik Gomsfru Anna, — eller jeg vilde ønske,

at Herr Slatte fik hende, — eller jeg vilde min Tro ønske, at Herr Fenton fik hende! Jeg vil gjøre, hvad jeg kan, for dem alle tre; for det har jeg lovet, og mit Ord vil jeg holde, men især specielt for Herr Fenton. — Naa, nu skal jeg gaae og et andet Grinde til Herr Johan Falstaff for begge mine Fruer. Hvad er jeg for et Dyr, at jeg kunde staae og nøle med det!

(gaaer.)

Femte Scene.

(Et Bærelse i Høsebaandsordenen.

(Falstaff og Bardolph komme ind.)

Falstaff.

Hør, Bardolph!

Bardolph.

Her, Herre!

Falstaff.

Gaa og hent mig et Krus Sæt; kom en Skive riftet Brød i. (Bardolph gaaer.) Nu har jeg oplevet det med at blive slåbt afsted i en Kurb som en Bunke Affald fra Slagterboden og kastet i Themsen! Naa, hvis jeg nogensinde tiere lader mig spille saadant et Puds, saa maa man gjerne tage min Hjerne ud og brase den i Smør og give den til en Hund i Nytaarsgave. De Gadtyve smed mig ud i Strømmen uden ringeste Barmhertighed, som om det havde været blinde Hunde-hvalpe, femten i eet Kulb, — og man kan slutte af mit Omfang, at jeg har en vis Raffhed til at synke; om der var saa dybt til Bunden som Helvede, ned maatte jeg. Havde der ikke været grundet og lavt Vand ved Bredden, saa var jeg druknet, og det er en Død, som jeg har Afsty for; Vandet svulmer jo Folk op, og hvad vilde jeg blive til, hvis jeg svulmede op? jeg vilde jo blive til et Bjerg af en Mumie!

(Bardolph kommer ind med Vin.)

Bardolph.

Madam Rask er derude, Herre, og vilde tale med Jer.

Falstaff.

Rom, lad mig helde noget Sæk i Themsvandet, for min Mave er saa kold, som om jeg havde slugt Snebolte istedenfor Piller for at kjøle mine Nyrer. — Lad hende komme ind.

Bardolph.

Rom ind, Madam.

(Madam Rask kommer ind.)

Madam Rask.

Med Tilladelse; jeg beder, I undskylder; jeg ønsker Eders Velbaarenhed en god Morgen.

Falstaff. (til Bardolph.)

Tag det Krus bort og bryg mig en Kande Sæk, rigtig godt.

Bardolph.

Med Eg i?

Falstaff.

Nei, det rene Væsen; jeg vil ikke have Kyllingefrø i min Drik. (Bardolph gaaer.) Naa, hvad vil I?

Madam Rask.

Af, Herre, jeg kommer til Eders Velbaarenhed fra Fru Strøm.

Falstaff.

Fru Strøm! jeg har faaet Strøm nok! jeg blev smidt i Strømmen; jeg har endnu Maven fuld af Strøm.

Madam Rask.

Af, Gud hjælpe os! den gode Sjæl! det var ikke hendes Skyld. Hun holdt saadant et Hus med sine Folk; de tog feil.

Falstaff.

Saa, jeg tog ogsaa feil, da jeg stolede paa en taabelig Kvindes Løfter.

Madam Rask.

Na, hun jamrer over det, saa det vilde sjære Jer i Hjertet at see det. Iformiddag gaaer hendes Mand paa Fuglejagt; hun beder Jer om at komme endnu engang imellem Otte og Ni. Jeg maa bringe hende Bæstet ihast; hun vil give Jer Erstatning, det kan I lide paa.

Falstaff.

Naa, saa vil jeg da komme; sig hende det, og bed hende betænke, hvad et Menneſte er; lad hende betænke et Menneſtes Skøbelighed og derefter dømme, hvad jeg har fortjent af hende.

Madam Rask.

Det ſkal jeg ſige hende.

Falstaff.

Saa gjør det. Mellem Ni og Ti, ſiger I?

Madam Rask.

Otte og Ni, Herre.

Falstaff.

Godt. Gaa ſaa; jeg ſkal ikke ſvigte.

Madam Rask.

Gud velſigne Jer, Herre!

(gaaer.)

Falstaff.

Det undrer mig, at jeg ikke hører Noget til Herr Bæk. Han ſendte mig Bud og bad mig vente hjemme efter ham. Jeg holder nok af hans Penge; — naa, der kommer han.

(Strøm kommer ind.)

Strøm.

Guds Fred, min Herre!

Falstaff.

Naa, Herr Bæk, I kommer vel for at høre, hvad der er foregaaet mellem mig og Strøms Kone?

Strøm.

Ja, det er rigtignok mit Grinde, Herr Johan.

Falstaff.

Herr Bæk, jeg vil ikke lyve for Jer; jeg var i hendes Hus den Time, hun havde sagt mig.

Strøm.

Og hvorledes gik det Jer?

Falstaff.

Meget uheldigt, Herr Bæk.

Strøm.

Hvorledes det? havde hun skiftet Sind?

Falstaff.

Nei, Herr Bæk; men den hornede Hanrei, hendes Mand, der lever i en bestandig Alarm af Skinsyge, kommer mig der lige i det Dieblis, vi mødtes, efter at vi havde omfavnet og kysset hinanden og svoret, og saa at sige sagt Prologen til vor Komædie, og i Hælene paa ham en hel Sværm af hans gode Venner, som han i sin Ælterhed havde kaldt sammen og opægget, og det ganske rigtigt for at lede efter sin Kones Elsker.

Strøm.

Hvad? imens I var der?

Falstaff.

Imens jeg var der.

Strøm.

Søgte han da efter Jer og kunde ikke finde Jer?

Falstaff.

Nu skal I høre. Til al god Lykke kommer der en Fru Page og giver Underretning om, at Strøm er paa Veien,

og ved hendes Paasund og i Fru Strøms Fortvivlelse fik de mig i en Klædefurv.

Strøm.

I en Klædefurv?

Falstaff.

Gud straffe mig! i en Klædefurv; stoppede mig ned imellem smudstede Skjorter, Skjorter, Sokker og stidne Strømper og stidte Servietter; — ja, Herr Bæk, der var den nederdrægtigste Sammensætning af væmmelige Dunster, som en Næse nogensinde har døiet.

Strøm.

Og hvorelængde laa I der?

Falstaff.

Nu skal I høre, Herr Bæk, hvad jeg har lidt for at løkke denne Kvinde til det Onde, for at gjøre Jer godt. Da jeg saaledes var pakket ned i Kurven, blev et Par af Strøms Slyngler, hans Karle, kaldte ind af deres Frue for at bringe mig afsted under Navn af Skidentøi til Datchet Blegeplads; de tog mig paa deres Skuldre og mødte den stinsyge Skjelm, deres Herre, i Døren; han spurgte dem en eller to Gange, hvad de havde i deres Kurv. Jeg skjælvede af Frygt for, at den halvgale Slyngel skulde undersøge den; men Skjæbnen, der havde bestemt, at han skulde være Hanrei, holdt hans Haand tilbage. Naa, ind gik han for at søge, og ud kom jeg som Skidentøi; men hør nu, hvad der kom efter, Herr Bæk. Jeg led Dødens Kval tre Gange; først en utaalelig Angst for at blive opdaget af den stinsyge, visne Klofte-Bædder; dernæst at bukses sammen som en god spansk Klinge i Omkredsen af et Skjeppemaal, Heste ved Spids, Hoved ved Hæl, og saa at proppes ned ligesom i en Destilleerkolbe med stinkende Skidentøi, der brasede i sit eget Fidt, — betænk det, — en Mand af mit Korpus, — betænk det! — jeg,

der er saa bange for Varme som Smør; en Mand, der uophørlig er i Begreb med at smelte og tøe; — det var et Vidunder, at jeg slap for at kvæles. Og ligesom det Svedebad var paa det Høieste, da jeg var meer end halv stegt i Tid ligesom en Medisterpølse, saa at blive kastet i Themsen og kjølet, glødende hed som jeg var, i det Svalevand, ligesom en Hestefko, — tænk Jer, — spruttende hed, — tænk Jer, Herr Bæk.

Strøm.

Alvorlig talt, Herre, det gjør mig ondt, at I har lidt Alt dette for min Skyld. Min Beilen er altsaa haabløs, og I vil ikke have mere med hende at gjøre?

Falstaff.

Herr Bæk, jeg vil lade mig kaste i Vina, ligesom jeg er bleven kastet i Themsen, førend jeg saaledes giver Slip paa hende. Hendes Mand er gaaet paa Fuglejagt iformiddag; jeg har igjen faaet Bud fra hende om et Møde. Mellem Otte og Ni er Timen, Herr Bæk.

Strøm.

Klokken er allerede over Otte.

Falstaff.

Er den? saa maa jeg gjøre mig istand til mit Stævne-møde. Kom til mig, naar I har Tid og Leilighed; saa skal I erfare, hvad Held jeg har, og Udsaldet skal frones med, at I skal eie hende; I skal faae hende, Herr Bæk; Herr Bæk, I skal gjøre Strøm til Hanrei.

(gaaer.)

Strøm.

Hm! Ha! Er det et Blændværk? er det en Drøm? sover jeg? Herr Strøm, vaagn op! vaagn op, Herr Strøm! Der er kommet et Hul i din bedste Kjole, Herr Strøm! — Saadan er det at være gift! saadan er det at have Linned- og Klæde-

kurve! — Godt! nu vil jeg selv udraabe, hvad jeg er; nu vil jeg gribe Boleren; han er i mit Hus; han kan ikke undslippe mig, det kan han umuligt; han kan ikke krybe i en Halsfillingspung eller i en Peberbøsse; men for at ikke Djævelen, der viser ham Vei, skal hjælpe ham, saa vil jeg ransage de umulige Steder. Vel kan jeg ikke undgaae, hvad jeg er; men at jeg er det, jeg ikke vilde være, det skal ikke gjøre mig tam. Har jeg Horn, som kan gjøre En gal, saa lad mig være gal som en tirret Tyr!

(gaaer.)

Fjerde Act.

Første Scene.

En Gade.

(Fru Page, Madam Rast og William komme ind.)

Fru Page.

Er han allerede hos Strøms, troer I?

Madam Rast.

Ja, han er der sikkert nu, eller ogsaa kommer han strax; men sandt er det, at han er aldeles embarrassedt rasende over, at han blev smidt i Vandet. Fru Strøm beder, at I vil komme i første Hæst.

Fru Page.

Jeg skal være hos hende ret snart; jeg vil blot bringe min lille Tyr i Skole. Men se, der kommer jo hans Lærer; jeg seer, det er Fridag idag. (Evans kommer ind.)

Naa, Herr Hugh, er der ingen Skole idag?

Evans.

Nei; Herr Slatte har livet Drengene Lov til at lege.

Madam Rask.

Af, den gode Sjæl!

Fru Page.

Herr Hugh, min Mand siger, at min Søn gjør ikke den mindste Fremgang i sin Læsning. Vær saa god at examinere ham lidt i hans Grammatik.

Evans.

Rom hid, William! op med Hovedet, min Dreng.

Fru Page.

Rom hid, min Dreng, hold Hovedet iveiret; svar din Lærer; vær ikke bange.

Evans.

Hvormange Numeri er der i Nomina?

William.

To.

Madam Rask.

Da skulde jeg troe, der var flere Numere i Domino.

Evans.

Ti stille med Tert Pjet Pjat, Kone! — Hvad er „et Fruentimmer“, William?

William.

Mulier.

Madam Rask.

Hvad for Noget? lærer I Barnet at skjælde et Fruentimmer ud for Muldbyr?

Evans.

J er en meget ensfoldigen Kone; jeg peder Jer, ti dog stille. — Hvad er „Lapis“, William?

William.

En Sten.

Evans.

Og hvad er „en Sten“, William?

William.

En Graasten.

Evans.

Nei, det er „Lapis“; jeg peder dig, hufst paa det i dit Hoved.

William.

Lapis.

Evans.

Det var født, William. Hvad er det, William, som fiver os Artifflen?

William.

Artifflen laanes af Pronomina og declineres saaledes: Singulariter, Nominativo: hic, hæc, hoc.

Evans.

Nominativo hic, hæc, hoc; pas nu paa; Genitivo hujus; hvad er din Accusativi casus?

William.

Accusativo: hinc.

Evans.

Tænt efter, Parn; Accusativo: hunc, hanc, hoc.

Madam Rask.

Hikke og hafte og hinke; det lyder jo ligesom vort eget Maal.

Evans.

Hold op med den Pladder, Kvinde. Hvad er Vocativ casus, William?

William.

O, — Vocativ: O.

Evans.

Hufst, William, Vokativ har caret.

Madam Rast.

Hillemænd! det maa være en fornem Herre; han har Raret.

Evans.

Ti dog stille, Kvinde!

Fru Page.

Ti stille!

Evans.

Hvad hedder **Jenitivs Casus i pluralis**, William?

William.

Jenitivs Casus?

Evans.

Ja.

William.

Jenitiv: horum, harum, horum.

Madam Rast.

Jenny — Typ og — sy, tal aldrig om hende, Barn, naar hun er saadan En.

Evans.

Skam Jer dog, Kvinde!

Madam Rast.

Det er ikke Ret af Jer, at lære Barnet saadanne Ord; I lærer ham at hille og haffe, det kan de nok af dem selv, og lærer ham grove Ord; sy! I skulde skamme Jer!

Evans.

Kvinde, er I da rent Rasktab? har I intet Bekreb om Eders **Casus** og **Numeri** og **genera**? I er saa taabeligt en Christen Skabning, som man kan ønske sig.

Fru Page. (til Madam Rast.)

Saa ti dog stille!

Evans.

Lad mig nu høre nogen **Declinationes Pronominum**, William.

William.

Dem har jeg virkelig glemt.

Evans.

Det er ki, kæ, kod. Hvis du glemmer dit ki og dit kæ og dit kod, saa skal du faae Ris. Gaa nu hen og leg; gaa.

Fru Page.

Han er flinkere i sin Boglærdom, end jeg troede, han var.

Evans.

Han er en fod, frist Hufommelse. Farvel, Fru Page.

Fru Page.

Farvel, bedste Herr Hugh. (Evans gaaer.) Gaae hjem, Dreng. — Kom, vi tøver for længe.

(de gaae.)

Anden Scene.

Et Bærelse i Strøms Hus.

(Falstaff og Fru Strøm komme ind.)

Falstaff.

Fru Strøm, Eders Sorg opsluger alle mine Lidelser; jeg seer, at I er trofast i Kjærlighed, og jeg lover Jer Gjengæld til det Alleryderste, ikke blot i Kjærlighedens simple Pligt, Fru Strøm, men med alle dens Prydelser, Tilbehør og Ceremonier. Men er vi nu sikre for Eders Mand?

Fru Strøm.

Han er paa Fuglejagt, kjære Herr Johan.

Fru Page. (udenfor.)

Hør, Søster Strøm! heida! hør!

Fru Strøm.

Gaa ind i Kammeret, Herr Johan.

(Falstaff gaaer.)

(Fru Page kommer ind.)

Fru Page.

Naa, min Bedste, hvem er her i Huset foruden Jer selv?

Fru Strøm.

Jh, her er Ingen, undtagen mine egne Folk.

Fru Page.

Er det vist?

Fru Strøm.

Ja tilforladelig. (affides.) Tal høiere.

Fru Page.

O, hvor jeg er glad over, at I ikke har Nogen hos Jer!

Fru Strøm.

Hvorfor?

Fru Page.

O, min Kjære, Eders Mand har faaet sin gamle Galstab igjen; han tager saaledes paa Bei derhenne med min Mand; han er saa spydig mod Alt, hvad der er gift, forbander saaledes alle Ederes Døttre, af hvilken Farve de saa er, og banker sig selv paa Panden og raaber: fig ud, fig ud! saa enhver Galenstab, jeg nogensinde har seet, seer ud som bare Tamhed, Artighed og Taalmodighed imod det Raseri, han er i nu. Jeg er glad ved, at den tykke Ridder ikke er her!

Fru Strøm.

Hvad? taler han om ham?

Fru Page.

Ikke om Andre end om ham, og han sværger paa, at han blev baaren bort i en Kuro sidste Gang, han søgte efter ham; han forsikrer min Mand, at han er her nu, og han

har jaget ham og det øvrige Selstak fra deres Morstak for at gjøre et nyt Experiment med sin Mistæntsomhed. Men jeg er glad ved, at Ridderen ikke er her; nu skal han faae sin egen Daarstak at see.

Fru Strøm.

Hvor nær er han herved, Fru Page?

Fru Page.

Tæt herved, ved Enden af Gaden; han er her om lidt.

Fru Strøm.

Jeg er ulykkelig! — Ridderen er her!

Fru Page.

Hvad for Noget? — Saa er I bestjæmmet for Alverden, og han er en Dødsens Mand. Hvad er I dog for en Kone! — bort med ham! bort med ham! heller Stam end Mord.

Fru Strøm.

Hvilken Dei skal han komme? hvor skal jeg gjøre af ham? skal jeg putte ham i Kurven igjen?

(Falstaff kommer ind.)

Falstaff.

Nei, jeg vil ikke meer i Kurven; kan jeg ikke gaae ud, førend han kommer?

Fru Page.

Al! der staaer tre af Herr Pages Brødre paa Vagt ved Døren med Pistoler, for at Ingen skal komme ud; ellers kunde I smutte ud, inden han kom. Men hvad gjør I her?

Falstaff.

Hvad skal jeg gjøre? — jeg vil krybe op i Kaminen.

Fru Strøm.

Der pleier de altid at sthyde deres Jagtbøsser af. — Kryb ind i Bagervovnen.

Falstaff.

Hvor er den?

Fru Strøm.

Der vil han søge; I kan troe mig paa mit Ord. Der er ikke Skab, Ruffert, Riste, Kasse, Brønd eller Kjælderrum, uden at han har en Grindringsliste over saadanne Steder og gaaer omkring til dem efter sin Optegnelse. Det er ikke muligt at skjule Jer i Huset.

Falstaff.

Saa vil jeg da gaae ud.

Fru Page.

Hvis I gaaer ud i Gders egen Skikkelse, saa døer I, Herr Johan. Medmindre I kunde gaae ud forklædt.

Fru Strøm.

Hvorledes skulde vi forklæde ham?

Fru Page.

Alt, Gud bedre det! det veed jeg ikke; der er ingen Fruentimmerkjole stor nok til ham; ellers kunde han have taget en Hat, et Lin og et Tørklæde paa og sluppet bort paa den Maade.

Falstaff.

Bedste, Kjæreste! find paa Noget, hvor galt det saa er! heller end en Ulykke.

Fru Strøm.

Min Piges Moster, den tykke Kone fra Brentford, har en Kjole hængende her ovenpaa.

Fru Page.

Saa, min Tro! den kan være tilpas; hun er ligesaa tyk som han, og der er jo ogsaa hendes Ryse og hendes Lin; løb ovenpaa, Herr Johan!

Fru Strøm.

Gaa, gaa, kjære Herr Johan! Fru Page og jeg skal see efter et Hovedlin til Jer.

Fru Page.

Stynd Jer, stynd Jer! vi skal strax komme og pynte Jer; tag Kjolen paa imens.

(Falstaff gaaer.)

Fru Strøm.

Jeg vilde ønske, min Mand maatte møde ham i den Fortslædning! han kan ikke udstaae den gamle Kjælling fra Brentford; han sværger paa, hun er en Hex, har forbudet hende at komme i Huset og truet med at pryggle hende.

Fru Page.

Himlen føre ham til din Mand's Stof, og saa gid den Slemme føre Stokken!

Fru Strøm.

Men kommer min Mand virkelig?

Fru Page.

Ja, for ramme Alvor! og Kurven taler han om, hvor han saa har faaet Underretning fra.

Fru Strøm.

Det skal vi prøve; jeg vil aftale med mine Karle, at de skal bære Kurven igjen og møde ham i Døren ligesom sidst.

Fru Page.

Ja, men han kommer strax; lad os gaae og pynte ham ud som Høgen fra Brentford.

Fru Strøm.

Jeg vil først sige mine Karle Bæst, hvad de skal gjøre med Kurven. Gaa ovenpaa; jeg skal strax bringe Vin til ham.

(gaaer.)

Fru Page.

Polker tage ham, den skammelige Knægt! vi kan ikke pine ham nok.

Nu skal Alverden af vor Gjerning see,

en dydig Kvinde skjemte kan og see.

Vi spørge kun, men synde ei; men sande

maa man det gamle Ord om „stille Bande“.

(gaaer.)

(Fru Strøm kommer ind igjen med to Tjenere.)

Fru Strøm.

Naa, Karle, tag Kurven paa Skuldrene igjen. Eders Husbond er tæt ved Døren; hvis han befaler Jer at sætte den ned, saa lyd ham; nu skynd Jer, raast!

(gaaer.)

Første Tjener.

Naa, tag den saa op!

Anden Tjener.

Gud give, den ikke maa være fyldt med Ridderen igjen!

Første Tjener.

Det vil jeg ikke haabe; ligesaa gjerne vilde jeg bære ligesaa stor en Klump Bly.

(Strøm, Page, Dompap, Cajus og Evans komme ind.)

Strøm.

Ja, men hvis det nu viser sig at være sandt, Herr Page, veed I saa nogen Maade til at befrie mig for Narretitelen igjen? — Sæt den Kurb ned, I Slynkler! — lad En falde paa min Kone! — Du Fyr der i Kurven, kom ud! — O, I Slynkler af Koblere! — der er en Horde, en Bande, et Komplot, en Sammensværgelse imod mig. Nu skal Djævelen blive tilskamme. — Hei, Kone, hör! kom, kom frem og see, hvad det er for ærbart Tøi, du sender paa Bleg.

Page.

Nei, dette gaaer for vidt; I kan jo ikke længer gaae løs, Herr Strøm; I maa have Spændetroie paa.

Evans.

Naa, det er jo Vanvittigheder! det er jo galt som en gal Hund.

Dompap.

Sandelig, Herr Strøm, dette er ikke rigtigt; det er det sandeligt ikke.

(Fru Strøm kommer ind.)

Strøm.

Det siger jeg med, Herre. — Kom hid, Fru Strøm, Fru Strøm, den hæderlige Kvinde, den ærbare Hustru, den dydige Skabning, som har den skinsyge Nar til Mand; — jeg er mistænksom uden Grund, ikke sandt?

Fru Strøm.

Himlen er mit Vidne, at det er uden al Grund, hvis du mistænker mig for Utroskab.

Strøm.

Godt sagt, Stivnakke! hold tappert ud! — Frem med dig, Karl! (tager Løi op af Kurven.)

Page.

Det gaaer for vidt.

Fru Strøm.

Stammer I Jer ikke? lad Løiet ligge.

Strøm.

Jeg skal strax finde Jer.

Evans.

Dette er imod Fornuften. Vil I tage Eders Rønes Pinned op? lad dog være!

Strøm.

Løm Kurven, siger jeg!

Fru Strøm.

Men Strøm dog!

Strøm.

Herr Page, saasandt jeg er en Mand, der blev igaar bragt En ud af mit Huus i denne Kurb; hvorfor kan han ikke være der igjen? I mit Hus er jeg vis paa, han er; mine Efterretninger er paalidelige, min Skinsyge er grundet. Tag mig alt det Linned ud.

Fru Strøm.

Hvis I finder en Mand der, saa lad ham døe en Flues Død.

Page.

Her er ingen Mand.

Dompap.

Paa min Tro og Ver; dette er ikke godt. Herr Strøm, det gjør Jer Tort.

Evans.

Herr Strøm, I maa pede og ikke følge Eders Hjertes Indpildninger; dette er Mistænksomheder.

Strøm.

Godt; den, jeg søger efter, er ikke her.

Page.

Nei, hverken her eller andensteds undtagen i Eders Hjerne.

Strøm.

Hjælp mig blot denne ene Gang at søge Huset igjennem. Hvis jeg ikke finder, hvad jeg søger, saa vis ingen Skaansel mod min Galsskab, lad mig til evig Tid være Stive for Eders Lystighed ved Bordet, lad Folk sige om mig: „saa skinsyg som Strøm, der ledte i en hul Valnød efter sin Kones Galan“. Føi mig engang endnu; søg engang endnu med mig.

Fru Strøm.

Aa, hør, Fru Page! kom ned, og den gamle Kone med; min Mand vil op i Kammeret.

Strøm.

Gamle Kone? hvad er det for en gammel Kone?

Fru Strøm.

Oh, det er min Piges Moster fra Brentford.

Strøm.

Den Hex! den Troldkjælling, den lumste Pulverhex! Har jeg ikke forbudet hende mit Hus? hun render med Kommissioner, gjør hun ikke? Vi Mænd er ensoldige; vi veed ikke, hvad der kan gaae for sig under Paastud af Spaadoms-kunst. Hun giver sig af med Manen og Signen og Maalen og alt det Hofuspokus; det er over vor Horizont; vi veed Ingenting. — Kom ned, du Troldkvind, du Hex! ned med dig, siger jeg!

Fru Strøm.

Nei, kjære, gode Mand, — I gode Herrer, lad ham dog ikke slaae den gamle Kone.

(Falstaff kommer ind i Kvindelæder ført af Fru Page.)

Fru Page.

Kom, Moer Prat, kom, giv mig Eders Haand.

Strøm.

Ja, jeg skal pratte hende! — Ud paa min Dør, I Hex! (slaaer ham.) I Pjalt! I Kanaille! I Marekat! I Mæsteso! Afsted! afsted! jeg skal mane Jer! jeg skal spaae Jer!

(driver Falstaff ud.)

Fru Page.

Skammer I Jer ikke! jeg troer, I har slaaet den stakels Kone ihjel.

Fru Strøm.

Nei, han vil gjøre det. — Det har I rigtig Ære af.

Strøm.

Fanden tage den Her!

Evans.

Ja, saa sandelig! jeg troer, den Kvinde er virkelig en Her. Jeg holder ikke af, at en Kvinde har et stort Skjæg; jeg bemærkede et stort Skjæg under hendes Hovedlin.

Strøm.

Vil I følge med mig, mine Herrer? Jeg beder Jer, følg med; se blot Udfaldet af min Mistanke. Hvis jeg halser paa et falsk Spor, saa tro mig aldrig meer, naar jeg slaar an igjen.

Page.

Lad os se hans Lune endnu en lille Stund; kom, mine Herrer.

(Page, Strøm, Dompap, Cajus og Evans gaae.)

Fru Page.

Han pryglede ham min Tro med en god Billie.

Fru Strøm.

Nei, tværtimod, ved alle Helgen! han pryglede ham med en rigtig ond Billie, synes mig.

Fru Page.

Den Stof vil jeg have indviet og hængt op over Alteret; for den har gjort en fortjenstlig Gjerning.

Fru Strøm.

Hvad mener I? kan vi, vor Erbarhed ufsadt og med en god Samvittigheds Vidnesbyrd, forfølge ham endnu længer med vor Hævn?

Fru Page.

Letfærdighedens Aand er visseelig skræmmet ud af ham; hvis han ikke er Djævelen uigjenkaldelig hjemfalden til Arv og Gie, saa tænker jeg, han vil aldrig mere give sig i Kæft med os paa Fordærbelsens Wei.

Fru Strøm.

Skal vi fortælle vore Mænd, hvorledes vi har betjent ham?

Fru Page.

Ja, for Alting! om det saa kun var for at strabe de Griller ud af Eders Mands Hjerne. Hvis de kan føle Kald i deres Hjerter til at pine den stakkels, syndige, tykke Ridder mere endnu, saa vil vi række Haand dertil.

Fru Strøm.

Jeg tør indestaae for, at de vil have ham gjort offentlig til Skamme, og det forekommer mig, at der er ingen rigtig Ende paa Spøgen, hvis han ikke bliver gjort offentligt til Skamme.

Fru Page.

Gaa til Ambolten med det! lad os smede, mens Jer-net er varmt.

(de gaae.)

Uredie Scene.

Et Bærelse i Bærtshuset Høsebaandsordenen.

(Bærten og Bardolph komme ind.)

Bardolph.

Lybsterne ønsker at faae tre af Eders Heste; Hertugen selv vil være ved Høffet imorgen, og de skal ud for at møde ham.

Bærten.

Hvad mon det kan være for en Hertug, der kommer saa hemmelighedsfuldt? Jeg har Ingenting hørt om ham fra Høffet. Lad mig tale med de Herrer; de taler dog vel Engelsk?

Bardolph.

Ja, Herre; jeg skal bede dem komme ind til Jer.

Bårten.

Mine Heste skal de faae; men jeg vil lade dem betale; jeg vil sæbe dem ind; de har havt mit Hus til deres Raadighed i en Uge; jeg har vist alle andre Gjæster bort; de skal ud med Mønten; jeg vil sæbe dem ind. Kom.

(de gaar.)

Fjerde Scene.

Et Bærelse i Strøms Hus.

(Page, Strøm, Fru Page, Fru Strøm og Evans komme ind.)

Evans.

Det er en af de bedste Snildheder af et Kvindsfolk, jeg nogensinde haver seet paa.

Strøm.

Og begge de Breve sendte han Jer paa een Gang?

Fru Page.

J Købet af et Kvarter.

Strøm.

Tilgiv, min Hustru; gjør nu, hvad du vil; før skal for Kulde jeg mistænke Solen end dig for Troløshed; nu skal din Ære staae fast hos den, der nylig var en Kjætter; som Troen fast.

Page.

Godt, godt! nu ikke meer!

vær ikke nu saa overdreven ydmyg, som før J var urimelig. Lad nu vort Anslag fremmes; lad nu vore Koner endnu en Gang, til Morstab for os Alle stævne den gamle Tykkert til et Møde, hvor vi kan gribe og bestjæmme ham.

Strøm.

Der er ei bedre Raad, end det, de nævnte.

Page.

Hvad for Noget? at sende ham Bud om at møde i Dyrehaven ved Midnat. O, fy! han kommer aldrig.

Evans.

J siger, at han er plevet kastet i Floden og ynfeligen panket i en Kvindes Vignelse; mig tykkes, han maa have en Stræk i sig, saa han ikke vil komme; mig tykkes, hans Kjød er plevet tugtet, han haver ingen Pefjærligheder.

Page.

Det troer jeg ogsaa.

Fru Strøm.

Tænk J kun paa, hvad J vil gjøre med ham; lad os To sørge for, at faae ham did.

Fru Page.

Der gaaer et gammelt Sagn, at Herne Jæger, engang Skovfoged her i Windsor Skov, gaaer hele Vintren i den stille Midnat rundt om en Eg med store Tassehorn; han volder Træet Men, forherer Kvæget, han lader Røen give Blod for Mælk og rasler med en Lænke sælt og rædsomt. J har vel hørt om slig en Aand og veed, en overtroist og skjørhov'det Old har hørt og overgivet vore Lider det Sagn om Herne Jæger som en Sandhed.

Page.

Saa, der er mange Folk, som styre at gaae ved Midnatstide Hernes Eg forbi; men hvortil dette?

Fru Strøm.

Th, det er vort Paafund,
at Falstaff møder os ved Egen der,
forklædt som Herne og med store Horn.

Page.

Godt; der er ingen Tvivl om, at han kommer
i denne Dragt; men naar I har ham der,
hvad skal der skee med ham? hvad har I udtænkt?

Fru Page.

Det har vi ogsaa tænkt paa; hør nu kun:
Min Datter Anna og min lille Søn,
samt fire fem af samme Størrelse,
skal klædes ud som Trolde, Nisser, Alfer
i Grønt og Hvidt, med Boglys rundt om Hov'det
og Klappretræer i Haand og pludseligt,
naar Falstaff, hun og jeg er komne sammen,
lad fra en Kløft dem fare frem med eet
med vild og sølsom Sang; saasnart vi seer dem,
saa vil vi To i stor Forvirring flye;
lad dem da tæt omringe ham og knibe
paa Alfers Wiis den syndefulde Ridder
og spørge, hvor han tør i Elvertimen
betræde deres hemmelige Veie
i slig vanhellig Dragt.

Fru Strøm.

Og, til han har
bekjendt Alting, lad dem, der spille Alfer,
kun dygtigt knibe ham og brænde ham
med deres Lys.

Fru Page.

Og, naar han har bekjendt,
saa viser vi os, tage Hornene

af Spøgelse og drive ham med Spot
til Windsor.

Strøm.

Børnene maa øves godt;
thi ellers kan det aldrig lykkes dem.

Evans.

Jeg skal lære Børnene, hvad de har at gjøre, og jeg vil
selv være ligesom en Narrifas, og prænde Ridderen med mit Lys.

Page.

Ja, det vil blive herligt; jeg gaaer hen
og kjøber Mæster til dem.

Fru Page.

Og min Anna
skal være Alfedronning, pyntet smukt
i hvide Klæder.

Page.

Saa vil jeg gaae hen
og købe Silketøi. — (affides.) Mens det staaer paa,
skal Slatte føre Anna bort og vies
til hende strax i Eton. — (høit.) Send saa Bud
til Falstaff.

Strøm.

Jeg vil hen til ham igjen
forklædt som Bæk; Alt, hvad han har isinde,
vil han fortælle mig; han kommer sikkert.

Fru Page.

Det kan I stole paa; gaa nu og staf mig
alt Tilbehør til Pynt for mine Alfer.

Evans.

Ja, lad os pegynde paa Sagen; det er herlige Løier
og dydelige Skjelsstykker.

(Page, Strøm og Evans gaae.)

Fru Page.

Gaa nu, Fru Strøm, send Bud med Madam Rast til Herr Johan, for at udforske ham.

(Fru Strøm gaaer.)

Jeg vil til Doktoren; ham under jeg min Datter Annas Haand, og ingen Anden.

Herr Slatte er vel rig paa Fordegods, men er en Tøsse; han er den, der huer min Husbond bedst; men Doktoren har Penge, og han har Venner mægtige ved Hove; han, ingen uden han skal hende vinde, om tyve tusind Bedre var at finde.

(gaaer.)

Femte Scene.

Et Bærelse i Høsebaandsordenen.

(Bærten og Sølle komme ind.)

Bærten.

Hvad vil du, Bondefnold? hvad, Tyfthud? Tal, brug dine Lunger, forklar! kort, snart, rast, ihast!

Sølle.

Saavist, Herre, jeg kommer for at tale med Herr Johan Falstaff fra Herr Slatte.

Bærten.

Der er hans Bærelse, hans Hus, hans Slot, hans Himmelfeng og hans Slagbænk. Den er smykket med Historien om den fortabte Søn — ganske splinterny. Gaa, bank og kald; han vil tale til dig som en Anthropophag; bank paa, siger jeg.

Sølle.

Der er en gammel Kone, en tyf Kone, gaaet op i hans Bærelse; jeg vil være saa dristig at vente, til hun kommer ned; jeg kom rigtignok for at tale med hende.

Bårten.

Ha! en tyk Røne? Ridderen bliver maastee bestjaalen. Jeg vil kalde. — Hei, Trompet-Ridder! Herr Johan Trompeter! tal af dine frigerste Lunger! Er du der? det er din Bært, din Ephesier, der kalder.

Falstaff. (ovenfor.)

Hvad er der paasærde, Bært?

Bårten.

Her er en bøhmist Tartar, der venter paa, at din tykke Røne skal komme ned. Lad hende komme ned, Trompeter, lad hende komme ned! mine Bærellser er honnette; sy! hemmelige Sammenkomster! sy!

Falstaff.

Der var nylig en gammel, tyk Røne hos mig, Bært; men hun er gaaet.

Sølle.

Med Tilladelse, Herre, var det ikke den kloge Røne fra Brentford?

Falstaff.

Jo vist var det, Muslingskal! hvad vilde du hende?

Sølle.

Min Herre, Herr Slatte, saae hende gaae ned ad Gaaden, og saa sendte han Bud til hende for at faae at vide, om En, der hedder Nym, som snød ham for en Kjæde, har Kjæden eller ikke?

Falstaff.

Jeg har talt med den gamle Røne om det.

Sølle.

Og hvad siger hun, Herre, med Forlov?

Falstaff.

Oh, hun siger, at den Samme, der snød Herr Slatte for Kjæden, narrede den fra ham.

Sølle.

Jeg vilde ønske, jeg kunde have talt med den gamle Kone selv. Der var ogsaa andre Ting, jeg skulde have talt med hende om fra ham.

Falstaff.

Hvad er det? lad os høre.

Barten.

Ja, frem med det, raft!

Sølle.

Jeg tør ikke fordølge det, Herre.

Falstaff.

Fordølg det, eller du er Dødsens!

Sølle.

Aa, Herre, det var bare om Gensfru Anna Page, at spørge, om min Herre skulde have Held til at faae hende eller ikke.

Falstaff.

Det Held, — det Held skal han have.

Sølle.

Hvilket, Herre?

Falstaff.

At faae hende — eller ikke. Gaa, sig, det har Konen sagt mig.

Sølle.

Maa jeg være saa dristig at sige det, Herre?

Falstaff.

Ja, Herr Klodrian; hvem er nu dristigst?

Sølle.

Jeg takker, Eders Velbaarenhed; nu skal jeg ret fornøie min Herre med disse Tidender.

(gaaer.)

Bærten.

Du er boglærd, du er boglærd, Herr Johan! Har der været en klog Røne hos dig?

Falstaff.

Sa, det har der, Herr Bært, og hun har lært mig mere Visdom, end jeg før har lært i alle mine Dage, og jeg har Ingenting givet for det, men har faaet Noget for min Lærdom.

(Bardolph kommer ind.)

Bardolph.

Aa, Gud naade os! Kjeltringestreger! rene Kjeltringestreger!

Bærten.

Hvor er mine Heste? fortæl intet Ondt om dem, Slynge!

Bardolph.

Bæk er de med Gavthvene! saasnart jeg var kommen forbi Eton, — jeg sad bagpaa hos En af dem, — smed de mig af i en Mudderpøl, og saa Sporerne i, og afsted ligesom tre tydske Djæble, tre Doktor Fauster.

Bærten.

De er kun redet bort for at møde Hertugen, du Skurk; sig ikke, at de har taget Flugten; Tydsterne er ærlige Folk.

(Evans kommer ind.)

Evans.

Hvor er Bærten?

Bærten.

Hvad er paafærde, Herre?

Evans.

Pas paa, hvem I tager i Eders Hus. Der er kommen en af mine Venner til Pyen og fortæller mig, at der er tre tydske Snydere, som har snydt alle Bærterne i Rea-

ding, i Maidenhead og i Colebrook baade for Heste og Penge; jeg siger Jer det af Velvillighed, seer I; I er klog og fuld af Gjækkerier og listige Streger, og det er ikke passende, at I skulde plive snydt. Farvel.

(gaaer.)

(Cajus kommer ind.)

Cajus.

Vor er de Bært de la jarretière?

Bärten.

Her, Herr Doktor, og i et Tvivlens Dilemma.

Cajus.

Jeg ikk' veed, 'vad det er; men jeg 'av' 'ørt, at I gjør store Beredelser for en 'Ertug af Tydskland; paa min 'Er', der er ingen 'Ertug, som 'Offet veed af, skal komm'; jeg siger det af god Villie. Adieu!

(gaaer.)

Bärten.

Jeg er ødelagt! frig og gjør Allarm, Slyngel! — hjælp mig, Ridder! — flyv, rend, frig og gjør Allarm, Slyngel! — jeg er ødelagt!

(Bärten og Bardolph gaae.)

Falstaff.

Jeg vilde ønske, hele Verden maatte blive snydt; for jeg er bleven snydt og har faaet Brygl ovenikjøbet. Hvis det kom Hoffet for Dre, hvorledes jeg har været forbandle, og hvorledes min forvandlede Stikkelse er bleven vadstet og banket, saa vilde de smelte mig ud af mit eget Fedt Draabe for Draabe og bruge mig til Smørelse for Fisserstøvler; jeg lover for, de vilde snærte mig med deres fine Vitigheder, til jeg var saa flad som en tørret Pære. Jeg har aldrig havt Held med mig, siden jeg blev mensporen i Primerospil. Naa, hvis jeg havde Veir nok i mig til at læse mine Bønner, saa vilde jeg angre. —

(Madam Rask kommer ind.)

Maa! hvor kommer I fra?

Madam Rask.

Fra dem begge To, min Sandten.

Falstaff.

Fanden tage den Ene og hans Oldemoder den Anden! saa er de begge besørgede. Jeg har lidt mere for deres Skyld end den menneskelige Naturs syndige Skrøbelighed er istand til at udholde.

Madam Rask.

Og har de ikke ogsaa lidt? i Særdeleshed den ene af dem, — Fru Strøm, den Sjæl, hun er slaaet brun og blaa, saa man ikke kan see en hvid Plet paa hende.

Falstaff.

Hvad snakker du om brun og blaa? jeg er slaaet i alle Regnbuens Farver, og jeg var nær bleven fængslet som Høgen fra Brentford. Hvis ikke min vidunderlige Raadsnildhed og den Færdighed, hvormed jeg agerede en gammel Røne, havde befriet mig, saa havde den Slyngel af Bysvend sat mig i Blokken, i den almindelige Blok, som en Hø.

Madam Rask.

Herre, lad mig tale med Jer paa Eders Bærelse; I skal høre, hvorledes Sagerne staaer, og jeg staaer Jer inde for, I skal blive tilfreds. Her er et Brev, der vil fortælle Jer Noget. De stakkels Sjæle! hvad det er en Besvær for at bringe dem sammen! Der maa vist være En af Jer, der ikke er rigtig gudsfrygtig, siden I har saa megen Modgang.

Falstaff.

Rom op paa mit Bærelse.

(de gaae.)

Sjette Scene.

Samme Steds.

(Bårten og Fenton komme ind.)

Bårten.

Herr Fenton, tal ikke til mig; mit Hjerte er tungt;
jeg er rent væk!

Fenton.

Hør dog; hvis I vil være mig til Bistand,
saa giver jeg Jer, paa mit Adelsord,
et Hundred Pund i Guld, meer end I tabte.

Bårten.

Jeg vil høre Jer, Herr Fenton, og idetmindste vil jeg
være Ederes Raadgiver.

Fenton.

Jeg har betroet Jer før, hvor stor en Elskov
jeg bærer til den skønne Anna Page,
og hun gjengjælder, som jeg kun kan ønske, —
saavidt som Balget staaer til hende selv, —
min Kjærlighed. Jeg har et Brev fra hende,
hvis Indhold vil forundre Jer; den Skjemt
som nævnes der, er med min Sag forenet,
saa ei den ene Del kan aabenbares
for sig, men begge maa tilsammen vises.
Herr Falstaff har deri en vigtig Rolle;
Fremstillingen af Spøgen skal I her
udførligt see. (viser ham et Brev.) — Hør nu, Herr Bært. Inat,
ved Hernes Eg, just mellem Tolv og Et
skal nu min Anna spille Alfedronning.
Hensigten seer I her. I den Forklædning,
mens anden Skjemt er yderligst i Gang,
har hendes Fader saa befaleet hende

at smutte bort med Slatte og i Eton
 sig lade vie til ham; hun har samtykt.
 Men nu har Moderen, som er imod
 det Giftermaal og fast bestemt for Cajus,
 aftalt med ham, at han paa samme Vis
 skal stjæle hende bort, mens andre Løier
 opfylde deres Sind og vies strax
 i Klosterkirken, hvor en Præst dem venter.
 Hun lader lydig mod sin Moders Plan
 og har da ligeledes givet Løfte
 til Doktoren. Men hør nu. Hendes Fader
 troer, hun er helt i Hvidt. I denne Dragt, —
 naar Slatte seer sin Leilighed og tager
 ved hendes Haand og byder hende følge, —
 skal hun gaae med ham — Moderen har udtænkt
 for ret at gjøre hende kjendelig
 for Doktoren, — thi de skal Alle være
 formummede med Maffer, — at hun bærer
 et grønt, fantastisk Flagrefklædebon,
 med lange Sløiser bølgende fra Nalken;
 naar Doktoren nu seer sin Leilighed,
 saa skal han med et Haandtryk give Tegnet,
 og Pigen har da lovet at gaae med ham.

Bærten.

Hvem vil hun narre? Fader eller Moder?

Fenton.

Dem begge, Bært, for at gaae bort med mig.
 Men hør nu; sørg I for, at Kapellanen
 i Kirken møder mellem Et og To
 og der ved Ægteskab i Lovens Navn
 besegler vore Hjerters Enheds Pagt.

Bærten.

Udfør Jer Plan; jeg gaaer til Kapellanen;
bring Pigen J; en Præst skal ikke mangle.

Fenton.

Saa bliver jeg for evigt Eders Skyldner,
foruden at jeg strax vil lønne Jer.

(de gaae.)

Femte Act.

Første Scene.

Et Bærelse i Hofbaandsordenen.

(Falstaff og Madam Rask komme ind.)

Falstaff.

Ja, ja! nu ikke mere Sladder! — gaa; gaa Jer Bei;
det bliver derved. — Dette er tredie Gang; jeg stoler paa,
at alle gode Gange er tre. — Naa, gaa nu! — Man siger
jo, at der er lykkeligt Barsel i de ulige Tal, baade ved Fød-
sel, Livshændelser og Død. — Gaa nu.

Madam Rask.

Jeg skal staffe Jer en Lænke, og jeg vil gjøre, hvad jeg
kan for at staffe Jer et Par Horn.

Falstaff.

Afsted, siger jeg; Tiden gaaer hen; Hovedet i Beiret!
trip!

(Madam Rask gaaer.)

(Strøm kommer ind.)

Naa, Herr Bæk? — Herr Bæk, i Nat eller aldrig skal
Sagen klare sig. Mød i Dyrehaven ved Midnat ved Hernes
Eg, saa skal J see underlige Ting.

Strøm.

Var I ikke hos hende igaar, som I sagde mig, at I havde aftalt?

Falstaff.

Jeg gif til hende, Herr Bæk, som I seer mig, som en stakkels gammel Mand; men jeg gif fra hende, Herr Bæk, som en stakkels gammel Kone. Den Slyngel, Strøm, hendes Mand, har den deiligste rasende Skinsyggediævel i sig, Herr Bæk, der nogensinde har gjort et Menneſte forrykt. Jeg ſkal fortælle Jer, — han pryglede mig ynkeligt i en Kvindes Stikkelse; — for i en Mandes Stikkelse, Herr Bæk, er jeg ikke bange for Goliath med en Bævestang, efterſom jeg ogsaa veed, at Livet er ſom en Bæveſtytte. Jeg har Haſtværk; — følg med mig; jeg ſkal fortælle Jer det Hele, Herr Bæk. Siden jeg plukkede Gjæs og ſtulkede af Skole og pidſkede min Top, har jeg ikke vidſt, hvad det var at faae Prygl før nu. Følg med; jeg ſkal fortælle Jer ſælſomme Ting om den Sturk, Strøm; men i Nat ſkal jeg faae Hævn over ham, og jeg vil levere hans Kone i Ederſ Hænder. — Følg med; jeg har underlige Ting for, Herr Bæk; følg med.

(de gaae.)

Anden Scene.

Windsor Dyrehave.

(Page, Dompap og Slatte komme ind.)

Page.

Kom, kom; vi vil lægge os i Skjul i Slotsgraven, indtil vi ſeer vore Alfers Lys. — Huſt, Søn Slatte, min Datter.

Slatte.

Ja, min Tro! jeg har talt med hende, og vi har et Loſen, ſom vi kjender hinanden paa; jeg gaaer til hende i

den hvide Dragt og raaber Buh! og hun raaber Bah! og derpaa kjender vi hinanden.

Dompap.

Det er godt nok; — men hvortil behøves dit Buh og hendes Bah? det Hvide vil jo gjøre hende kjendelig nok. — Kloffen har slaaet Li.

Page.

Natten er mørk; Lys og Alfer vil være tilpas for den. Himlen give Held til vor Spøg! Ingen har Ondt isinde uden den Onde, og ham kjender vi paa Hornene. Lad os gaae.
(de gaae.)

Urdie Scene.

Gade i Windsor.

(Fru Page, Fru Strøm og Doktor Cajus komme ind.)

Fru Page.

Herr Doktor, min Datter er klædt i Grønt; naar I seer Eders Leilighed, saa tag hende ved Haanden, afsted med hende til Klosterkirken og gjør Sagen af i en Hast. Gaa iforveien ind i Dyrehaven; vi To maa følges ad.

Cajus.

Jeg veed, 'vad jeg 'ar at gjør'. Adieu.

Fru Page.

Farvel, Herr Doktor. (Cajus gaaer.) — Min Mand vil ikke blive saa glad over Falstaffs Straf, som han vil blive vred over Doktorens Giftermaal med min Datter; men det faaer at være! heller en lille Trætte end en stor Hjertesorg.

Fru Strøm.

Hvor er nu Anna og hendes Alfeslof og den wallisfke Djævel, Herr Hugh?

Fru Page.

De ligger allesammen i Skjul i en Klost tæt ved Her-

nes Eg med blændede Lys og i samme Dieblif, som Falstaff og vi mødes, vil de lade dem skinne ud i Natten.

Fru Strøm.

Det er umuligt andet end at det maa forstrække ham.

Fru Page.

Bliver han ikke forstræffet, saa bliver han drillet, og bliver han forstræffet, saa bliver han i alle Maader drillet.

Fru Strøm.

Vi skal narre ham nydeligt.

Fru Page.

Naar slig en lysten Gjæk med hans Uterlighed man narrer snildt, begaaer man ei Uerlighed.

Fru Strøm.

Timen nærmer sig; til Egen, til Egen!

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Samme Steds.

(Evans og en Flok Børn forklædte som Alfer komme ind.)

Evans.

Trip, trip, Smaa alfer; kom og huff paa Eders Røller; vær kun dristige, peder jeg Jer og følg med mig ned i Klostet, og naar jeg kiber Tegnet, saa hør som jeg pyder Jer. Kom, kom; trip! trip!

(de gaae.)

Femte Scene.

En anden Egn af Dyrehaven.

(Falstaff kommer ind forklædt med et Hjortehoved paa.)

Falstaff.

Klossen i Windsor har slaaet Tolo; Diebliffet nærmer sig. — De varmbloedige Guder staa mig bi! — Kom ihu,

Jupiter, at du var en Dyr for din Europas Skyld; Elskov gav dig Horn paa. — O, mægtige Amor! du gjør i visse Henseender et Dyr til et Menneske, og i andre et Menneske til et Dyr. — Du har ogsaa været en Svane, Jupiter, af Kjerlighed til Leda! — O, du almægtige Amor! hvor Guden dog kom en Gaas nær i Skikkelse! — den første Synd begik du i Skikkelse af et Bæst; en bestialst Synd! og saa en til i Skikkelse af en Fugl; en ful Synd! tænk paa det, Jupiter! en ful Synd! — Naar Guder har det saa hedit, hvad skal saa et stakkels Menneske gjøre? Jeg er nu her en Windsor Hjort, og sagtens den fedeste i Skoven. Stjænk mig en kjelig Brunstid, Jupiter! ellers kan Ingen dadle mig, om jeg springer Fidtet af mig. — Hvem kommer der? min Hind?

(Fru Strøm og Fru Page komme ind.)

Fru Strøm.

Herr Johan? er du der, min Hjort? min Kronhjort?

Falstaff.

Min Hind med den sorte Stjert? — Lad nu Himlen regne med Kartofler; lad det tordne paa Melodien „Grønne Ermer“, hagle Kyssekonfekt og snee Kanelpiller! lad der komme en Uveirshyge af Stimulantser! jeg vil søge Ly her!

(omfavner hende.)

Fru Strøm.

Fru Page er kommen med mig, min Dyrebare.

Falstaff.

Del mig imellem Jer som en Presenthjort, hver en Rolle; Ryggen vil jeg beholde for mig selv; Bovenen er til Skovfogeden her paa Districtet, og mine Horn stænker jeg Eders Mænd. — Er jeg en Skovmand, hvad? Taler jeg som Herne Jæger? Ha, nu er Cupido bleven en samvittighedsfuld

Dreng; han giver Skadeserstatning. Saa sandt jeg er en ærlig Gjenganger, Velkommen!

(Støi udenfor.)

Fru Page.

Al! hvad er det for en Støi?

Fru Strøm.

Gud forlade os vore Synder!

Falstaff.

Hvad kan det være?

Fru Page og Fru Strøm.

Afsted! afsted!

(de løbe bort.)

Falstaff.

Jeg troer, Djævelen vil ikke have mig fordømt, for at ikke den Dlie, jeg har i min Krop, skal volde Ildløs i Helvede; ellers vilde han aldrig gjøre mig saamange Knuder.

(Evans kommer ind, klædt som Satyr, tilligemed Anna Page, klædt som Alfedronning, hendes Broder William og Flere, klædte som Alfer med Vorelys paa Hovedet.)

Anna.

I Alfer, grønne, sorte, graa og hvide,
I Maanstinsværmere, der flygtigt glide
i natlig Skygedands, kom hid, kom hid,
I Skjæbnens Hittetørn, og gjør med Flid
Enhver sin Gjerning alt som han fik Evne. —
Herold Mis Puf! sæt Alfething og Stævne!

Mis Puf.

Alfer, Lustspringere, vær stille nu!
lyd Eders Navne! Faarekylving, du
skal hoppe let til Windsors Skorstenstinder,
og hvor useiet du en Arne finder,
et Ildsted ei tilrette lagt, pas paa;

knib Pigerne der som et Blaabær blaa;
thi paa vor Dronnings straaleklare Bei
Sjuffer og sjuffet Gjerning taales ei.

Falstaff. (sagte.)

Alfer! — Hvo til dem taler, døer! — ned, ned!
Ist Diet! Hvem tør speide deres Fjed?

(lægger sig ned paa Ansigtet.)

Evans.

Gaa, Perlebaand! hver Pige, som har sagt
tre Bønner, før hun sig til Ro har lagt,
gyd glade Drømme over hendes Blund;
saa trygt og sødt som Barnet sove hun;
men den, der uden Bøn sov glemsom hen,
knib hendes Arm, Ryg, Skulder, Læg og Lænd.

Anna.

Afsted, afsted!

søg Windsfor Borg igjennem, op og ned;
spred Lykke, Alfer, under Tag og Fag,
at Alt maa stande trygt til Dommедag,
som nu i al sin Pragt saa frist og stær,
Borgen sin Herre, Herren Borgen værd.
Hver Ordenskjæde skal med Balsamsaft
I skure, med de bedste Blomsters Kraft.
Hvert Embedstegn, Hjelmssmykke, Vaabenskjold
bevar i Trostabs Glands mod Tidens Vold.
I Engens Alfer, syng ved Nat og dands;
slyng Eders Kreds lig Høsebaandets Krands;
hvor Eders Fod har traadt, lad Græssets Ring
meer frodigt staae end Engen trindt omkring;
skriv saa med Blomster røde, hvide, blaa
„Honi soit qui mal y pense“ derpaa,
Perler, Smaragd, Safir og Gyldestykke,

lig Baandet, der er Ridderknæets Smykke;
thi Blomster er jo Alfes Skrift. — Nu gaa,
spred Jer! — dog til I høre Kloffen slaae
det første Slag, glem ei vor gamle Leg,
en Ringdands rundt om Herne Jægers Eg.

Evans.

Tag Alle Haand i Haand; slut Eders Ring;
en Snæs Lysorme har jeg sat omkring
som Lygter ved vor Dands om Træets Rod. —
Men, — tø! jeg lugter En af jordist Blod!

Falstaff.

Vorherre bevare mig for den wallisfke Trold; bare han
ikke forvandler mig til et Stykke Ost!

Mis Puk.

Orm! fra din Fødsel var forkastet du!

Anna.

I Alfes, rør hans Fingerspidser nu
med Provens Ild! hvis han er kydt og ren,
vil Flammen vendes fra ham uden Men;
men, hvis han striger op i Skræk og Rød,
saa boer en uren Sjæl i dette Kjød.

Mis Puk.

Kom! prøv!

Evans.

Mon dette Træ vil fænge Ild?

(Alfene brænde Falstaff med deres Lys.)

Falstaff.

Av! Av! Av!

Anna.

Uren! uren! befængt med Brynde vild.
Omring ham, Alfes; syng et Smædekvad,
og knib ham hver, alt som I gaae i Rad.

Evans.

Det er Ret! han er fuld af Løsfærdigheder og Uretfærdigheder.

Alferne. (synge.)

Ve det syndefulde Bryst!

Ve den onde Kjødets Lyst!

Lysten er en Blodets Ild,
tændt af Brynde fræk og vild.

Næring den i Hjertet faaer,
til den ud i Luer flaaer.

Rnib ham, Alfer, Allemand,

knib ham for hans Syndebrand,

knib ham og brænd ham og driv ham paa Flugt

til Faller og Stjerner og Maanestien er slutt.

(Under Sangen pine Alferne Falstaff. Doktor Cajus kommer fra den ene Side og bortfører en grønklædt Alf; Slatte fra den anden Side og bortfører en hvidklædt Alf. Fenton kommer og fører Anna Page bort. Der høres Jagthorn udenfor, Alferne adspredte sig; Falstaff tager sit Hjortehoved af og staaer op. Strøm, Fru Page og Fru Strøm komme ind og tage fat paa ham.)

Page.

Nei, stop; nu troer jeg, vi har fanget Jer. —

Saa I maa tye til Herne Jæger nu?

Fru Page.

Naa, driv nu ikke videre vor Skjemt. —

Hvad thykes Jer saa, gode Herr Johan,
om Windsors Røner? — Seer du disse, Mand?

(peger paa Falstaffs Horn.)

mon ikke disse skønne Grene passe
for Skoven her langt bedre end for Byen?

Strøm.

Naa, Herre, hvem er nu Hanrei? — Herr Bæk, Fal-

staff er en Slyngel, en lumpen Hanrei; her er hans Horn, Herr Bæk. Og, Herr Bæk, han har Intet nydt af hvad Strøms er, undtagen hans Klædefurv, hans Stok og tyve Pund i Penge, som skal betales til Herr Bæk; der er lagt Beslag paa hans Heste for dem, Herr Bæk.

Fru Strøm.

Herr Johan, vi har havt Uheld med os; vi kunde aldrig mødes; jeg vil aldrig mere have Jer til min Hjertens-tjær; men kan I ikke være min Dyrebare, skal I dog være mit Dyr.

Falstaff.

Jeg begynder at mærke, at jeg er bleven til et Asen.

Strøm.

Ja, og en Dyr ovenikjøbet; begge Beviserne er haandgribelige.

Falstaff.

Og det var ingen Vands? — Tre eller fire Gange faldt det mig ind, at det ingen Vands var; men min onde Samvittighed og den pludselige Overraskelse betog mine Sandser, saa at det plumpe Gjøgleri bragte mig til at troe fuldt og fast, til Trods for al Fornuft og Rimelighed, at det var Vands. Der kan man see, hvor Forstanden kan blive gjort til en Fastelavnsnar, naar den har noget Ondt for.

Evans.

Herr Johan Falstaff, frygt Rut og aflad fra Eders Begjæringer, saa kommer Vandsne ikke og piner Jer.

Strøm.

Godt sagt, Herr Hugh.

Evans.

Og jeg peder ogsaa Jer, at I lader Eders Skinske fare.

Strøm.

Jeg vil aldrig mistænke min Hustru mere, førend I er istand til at beile til hende paa rent Engelsk.

Falstaff.

Har jeg da lagt min Hjerne i Solen og tørret den, at den ikke har Gøne til at forebygge saa grov en Overrump-ling som denne? Skal jeg nu ogsaa rides tilbunds af en wallisisk Gjedebuk? Skal jeg have en Narrehætte paa af wallisisk Badmel? saa maatte jeg ligesaa gjerne forsluge mig paa et Stykke ristet Ost!

Evans.

En Kjedepuk fiber ikke koldt Smør og Eders Bug pe-staaer af pare Smør.

Falstaff.

Bug af pare Smør! Skal jeg opleve at staae til Nar for En, der gjør vort gode Sprog til Hakkemad? Dette er nok til at gjøre Ende paa Elfskovseventyr og Nattevandringer i hele Kongeriget.

Fru Page.

Hvad, Herr Johan? om vi ogsaa vilde have taget Dyden i Nakken og kastet den ud af vore Hjerter og uden Betænkning overgivet os til Helvede, troer I da, at den Onde selv kunde have bragt os til at finde Behag i Jer?

Strøm.

En Plumbudding! en Udsæk!

Fru Page.

En Svamp!

Page.

Gammel, kold, visken og væmmelig!

Strøm.

Og saa løgnagtig som den Onde selv!

Page.

Og saa fattig som Job!

Strøm.

Og saa ond som hans Hustru!

Evans.

Og forfalden til Utugtigheder og Kroer og Sæk og Vin og Lutendrank og Banden og Galen og Pjadder og Pjadder!

Falstaff.

Sa, nu er jeg Eders Skive; I har saaet Forspringet for mig; jeg er kastet til Jorden; jeg kan ikke engang svare den wallisfste Uldtrøje; Uvidenheden selv kan hovmesterere mig; gjør med mig, hvad I vil.

Strøm.

Oh, Herre, vi vil bringe Jer til Windsor, til en vis Herr Bæk, som I har snydt for Penge, og som I skulde have ageret Robler for. Som Tilgift til det, I har lidt, tænker jeg, det vil være en sødelig Straf at betale Pengene tilbage.

Fru Strøm.

Nei, Mand, lad dette fare som en Bod; slet Gjælden ud, og vi er alle Venner.

Strøm.

Belan; der er min Haand; Alt være glemt.

Page.

Naa, Ridder, frist Mod igjen! I skal spise en Vinsuppe hjemme hos mig i aften, og der vil jeg bede Jer at lee ad min Røne, som nu leer ad Jer. Fortæl hende, at Herr Slatte er viet til hendes Datter.

Fru Page.

Derom tvivle **doctores**. Hvis Anna Page er min Datter, er hun nu viet til Doktor Cajus.

(Slatte kommer ind.)

Slatte.

Hu, hu, hu! Fader Page!

Page.

Søn, hvad er der? hvad er der, Søn? har I gjort Sagen af?

Slatte.

Gjort Sagen af? Alle ærlige Folk i Glostershire skal faae dette at vide! ellers vil jeg lade mig hænge; det vil jeg!

Page.

Faae at vide, hvad?

Slatte.

Jeg kom derhen til Eton for at gifte mig med Anna Page, og saa er hun en stor Lommel af Dreng. Havde det ikke været i Kirken, saa havde jeg pryglet ham; eller ogsaa havde han pryglet mig. Hvis jeg ikke troede, at det var Anna Page, saa gid jeg aldrig maa røre mig af Pletten! og saa er det Postmesterens Dreng!

Page.

Saa sandt jeg lever, saa har I ikke taget den Rigtige.

Slatte.

Det behøver I ikke at fortælle mig; det tænker jeg ogsaa, siden jeg tog en Dreng istedenfor en Pige. Var jeg bleven gift med ham, saa vilde jeg aldrig have haft ham, om han længe nok var i Fruentimmerklæder.

Page.

Ja, det er jo Eders egen Skyld. Sagde jeg Jer ikke, hvorledes I skulde kjende min Datter paa hendes Klæder?

Slatte.

Jeg gif til hende, der var i Hvidt og sagde Buh! og hun sagde Bah! ligesom Anna og jeg havde aftalt, og saa var det dog ikke Anna, men Postmesterens Dreng.

Evans.

Jøsses! Herr Slatte, kan I da ikke see, saa I gaaer hen og kister Jer med en Dreng!

Page.

O, det harmer mig i mit Hjerte! hvad skal jeg gjøre?

Fru Page.

Kjære Georg, bliv ikke vred! jeg kjendte din Plan og lod Anna klæde sig om i Grønt, og hun er virkelig nu i Klosterkirken og viet til Doktor Cajus.

(Cajus kommer ind.)

Cajus.

'Vor er Fru Page? parbleu! jeg er snødt! jeg gift med un garçon, en Dreng, un paysan, parbleu, en Dreng! det er ick' Anna Page; parbleu, jeg er snødt!

Fru Page.

Hvad? tog I da ikke den Grønklædte?

Cajus.

Jo, parbleu! og det er en Dreng! parbleu! jeg vil bring' al Windsor i Oprør!

(gaaer.)

Strøm.

Det er sælsomt! hvem har da faaet den rigtige Anna?

Page.

Jeg faaer onde Anelser; der kommer Herr Fenton.

(Fenton og Anna Page komme ind.)

Hvad er det, Herr Fenton?

Anna.

Tilgiv mig, Fader, tilgiv, gode Moder!

Page.

Naa, Jomfru? hvorledes gaaer det til, at du ikke kommer med Herr Slatte?

Fru Page.

Hvorfor kommer du ikke med Herr Doktoren, Pige?

Fenton.

J strammer hende; hør den hele Sandhed.

J vilde giftet hende bort hel skjændigt,

hvor der var ei gjensidig Kjærlighed.

Hør nu; det Baand, som længe os forened,

er nu saa fast, at Intet kan os stille.

Ustyldig er den Brøde, hun begif,

og denne List kan ikke kaldes Svig,

Ustydhed og stridende mod Pligt,

da hun ved den unddrager sig og slipper

for tusind bittre Timers Helvedsval,

som fulgte med det tvungne Egtestab.

Strøm. (til Page.)

Tab ikke Mælet; der er ingen Hjælp.

J Elskov raader Himlen; Guds man vinder

ved Guld; ved Skjæbnen kun en Brud man finder.

Falstaff.

Det glæder mig, at sjønt J har taget særligt Sigte
paa mig, er Eders Vil gledet af.

Page.

Lad gaa da! Fenton, i Guds Navn tillykke!

Hvad ei kan ændres, maa med Ro modtages.

Falstaff.

Af Nattehunde alskens Bilde opjages.

Evans.

Seg vil dandse og æde Blommer paa Eders Pryllups-
dag.

Fru Page.

Seg vil ei længere see surt. — Herr Fenton,

Gud stjænte Jer ret mange glade Dage! —

Nu, kjære Mand, lad os gaae hjem tilhøbe
og lee ad denne Spøg i Arnekrogen. —

J, Herr Johan, kom med.

Strøm.

Godt! — Herr Johan,

det Ord, I gav Herr Bæk, skal holdes ærligt;

inat skal hos Fru Strøm han hvile kjærligt.

(de gaae.)

Anmærkninger.

Dette Stykke er tidligere oversat af A. E. Boye; hvis tyndige og omhyggelige Arbeide oftere har været mig til Nytte.

S. 141. „Stjernekammerretten“. — Det var en Domstol især for politiske Forbrydelser og havde sit Navn af, at den holdt sine Møder i en Sal i Westminster, hvis Loft var smykket med Guldstjerner.

— — „**Coram**“. — Slatte, der ikke er stærk i Latinen, river et enkelt Ord ud af den latinske Formel, hvormed Vidneforklaringer o. d. l. i Retsprotokollen indledes: „**jurat coram me Roberto S. armigero**“, og troer, at **coram** er en Titel. — „**Custalorum**“ er en Forvanskning af **Custos rotulorum**, en Embedsmand, der havde Tilsyn med Maal og Vægt. — **Armigero** er en Mand, der har Ret til at føre adeligt Vaaben.

— 142. „Tre hvide Losser“. — Nogle Replikker, som indeholde uoversættelige Ordspil, har jeg maattet dels forandre dels udelade, hvorved jeg dog ikke troer, at der er tabt meget. Originalen har „**white luces**“ (en Slags Fisk); det skal have været Stjoldmærke for Familien de Lucy; det var en Sir Thomas de Lucy, med hvem Shakspeare i sin Ungdom havde en Konflikt, der nødte ham til at forlade sin Fødeby.

- S. 142. „Springende Stilling“. — I Heraldiken er det af Betydning, om det Dyr, der er Skjoldets Mærke, afbildes „liggende, stridende eller springende“ (*couchant*, — *passant*, — *rampant*).
- — „Evans“. — Walliserudtalen af det Engelske betegnes hos Shakspeare kun ved at anvende de haarde Konsonanter istedenfor de bløde; det har ikke været mig muligt at finde nogen Betegnelse af denne Dialekt, der kunde passe paa det danske Sprog. Forrigt ligne Shakspeares Wallisere hinanden (Evans her og Fluellen i Henrik 5); de ere ærlige, modige, hidfige; have meget ondt ved at tale Engelsk og vise ved deres keitede og pedantiske Maade at tale paa, at de ere komne bagefter i Civilisationen.
- 144. „Gotsfale“. — Gotswold, som er den rette Form af Navnet, var en Egn i Glostershire, hvor der i Jacob den Førstes Tid blev indrettet en Plads for Folkeforlystelser (Bæddeløb, Springen, Baabenøvelser, Harejagt med Mynder o. s. v.).
- 147. „Ved disse Handsker“. — Disse løierlige Eder (ved mine Handsker, ved min Hat o. s. v.) synes at være komne i Mode for at undgaae Loven, der satte Bøder for Banden og Sværgen.
- — „Riflede Rigsorter“. — Mønter med riflet Kant (for at forebygge Beklipping) vare indførte i England omtrent paa Elisabeths Tid. — „Kong Edwards Spillemarker“ var Mønter fra Edvard 6, der senere især benyttedes ved et Spil, der kaldtes *shovelboard*.
- 148. „Fremmede fra Bjerget“ — o: Walliser.
- — „Skarlagen og lille Johan“. — Hentydning til Robin Hoods Bande. Hans Næstbefalingsmand „Lille

Johan", er meget bekendt i de engelske Folkesange om Robin Hood.

S. 149. „Sang- og Sonnetbogen". — En paa den Tid bekendt og yndet Samling af Sange og Sonnetter af Earl Surrey og Flere. Denne, ligesom siden „Gaadebogen", skal hjælpe paa Slattes Konversation.

— 153. „Være en Ven forbunden for en Tjener". — Folk af Stand pleiede ved Gjæstebud at tage deres egne Tjenere med til deres Opvartning.

— — „Er her Bjørne i Byen?" — Det var en yndet Folkeforlystelse at lade Hunde kæmpe med en Bjørn, der var bunden til Pælen.

— 154. „Sackerson". — Her Navnet paa en Bjørn, formodentlig efter dens Fører.

— 158. „Regioner af Engle." — Engle var Navnet paa en Guldmønt.

— — „Et Guyanalandskab". — Guyana hørte til de nyopdagede Lande, af hvis Rigdom der gik stort Ry.

— 160. „Doktor Cajus". — Der fandtes virkelig paa den Tid en bekendt fransk Læge af dette Navn i England.

— 161. „Et Gainskjæg". — Moden m. H. til Skjæggets Form og Farve var mangfoldig og omstiftelig. Cain og Judas tænktes med spidst, rødt Skjæg.

— 169. „Den flamske Druffenbolt". — Eldre engelske Forsattere bekyldte Flamlænderne for at have bidraget til at udbrede Driksældighed i England.

— 170. „Den Slags Riddere falder i Prisen". — Kong Jacob den Første var meget rundhaandet med at uddele Ridderværdigheden, og det håndtes oftere, at Mænd af Landadelen (gentry) forsmæede at modtage den.

— — „Grønne Ermer". — Hentydning til en meget udbredt men ikke meget sædelig Folkevise.

- S. 172. „Aftæon — Ringwood“. — Mythen om Aftæon, der belurede Diana i Badet og til Straf blev forvandlet til en Hjort og sønderreven af sine egne Hunde, er blandet sammen med Sagnet om den vilde Jagt. Ringwood er rimeligviis et Hundenavn.
- — „Gjøgen“. — Det engelske Navn **cuckoo** sættes i Forbindelse med **cuckold** (Hanrei).
- 173. „Kineser“. — Dette Navn brugtes til at betegne en Tyv eller Landstryger, enten, fordi Kinesernes Behændighed i at stjæle allerede dengang var berøgtet, eller maaſte med Hensyn til de mange Opdigtelser om fjerne Landes Vidundere, hvormed Landstrygere ofte søgte at sætte sig i Anseelse.
- 176. „Cavaliero“. — Denne fremmede Titel findes undertiden paa den Tid, dog mest brugt for Spøg.
- 177. „Langsværd“. — Dette Vaaben, der blev ført med begge Hænder, hørte til den ældre Tid, og var dengang fortrængt af den italienske Fægtekunsts lettere Aarde.
- 178. „Skafte af sin Vifte“. — Der omtales Vifter af Strudsfjer med Skafte af Sølv eller andet kostbart Materiale.
- 179. „Tøsenborg“. — Originalens **Picthatch** betyder en Halvdør besat foroven med Jernpigge til at forhindre Fremmede fra at trænge ind med Magt. Saa-danne Døre vare almindelige paa en vis Slags Huse og blev saaledes et Skilt for dem.
- 181. „Livdrabanter“. — Et adeligt Livgardekorps, hvis Medlemmer var meget høit lønnede.
- 183. „En Kande Sæk til Morgendrif“. — Det var almindeligt paa Værtshuse, at en Gæst lod bringe et Kruus Vin til En, med hvem han ønskede at gjøre Beskjendtskab.

- S. 195. „Smaapæffes Rislen o. s. v.“ — Et Brudstykke af en Sang af Shakspeare: „*The passionate Shepherd to his Love*“; siden blander Evans det i sin beflemte Stemning med Psalmen „*Ved Babylons Floder*“.
- 203. „*Lykkeblomsten*“. — **Bachelors Buttons** (Ungkarleknapper) var Navnet paa en Blomst, der havde Lighed med Knapper, og som de unge Karle paa Landet bar i Lommen som Barsel for deres Held i Kjærlighed. Det var et godt Barsel, naar den spirede i Lommen.
- 206. „*A la Vaisseau o. s. v.*“ — Navne paa nogle af de fantastiske Hovedtoier, som brugtes af den Tids Modedamer; de lange flagrende Baand skulde antyde Skibsvimpler o. s. v.
- 219. „*Slaaes ihjel med Roer*“. — En ordsproglig Talemaade, der betegner en langsom og pinlig Død.
- 248. „*Tre Doktor Fauster*“. — Det bekendte Sagn om Doktor Faust var behandlet i et gammelt engelsk Skuespil af Marlow.
- 254. „*Livet er en Bævestytte*“. — Hentydning til Hjops Bog VII, 6.
- 257. „*Regne med Kartofler*“. — Kartoflerne tillagdes dengang en stimulerende Virkning.
- — „*Bovene til Skovfogeden*“. — Efter Jagtloven tilkom Hovedet, Indvoldene og Bovene af den stude Hjort Skovfogeden.
- 259. „*Honi soit, qui mal y pense*“. — Høsebaandsordenens Devise. Denne Ordens Kapitelsal er i Windsor Slot.
- 264. „*En wallisf Badmelstrøie*“. — Wales leverede Badmel og Uldvarer.
-

